Omelia unus super evangelium ipsorum
fuit de passione facta omnia

19·6

Cod. lat
1437 g.

IN NOMINE DNI

FACTORIS MVNDI SALVATORIS GENERIS HVMANI: INCIP CAPIT

Omelice sci euangelii secundum luccam.

Illo tpr. dixit ihs discipulis. Erunt signa in sole & luna. &c

Omelice sci euangelii secundum lucam.

Illo tempore. Adsumpsit ihs duodecim discipulos suos & ait illis. ecce ascendimus hierosolimam.

Omelice sci euangelii secundum matheum.

Illo tempore loquente ihu accurbas. & ecce mater eius & fratres stans foris. &reliqua.

Omelice sci euangelii secundum matheum.

Illo tempore. Misit ihs duodecim discipulos suos precipiens eis & dicens in uiam gentium.

Omelice sci euangelii secundum matheum.

Illo temp. Ambulabat ihs secus mare galilee. uidit duos frres simonem qui uocatur petrus & andreas

Omelice sci euangelii secundum matheum.

Illo tempore. Cum audisset iohannes in uinculis

162
263
BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

operce xpi mit·tens duos ex discipulis suis. &ret.

Omelice sci euangelii secundum iohcannem;

In illo tmpore. Miserunt iudaei ab hierosolymis sacerdotes & leuitas ad iohcannem. &ret

Omelice sci euangelii secundum luccam.

In illo tmpore. Exiit edictum a cesare augusto ut describer&ur uniuersus orbis.

Omelice sci euangelii secundum math&um.

In illo tmpr dix ihs discipulis suis parabolam hanc. Homo quidam peregre proficiscens. uocauit seruos suos & tradidit illis bona sua & unum dedit quinque talenta;

Omelice sci euangelii secundum matheum.

In illo tmpore. dixit ihs discipulis. Cum natus esset & ihs in b&hlem iudee. in diebus herodis regis. & magi.

Omelice sci euangelii secundum matheum.

In illo tmpore. dixit ihs discipulis suis. Simile est regnum celorum thesauro abscondito in agro.

Omelia sci euangelii secundum math&um.

In illo tmpore. dixit ihs discipulis. Simile est regnum caelorum d&ecem uirginibus.

Omelia sci euangelii secundum lucam.

In illo. dixit ihs discipulis. Sint lumbi uri praecincti & lucernae ar.

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

Omelice sci euangelii secundum iohannem.
Initi temp. Dixit ihs discipulis. Ego sum pastor bon.
Omelice sci euangelii secundum lucam.
Initio temp. Dixit ihs turbis similitudinem hanc.
Exiit qui seminat seminare semen suum.
Omelice sci euangelii secundum matheum.
Initi temp. Ductus est ihs in deserto a spu ut tempt.
Omelia sci euangelii secundum luccam.
Initi temp. Designiccauit dns. & alios septuaginta duo.
Omelice sci euangelii secundum iohannem.
Initi temp. Dixit ihs turbis quis ex uobis arguet de peccat.
Omelice sci euangelii secundum matheum.
Initi temp. Dixit ihs discipulis suis. parabolam hanc. Simile
est regnum celorum homini patri familias.
qui exiit primo mane conducere operarios in uineam.
Omelice sci euangelii secundum lucam.
Anno quinto decimo tiberii imperii cesaris
procurante pontio pilato. & reliqua

INCIP. OMIS DE DIVERS SLECTIS
FVAC. GREGORII PAPE VRBIS ROMAE NVMERO XX.

EVANGELIUM SECUNDUM LUCAM

DIX IHS DISPLS

Erunt signa in sole et luna et stellis
et in terris pressura gentium / prae confu
sione sonitus maris & fluctuum, arescen
tibus hominibus praetimore & expectatio
ne quae superuenient universo orbi; Nam
uirtutes caelorum mouebuntur. Et tunc vi
debunt filium hominis uenientem in nubibus
cum potestate magna & maiestate;
his autem fieri incipientibus / respicite
& leuate capitia uestra quoniam adpropinquat
redemptio uestra, & dixit illis similitudinem.
Videte ficulneam & omnes arbores cum
producunt iam ex se fructum. scitis quoniam
prope est aestas, sic & uos cum uideritis

haec fieri scitote qm prope est regnum di,
Amen dico uobis quia non praeteribit generatio ha & donec omnia fiant, Caelum & terra transibunt uerba autem mea non transibunt;

explicit sci euangeli. Incipit odela prima

Dns ac redemptor noster parcat nos inuenire desiderans; senescentem mundum quem mala sequantur denuntiat; ut nos ab eius amore compescat; Ad propinquante eius terminum quantae per cussiones praeuenient innotescit; Ut sidm metuere intranquillitate nolumus; uicinum eius iudicium uel per cussionibus ca t riti timeamus,
huic enim lectioni sci euangeli. quae modo uestra fraternitas audiuit Paulo superius dns praemisit dicens; Exsurgit gens contra gentem & regnum adu ersus regnum & erunt terrae motus magni per loca pestilentiae & fames, et quibus dam interpositis. hoc quod modo audistis adiunxit, Et erunt signa in sole & luna & stellis. & in terris pressura gentium praeconfusione sonitus maris & fluctuum Ex quibus profecto omnibus aliquam faciat agnum

Alice e proximo uenturce formidcemus; Ncem
gentem supgentem exsurgere eccrumque
pressurcem terris insistere. plusicem in
nris tybulcctionibus cognoscim. quce in codicibus legimus;
quod terre motus urbes innumercces subruat:
ex celis mundi pcertibus scitis quccm frequent
ccuchuimus. pestilenticcs sine cessectione pcc
timur; Signce uero in sole & lunce & stellis.
Adhuc ccperte minime uidemus; Sed quia cedh & &
non longe sint ex ipsce icem aeris inmutatio
ne colligimus. quccmuis prius quccm ttcelia
gentili gladio feriend. a ttrcecder &ur; Igneccs
in celo acies uidimus & ipsum qui post ecc human
generis futurest scenguinem coruscccnte; Con
fusio ccut mcris & fluctuum. nec dum nouce
ex ortce est. sed cum multce icem prenunticcta.
conplettce sunt. dubium non est. quod sequccntur
& icem pccuca que restccnt. quice sequentium
rerum certitudo est pretericcrum exhibi
tio. Haec nos frcetres carissimi de ircodici
mus. ut ad & caute le studium ure mentes euigi
lent. ne securitcte tor peccnt. ne ignorantice
lcnguescccnt. sed ecce semp & timor sollicit &

in bono opere. & sollicitudo confirm&; pen
scentes hoc quod redemptoris nri uoce sub
iungitur, A rescentibus hominibus pre timore
& expectatione. que supuenient uniuerso
mundo; nam uirtutes celorum mouebuntur.
Quid enim dns uirtutes celorum. nisi
angelos. Archangelos. thronos. dominatio
nes. principatus. & potestates. Appellantque
incedunti districti iudicis nri. tunc oculis
uisibiliter apparerent. ut districte tunc a nob
exigerent hoc. in quo nos modo inuisibilis con
ditor. aequanimiter portat. Ubi & subiun
gitur. Et tunc uidebunt filium hominis
uenientem in nubib; celi. in potestate mag
na & maiestate. A sicut perte diceretur:
In potestate & maiestate uisuri sunt. quem
in humilitate positum aut dire noluerunt.
Ut uirtutem eius. tanto tunc districtius sen
tiunt. Quanto nunc ceruicem cordis ad eius
patientiam non inclinant. Sed quia haec
contra reprobos dictae sunt. mox ad electo
rum consolationem uerba uertuntur.
Nam subditur. his autem fieri incipientibus

respicite & leuate capitae uraeae qm adpropin
quabit redemptio uraea, Ac sicepte ueritaes
electos suos admonet dicens, Cum plaeae
mundi crebrescant. Cum terror iudicii uirtu
tibus commotis ostenditur, Leuate uos capitae
id. e. exhilarate corda quia dum finitur mun
dus cui amici nonestis. propesit redemptio
quamque sistis. Inscribtura enim sacra sepe
caput pro mente ponitur. quia sicut capite
regunturmembra ita cogitationes mente
disponuntur. Leuare itaq; est capitae mentes
nraes ad gaudia patriae caelestis erigere, Qui ergo
dm diligunt ex mundi fine gaudere atq; hilare
rescere iubentur, quia cuidelic& eum quem amant
mox inueniunt dum transit is quem non amae
uerunt. Absit enim ut fidelis quisq; quidm desi
derat uidere de mundi percussionibus lugeat.
Quem finiri eadem suis percussionib; non ignorat.
Scriptum naemq; est. quicumq; uoluerit amicus ae
huius saeculi inimicus di constituitur, Qui ergo ad p
pinquante mundi fine non gaudet& amicus ae illius
esse testatur. Atq; phoc inimicus di esse conuinci,
Sed absit hoc a fidelium cordib; Absit abhis qui

&esse celiam uitam pfidem credunt. et eam per
operationem diligunt. ex mundi enim destructione
lugere eorum est, qui radices cordis in eius amore
plantauerunt. qui sequentem uitam non querunt.
qui illam neque esse suspicantur, Nos autem qui
celestis patrie gaudia & ea cognouimus festi
tinare eadem quantotius debemus. Optandum
nobis est citius pgere atq; ad illam uia breuiore
peruenire. quibus enim malis non mundus urget?
Que nostris titia que aduersitas non angustat,
quid. ē. uita mortalis nisi uia? & quale sit fra
tres mei perpendite in labore uie lassescere
& tamen eandem uiam nolle finire, quod autem
adlcari mundus ac despici debeat redemptor
nr prouida comparatione manifestat.
Cum protinus adiungit. Uidete ficul neam &
omnes arbores cum producunt iam ex se
fructum scitis qm prope. ē. estas, Ita & uos
cum uideritis ha& fieri, Scitote qm prope est
regnum di. Ac si aperte dicens. quia sicut ex fruc
tu arborum uicina estas agnoscitur. Ita ex
ruina mundi prope esse cognoscitur regnum di.
Quibus profecto uerbis ostenditur. quia fructus

mundi ruinae est, Ad hoc enim crescit ut cadat ad
hoc germinat ut quae quae germinaverit cladibus
consumat. Bene cum regnum dei electi conparat,
Quia tunc meroris nri nebulae transeunt & uitae dies
aeternis solis claritate fulgescunt, quae omnia
sub magna certitudine confirmantur. Cum sen
tentiae subiungitur quae dicat:- Amen dico uobis
quia non praeteribit generatio haec donec omnia
fiant. Caelum & terra transibunt. uerba autem
mea non transibunt; Nihil enim in rerum corpo
ralium natura caelo & terra durabilius. & nihil
in rerum natura tam uelociter quasi sermo tran
sit. uerba enim quousque impleta sunt. uerba
non sunt cum uero impleta fuerint omnino iam
non sunt quia nec praeteriri nisi transeundo possunt.
Ait ergo. Caelum & terra transibunt. uerba autem
mea non transibunt. Ac si aperte diceret. Omne
quod apud uos durabile est sine immutatione
durabile non. ē. ad aeternitate. & omne quod
apud me transire cernitur fixum & sine tran
situ tenetur. Quia sine mutabilitate manentes
sententias exprimit meus sermo qui transit
& ecce fratres mei iam cernimus quod audie

bccmus. nouis cotti die & bres crescentib; mcdis mundus
urguetur. ex illcc plebe innumercc qucenti
remcenseritis cspicitis & tcemen cdhuc cot
tidie flcgella urguent. repentini cccsus oppn
munt. Nouenos & inprouise dccdes cffligunt.
Sicut enim in iuuentute uig& corpus. forte. & in
colome mcen& pectus. to rosce ceruix. pl. encc
sunt brcechicc. In cennis cciit senilibus statura
curiicctur. ceruix exsiccccte deponitur. fre
quentib; suspiriis pectus urg&ur, uirtus deficit:
loquentis uerbcc an helitus intercidit. Ncem
& silcenguor desit plerumq; senibus ipsccsua
sclus. egritudo est. Itcc mundus in cennis prio
ribus uelut in iuuentute uiguit cdpropcegan
dum humcenigeris prolem. robustus fuit. sclute
Corporum uiridis. opulentice rerum pinguis.
At nunc ipse succ senectute deprimitur. & qua
si cdulicncem mortem molestis crescentibus
urgu&ur, Nolite ergo frcetres mei diligere.
quem uidistis diustcere non posse precepta
cepostolica incenimum ponite. quib; nos
cemmon& dicens. Nolite diligere mundum
neque ecc que in mundo sunt. quicc si quis

diligit mundum non est caritas patris in eo,
Nu dus tertius frs cognouistis quod subito turbine
cognosce arbuste erute, distructe domus atque
ecclesie confundamentis euerse sunt. Quanti ad
uesperum scenicetq; incolomes actu posse incras
tinum aliquid putabant, Et tamen nocte eadem
repentina morte defuncti sunt in laqueo ruine
deprehensi. Sed considerandum est nobis. quod
adhaec agendae inuisibilis iudex uenti tenuissimi
spm mouit. unius procellam nubis excitauit. &
terram subruit. casura tot edificiorum fundam
ta concussit, Quid ergo iudex iste facturus est
cum ipsem & ipsum uenerit & inultionem pecca
torum ira eius exacerserit, Si portari non potest
cum nos ptenuissimam nubem ferit. ira eius
presentia que caro subsistit. Si uentum mouit
& terram subruit. concitauit aerae. & tot edi
ficia distruit, hanc districtionem uenturi iudi
cis. Psalmus considerans ait. Orrendum e. in ea
dere in manus di uiuentis, hinc psalmista exprimit
dicens. Dis manifeste ueni & ds nr & non si
lebit, Ignis in conspectu eius ardebit & in circui
tu eius tempestas ualida, Districtione quippe

tente iustitię tempestas ignisq; comitentur,
quia tempestas examinat quos ignis exurat.
Illum ergo diem frs kmi illum cente oculos po
nite. & quicquid modo graue creditur. in Conpa
ratione meus leuigatur. De illo enim die p
proph&cam dicitur. Iuxta ē dies dni magnus.
Iuxta ē. & uel ox nimis. Uox die dni camara tri
bulabitur ibi fortis. Dies irę. Dies illa. Dies tri
bulationis & angustię. Dies calamitatis & mi
serię. Dies tenebrarum & caliginis. Dies nebulę
& turbi nis. Dies tube & clangoris. De hac die
dns iterum p proph&cam dicit. Adhuc semel
& ego mouebo non solum terram sed & ica celum.
Ecce ut prędximus aerem mouit. & terra non
subsistit. Quis ergo ferat cum celum mouerit?
quid ait terrores quos cernimus nisi sequentis
uię prę coner dixerim. Unde & considerare
necesse ē. quia ab illa tribulatione ultima
tantum sunt tribulationes istę dissimiles quan
tum a potentia iudicis p sonam prę conis distat.
Illum ergo diem frs kmi tota intentione cogita
te uitam corrigite mores mutate. Mala tēp
tantia resistendo uincite. p pe trata autem

flectibus punite. Aduentum necmq; & erni iudi
cis. tecento securiores quandoq; uidebitis, Quan
to nunc districtionem illius timendo preuen
etis, Explicit omelia prima

Incipit lectio sci euangelii secundum Lucam

In illo tp. Assumpsit ihs xii discipulos suos. & ait
illis. Ecce ascendimus hierosolymam. & con
summabuntur omnia que scripta sunt ppro
phetis de filio hominis. Tradetur enim gentib;
& inludetur. & flagellabitur. & conspu &ur.
Et post quam flagellauerint occident eum.
& die tertia resurget. & ipsi nihil horũ intel
lexerunt, Erat aut uerbum istud abscondi
tum abeis. & non intelligebant que dicebantur.
Factum ē. autem cum adpropinquaret hericho
cecus quidam sedebat secus uiam mendicans.
Et cum audisset turbam pretereuntem. inter
rogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei. quod
ihs nazarenus transit. & clamauit dicens.
Jhu fili dauid miserere mei. Et qui prey ibant
increpabant eum ut taceret. ipse uero multo
magis clamabat fili dauid miserere mei.
Stans autem ihs iussit eum adduci ad se.

Et cum ad propinquasset interrogauit illum
dicens. Quid tibi uis faciam. At ille dixit. Dne ut
uideam. Et ihs dixit illi. Respice. Fides tua
te saluum fecit. Et continuo uidit. & seque
batur illum magnificans dm. Et omnis plebs
ut uidit dedit laudem do. Explicit omelia

Incipit post lectionis eiusdem habita ad po
pulum in basilica beati petri apostoli

Redemptor nr preuidens expassione sua
discipulorum animos perturbandos. Et longe
ante & eiusdem passionis poenam & re
surrectionis suae gloriam praedixit. ut cum
morientem sicut praedictum est cernerent.
& iam resurrecturum non dubitarent; sed quia
carnales adhuc discipuli nullo modo uiale bam
caperent aerbo mysterii. Venitur ad miraculum
ante eorum oculos. Caecus lumen recipit. utqui
caelestis uerbi mysterii non caperent. eos ad
fidem caelestia facta solidarent. Sed miracula
dni & saluatoris nri sic accipienda sunt fr. s
mei ut & in ueritate credantur facta & tamen
p significationem nobis aliquid innuant;
Operatio quippe eius & potentiam aliquid ostendunt

&per mysterium aliud loquuntur; Ecce enim quis
iuxta historiam cecus iste fuerit ignoramus,
Sed tamen quem pmysterium significat nouimus;
Cecum quippe. ē. genus humanum. quod in paradiso
primo a parade dy si gradus expulsum. claritate
supne lucis ignorans. damnationis sue tenebras
patitur, Sed tamen predemptoris sui presentia
illuminatur. ut interne lucis gaudia iam pdesi
derium uideat. atque in uia bonorum operis gres
sus ponat; Notandum uero est quod cum ihs hieri
cho ad propinquare dicitur. Cecus illuminatur.
hiericho quippe. interpretatur luna. luna autē
in sacro eloquio pro defectu ponitur. Cernis. quia
dum menstruis momentis decrescit. defectum nre
mortalitatis designat. Dum igitur conditor nr
ad propinquat hiericho. cecus ad lumen redit.
quia dum diuinitas defectum nre cernis suscepit
humanum genus lumen quod amiserat recepit. Unde enim dr humana patitur. Inde homo
ad diuina sublimatur. Quid uidelic& cecus recte
& iuxta uiam sedere. & mendicans esse describitur.
Ipse enim ueritas dix. Ego sum uia; quia ergo ae
terne lucis claritatem nescit cecus est.

Sed si iam in redemptorem credit iuxta uiam sed &
Sicut iam credidit sedit & iterum lucem recipiat
rogare dissimulat atq; ceperecib; cessat. Cecus
quidem iuxta uiam sed &. sed minime mendicat.
si uero credidit & exorcat. & iuxta uiam sed &
cecus & mendicat, Quisquis ergo cecitatis suae
tenebras cognoscit. Quisquis hoc quod de. ē. sibi lu
men & emittatis intellegit. clam & medullis cordis.
clam & uocib; mentis dicens; ihu fili dauid miserere
mei, Sed quid subiungitur. Clamante ceco audi
amus. Et qui praeibant increpabant eum ut ta
cer &. Quid aut designant isti quibus uenientem
praecedunt. Nisi desideriorum caerneliam turbas
tumultusq; uitiorum, quibus quem ihs ad cor
nrm uenire: temptationib; suis cogitationem
nram dissipant & uoces cordis inoratione per
turbant. Saepe nemq; dum conuerti ad dm
post ppa & praetaeuita uolumus dum contrahae
eadem exorare uitia quae ppa & praeuimus com
mur. occurrunt cordi fantasmata peccatorum
quae fecimus. mentis nrae aciem reuerberant.
confundunt animum & uocem nrae deprecatio
nis premunt. Qui praeibant ergo increpabant eum

ut taceer &; Quia prius quam ihs ad conueniat,
Mala quę fecimus cogitationi nr̃ę suis imaginibus
illusa. In ipsa nos nr̃a oratione conturbant, Sed
quid ad hęc illuminandus cęcus fecit audiamus, seqũtur,
Ipse uero multo magis clamabat fili dauid miserere mei;
Ecce quem turba increpat ut taceat & magis ama
gis clamat; Quia quanto grauiori tumultu cogita
tionum aliarum premimur. tanto orationi
insistere ardentius debemus; contradicit turba
ne clamemus. quia peccatorum nr̃orum fantas
mata plerumq; & in oratione patimur; Sed ni
mirum necesse. ē. ut uox cordis nr̃i quo durius re
pellitur acrius insistat; Quatenus cogitationis
illicitę tumultum super & atq; adpices aurei dn̄i
nimię tactisuę importunitatis erumpat; In se ut
suspicor recognoscit unus quisq; quod dicimus;
quia dum ab hoc mundo animum ad dm̄ mutamus.
Dum ad orationis opus conuertimur. ipsa quę prius
dilectabiliter gessimus. importuna post & grauia
in oratione nr̃a tolerantur; uix eorum cogitatio
mana sed desiderii ab oculis cordis abiciuntur; Uix
eorum fantasmata ppenitentię lamenta superi
rantur; Sed cum in oratione nr̃a uehementer

insistimus. transeuntem ihm figimus; Unde illic
subditur; Stans ceuit ihs iussit eum adduci ad se;
Ecce stet quicunque transibet quicedum adhuc tur
bees fecunces metum in oratione petimur. ihm
cclyquectenus. transeuntem sentimus; cum uero
orationi uehementer insistimus, Stet ihs ut lace
restituet quicedis in corde figitur. & lux cemissa
reperatur; quectamen intre & cclud aliquid nobis
dns innuit. quod intelligi de humcenitate eius ac diui
nitcete utiliter possit; Clcemantem & enim cecum
transiens ihs ceudiuit sed stcens miraculum inlumi
nectionis exhibuit, transire ncemq; humcenitcetis
eius est. stcere. diuinitcetis; phumcenitcete quippe
hcebuit ncasci crescere mori resurgere. de loco
cd locum uenire. Quicc ergo in diuinitcete muta
bilitas non. ē. cctq; hoc ipsum mutcerit transire
est, profecto iste transitus excerne. ē. non ex
diuinitcete; per diuinitcetem uero ei semp stcere. ē.
quicc ubiq; presens. nec pmotum uenit. n& pmotu
recedit. Cecum igitur clcemantem dnr transi
ens ceudiuit & stcens inlumincet; quicc phuman
titem sucem uocib; nre cecitcetis conpectiendo
miseratus est. sed lumen nobis gratie pdiuinitcetis

potentiam infudit & notandum cęco uenienti
quid dicat; quid tibi uis faciam. Numquid quilu
men reddere poterat. quid uell & cęcus ignora
bat. Sed p&i uult hoc quod & nos p&ere & secon
cedere prenoscit, inportunenam q; cedoratio
nem nos common& & tamenclt; Sit pater ur
nam q; quid opus sit uobis centequam p&cti sum,
Ad hoc ergo requirit. ut p&cetur. ad hoc requirit
ut cor cedor actionem exeit&; Unde & cęcus proti
nus cedungit, Dne ut uideam; Ecce cęcus ad dno
non curum sed lucem querit peruipend& extra
lucem cliquid quęrere; Quia & si habere cęcus
quodlib& potest sine luce non potest uidere quod
habet. Jnitemur ergo frs kmi eum quem & cor
pore cudiuimus & mente sedlucctum, non fedras
diuitias non terrena dona non fugitiuos hono
res cedno. Sed lucem quęramus. n& lucem quae
loco dlcuditur quę tmpore finitur; quę noctiu
interruptione uexatur. quę a nobis commu
niter cum p&oribus cernitur; Sed lucem que
remus quam uidere cum solis angelis possu
mus quam nec initium indicat. n& finis angus
tat; ad lucem prof&to lucem uia fides est.

Incho at

sit; adueniente no
ne spiritus e in lege
nostra homines testi
bestum sit ita
ecclia ex iudeis et gentes
et gemmet ecs du
gentes; hecatio
ecclie eue nelsolie
Omnia
ut mitentie legem
gentes & eo in lege
quitus & eo in lege

Unde recte & Inluminando cęco protinus respon
d&ur, Respice fidestuce tesaluum fecit. Sed adhęc
cogitatio carnalis dt, Quomodo possum lucem
spiritalem quęrere quę uidere non possum,
Unde mihi certum ē. si sit quę corporeis oculis non
infulgit cuiscilic& cogitationi est, quod breuiter
quisq; respondet, quia & hęc ipsa quę sentit non
p corpus sed p cenimę cogitat & nemo sucę animą
uid&. Nec tamen sed ubitat cenimę habere quę
non uid& ex inuisibili animę uisibile regitur cor
pus sicu feratur quod ē. inuisibile protinus con
ruit hoc quod uisibile stare uidebatur ex inuisi
bili ergo substantię in hac uitę uisibili uiuitur
& esse uitę inuisibilis dubitatur. Sed iam p&emi
cęco quid factu ē. uel quid ipse fecit, Audiamus
sequitur, Confestim uidit & sequebatur eum,
Uid&at & sequitur. quibonam quod intellegit
operatur. Uid&at sed non sequitur. quibonū
quidem intellegit sed bona opera contempnit,
Si ergo fr̄s km̄ cęcitatem iam nr̄ę peregrinatio
nis agnoscimus sic credendo in redemptorem nr̄m
my. sterio iuxta uicem sedemus sic exorando cot
idie ab auctore nr̄o lucem p&imus sic eadem

luce - icem p intellectum uidendo inlumineti
post cecitatē sumus. ihm quemmente cernimus.
opere sequamur, Aspiciamus quo gradiatur
& eius uestigia imitando teneamus. ihm enim
sequitur qui imitatur; hinc nam q; dr. Sequere
me & dimitte mortuos sepelire mortuos suos;
Sequere enim dicitur imitare, hinc rursum am
mon & dicens. Si quis mihi ministrat me sequatur,
Consideremus ergo quo gradiatur ut sequi mere
amur, Ecce cum sit dns & creator angelorum
suscepturus nature nram quē condidit in
uterum uirginis uenit. nasciturnen in hoc mundo
p dilitēs noluit paerentes pauperes elegit; Unde
& agnus qui pro illo offeratur defuit columbae
rum pullos. & paupertur turum adsacrificium
inaeter inuenit. prosperari in mundo noluit
obprobria irrisiones q; tolerauit sputa fla
gella alapas spineam coronam crucem sus
tenuit, Et quia rerum corporalium dilectae
tione agaudio interno cecidimus. cum qua ama
ritudine illuc redeatur ostendit, Quid itaque
homo pro se petit deb & sitentia dī pro hominib;
pertulit; quia ergo in xpo iam credidit sed adhuc

ceuaritię lucrce sectetur. insup bice honoris extollit.
inuidię facib; incerdescit. libidinis se in munditia
pollutt. prosperce quę in mundo sunt concupiscit;
ihm in quo credidit sequi contempnit, diuerso quip
pe itinere cembulcet, Sigcaudia delectationesq;
cepp&it. cui dux suus uicem cemcerituidinis osten
dit, Reuocemus ergo cente oculos peccatce quę feci
mus. Consideremus quacmterribilis iudex haec
punturus ceduenicet. mentę form emus cedlcm
tcutcentra cedteimp; cemcerescat in penitentia,
Ne &ernacm amcerituidinem sentiat inuindictc,
perfl&us quippe cedgcaudia ducimur. ueritcte
pollicente. quę ait, Beati qui luget nt nunc qm
ipsi consolcebuntur, Ad fl&um ergo per gcaudia
peruenitur, haec eccdem ueritcte cedtestcente
quę ait, Uę uobis qui rid&is nunc qm lugebitis &
flebitis. Si ergo r&ributionis gcaudium in peruen
tione quercemus penitentię cemcerituidinem
in uice tenecemus, Sic que fit ut non solum uitcx
nrcc indm proficiat. Sed haec ipsc nra conuer
sio cedlaudemdi. &cdios accendcet; Unde illic sub
ditur, Et omnis plebs ut uidit. dedit lcaudemdo.

cap. l. ood. Incip. lec sci. et sco anthecuan.

In illo tempore. Loquente ihu ecce mater eius &
frres foris stant querentes ei loqui. Dixit autem ei
quidam. ecce mater tua & fratres tui foris stant
querentes te. At ipse respondens dicenti sibi. ait.
Que est mater mea & qui sunt frres mei & extendens
manus in discipulos suos. dix. ecce mater mea & frres
mei. quicumq; enim fecerit uoluntatem patris mei
qui in celis est. Ipse meus frater & soror & mater est.

Incipit ode lectio
nis eiusdem habita ad populum
in basilica sancte Felicitatis die natalis eius.

Sci euangelii frs karissimi breuis est lectio recitata.
sed magnis mysteriorum ponderibus grauida.
Jhs enim conditor & redemptor nr matre
se nosse dissimulat. & que ei mater sit quipro
pinqui non per cognitionem carnis sed per coniunctio
nem spis designat dicens. Que est mater mea & qui
sunt frres mei. quicumq; enim fecerit uoluntatem
patris mei qui in celis est. Ipse meus frater & soror
& mater est. quibus nobis uerbis quid aliud innotuit
nisi quod obsequentes iussionibus suis multos ex gen
tilitate collegit & iudaeam ex cuius carne est

genitus non cognoscit. Unde & mater eius cum
quasi non cognoscitur foris stare phib&.ur. quia
uidelicet sine gogge id circo ab auctore suo non re
cognoscitur. Qui legis obseruationem tenens
spiritalem intellectum p̃didit. & se se ad custodiā
litterę foris fixit. Sed cum is qui uolunt ante p̃ceptis
fecerit soror & frater dn̄i dicitur. propter utrumq;
sexum qui ad fidem colligitur mirum non est.
Mirandum uero uidelicet est quomodo & iterum mat̄
dicat. Fidelis enim discipulos fr̄s uocare digna
tus. ē. dicens. Ite nuntiate fratribus meis. qui ergo
fr̄ dn̄i fieri ad fidem ueniendo potuerit quęrit. Quęrendū ē.
quomodo esse & iterum mater possit. Sed sciendū
nobis. ē. quia qui xp̄i fr̄ & soror. ē. credendo mat̄
efficitur prędicando quasi enim peperit dn̄m
quem cor di audientis infuderit & mater eius ef
ficit. ur. Si per eius uocem amor dn̄i in proximi men
te generatur; ad quem nobis idonęe. ad confir
mandum. Ad est beata felicitas. Cuius hodie
natalicia celebramus. quę credendo extitit
ancilla xp̄i & prędicando facta est mater xp̄i.
Septem quippe filios sicut in gestis eius emenda
tioribus legitur. post se tamen uiuos in aeterne

relinquere, Sicut carnales parentes solent me
tuere. nemortuos post se remittent. Inpsecutio
nis enim labore deprehensa filiorum corda in
amorem supne patrie predicando roborauit,
Et parturiuit spū quos carne peperet ut predi
catione parer&dō quos carne peperit mundo.
Considerate frēs kārī in femineo corpore uirī le
pectus ad mortem stat&it inpterrite amittere
se in filius lumen ueritatis timuit sinon fuisset& or
bata. Numquid ego hanc feminā martyrē dix
erim. Certe dnūs cum de iohanne loquer&ur dix.
Quid existis uidere in deserto proph&am utique.
Dico uobis. &plus quā proph&am. &iohannes
ipse requisitus respondit dicens; Non sum pph&a,
quia enim plus sequam proph&am nouerat
esse se proph&am negabat; quid ergo plus quā
proph&a dicitur. quia proph&e est officium
uentura pronunticare non&ia ostendere. Johan
nes uero plus quam proph&a est. quia quem uerbo
dix digito ostendit; Non ergo hanc feminā mar
tyrem. Sed plus quā martyrem dixerim.
Que septem pignorib; ad regnum premissis quo
tiens ante se mortuā ad poenas prima uenit.

Sed puerit octauia aspexit mater & cruciatae
& inpter ryae filiorum mortem spectaculum.
debuit dolorem naturae timuit uiuentib; gauisa
morientibus. Optauit nullum post se relin
quere nesi quem haeber & supstitem non poss &
haebere consortem, Nemo ergo ex uobis frs kmi
existim & quod eius cor morientib; filius & iam
cernalis affectus minime pulsauit. neque
enim filios quos carnem suam esse nouerat
sine dolore poterat morientes uidere sed era
uis amoris interior quae dolorem uincer & car
nis, Vnde & paessuro p&ro dicitur, Cum senuerit
extendes manus tuas & alius te cinget & ducet
quo non uis. Neque enim sipleniissime p&rus
nolle & pro xpo pati potuiss &. Sed martyrii
quod p infirmitatem carnis noluit p uirtute
spis amauit quidum p carnem adpoenae stre
pidat p spm ad gloriam exultat, Actum. e. ut
cruciatum martyrii nolendo uolaiss &. Sicut nos
quoque cum gaudium quaerimus salutis amaru
poculum sumimus purgationis amaritudo qui
dem in poculo displicet. Sed restituendae pacis
tudinem salus placet &, Amatant ergo iuxta cathe

felicitas filios sed pre amore celestis patrie
mori cor cum se uoluit quos amauit. Ipsa eorum
uulnera accepit. Sed ipsa in eis ad regnum pe̅ni
entibus excreuit, Recte ergo hanc feminam ultra
martyram dixerim, que &totiens in filiis &de
siderabiliter extincta e̅. dum multiplex martyr
rium obtinuit. Ipsa quoq; martyrii palmam
uicit. fertur apud uaeres mos fuisse ut quisquis
consul existet & iuxta ordinem temporum hono
ris sui locum tenet &. Ad si quis posterius ad consu
latum uenient consul non semel redit fortasse
aut tertio fiet &. &ita illos laude &honore
transcendet &quinon plus quam semel consules
extitissent. Ut ergo beata felicitas martyras
que tot ante se morientibus filiis proxpo frequen
ter occubuit quia &amore illius solacia amors
minime sufficit. Consideremus fr̅s hanc feminā
considere mus nos quimembris corporis uiri
sumus in eius conparatione quid existimabimus,
Sepe nam q; agenda aliqua bona proponimus.
Sed si unus contra nos leuissimus. sermo ab ore inui
dentis eru perit. Ab intentione actionis nra
fracti protinus &confu si regid̄ mus. Ecce nos

plerumque cbono opere uerbe reuocant.
Felicitatem uero asca intentione frangere nec
tormenta potuerunt nos incura maledicto
ris impingimus. haec ad regnum &ic pferrum
exiit nihilque esse quod obsistebat estimauit.
Nos ccd prescepte dominica lcergiri nā sectam
supfluce nolumus. ha& non solum dō suce substan
tiecm contulit sed pro illo &icem propriā car
nem dedit, nos cum ex diuina ꝓuisione filios amit
timus sine consolcctione lugemus. ha& eos uel
ut mortuos plcenger& si non obtulisset&. Cum
ergo ccd illud terribile excmen districtus
iudex uenerit, Quid nos uiri dicimus cum eius fe
mine gloricem uideri mus. de debilitcte mentis
suę, quę tunc erit uiris excusctio, Qucndo
hęc ostenditur quę cum scto sexum uicit; Sequa
mur ergo fss kmi districtecm &cspercem re
demptoris uicem, usu quippe uirtutum ttcia
plance factcc ē. ut perecem feminis licet&
cmbulcere, Dispicicemus cuncta prsentia
nullc sunt &enim quę trcensire possunt turpe
sit diligere quod constct citius perire; non
nos ter re ncerum rerum amor supst& non supbia

insl&. Nonirce dilcem&. Nonluxurice polluat,
Non inuidice consumet, Amore nro frs karmi
redemptor nr occubuit. & nos cemore eius
discamus uincere nos m&ipsos. Quod sipfecte
cegimus. nonsolum inminentes poences euaci
mus. Sed communi cum mcertyrib; gloria re
munercemur. Necm qucc uis occasio psecutio
nis de.e.hccb&tccmen &paxnra mcertynu
suum. Quicc &siccer nis collec ferro nonsubdi
mus. Spiritcli tccmen gladio carncdia desi
dericc inmente trucidcemus. explic nonet
incip lect sci euch sc̄d matheum
Inillt misit ihs duodecim discipulos suos. prae
cipiens eis &dicens inuicem gentium neccbieri
tis &inciuitcetes scemaritcenorum neintraue
ritis. Sed potius ite cedoues quepierunt do
mus israchel. Euntes ccit predicate dicentes
Quicc adpropinqucbit regnum celorum. Infir
mos curcete. mortuos suscitcete. Lepprosos mun
dcete. demones eicite. Gratis accepistis. gra
tis dcete. explic lectio sci euch
incip nonet lectio sis eius dcomhabita ad
popl.on in basilica beati stepl.ani

Quod const & omnibus frs kmi quic redemptor
noster in mundo pro redemptione gentium
uenit cum sc̃ma ritte nos cot tidie ccd fidem uoca
ri conspicimus. Quid ē. quod in predicatione
mittens discipulos dicit, In uiam gentium ne abi
eritis & in ciuitates sc̃mariteno rum ne intra
ueritis. sed potius ite ad oues que perierunt do
mus irl. Nisi hoc quod ex facti fine colligimus
quic prius soli iudeae uoluit. & post modum
cunctis gentibus predicari ut dum illic conuerti
uocatic re nuer & predicatores sci ccd uocatio
nem gentium per ordinem uenirent. Quatenus
redēptoris nri predicatio ccpropriis repulsa
gentiles populos quasi extraneos quere r &.
& quod iudeae fiebat in testimonium hoc gentibus
gratie ess & incrementum ierunt & icem tunc
qui de iudeis uocandi essent & de gentib; uocandi
non essent. Nam & in ccpostolorum actibus
predicante p & rolegimus. & pnus hebreorum
tricc milia. & post ecc quinq; milia credidisse.
Et cum predicare ccpostoli gentibus in ccsic uo
luissent p spm prohibiti esse memorantur.
& tamen ipse sps qui pnus predicationem pro

hibuit hcenc asicenorum cordib; post modum in
fudit; Ncem diu est qd cesia icem cuncta credidit,
Idcirco ergo prius prohibuit qd post modum fecit.
qtunc inllce erant quiscduandi non ercent, Tunc
inllce ercent quin& ccduitcem repccrari mere
bcentur. n&tcemen grccuius deconteemptcc prae
dicatione iudicari subtili ergo occulto q; iudicio,
a quorundcem ccunb; predicatio sca subtrchitur
qsuscitccri pgrctic nonmerentur. Unde neces
se.ē. frs kmi ut inomne qd cegimus omnipotentis
sup nos dni consilicc occultcetimeccmus. Ne dum
mens nrcc exterius fuscc asucc se uoluntcete non
reuocat. intus contrcc eum a iudex terribiliter ccduer
scc disponcet. qd bene pscl mistcc intuenscent. Uem
te &uid&e opercc dni qucc terribilis in consilius
sup filios hominum, Uidit ncemq; qd cdius miseri
cor diter uocatur, Alius iustitiicc exente reppel
litur. &qcdia pcercendo alicc dns ircescendo dis
ponit expccuit qd pene trccre non potuit. Et que
non solum inuestigccbilem, Sed&iccm in quib; dcc
suis sententiis inflexibilem uidit terribilem
inconsilius esse memorccuit. Missis ccut predi
catoribus quid precipiccur ccudiccmus, Cuntes

predicate dicentes quia adpropinquabit rez
num celorum. Hoc iam fres dilmi & iam sicut an
gelum tacet mundus clamat ruine namque
illius uoces eius sunt. Qui enim tot attritus pcussio
nibus ad gloria succedit. Quasi iam nobis ex ipsi
mo regnum aliud qd sequitur ostendit. Ipsis iam
& aequib; amatur amaru est, Ipse eius ruinae
predicant qd amandus non ē. Si enim ruinam
suidomus quassata minaturur quisquis in illa
habitare & fugere & & qui stante dilexerat re
cedere quanto cius. a cadente festinare &. Sicut
mundus cad& & nos eum amando amplectimur
opprimi uolumus potius quā habitare
q nulla nos ratio aruina illius separat quos
eius passionibus amor ligat, Facile ergo ē.
nunc iam cū distructa omnia cernimus an
mum nrm a beius dilectione disiungere, Sed
hoc illo in tempore difficillimum fuit quo tunc
predicare celorum regnum inuisibile mitte
bantur cum longe latequeque omnes cernerent
florere regna terrarum, Unde adiuncta
sunt predicatoribus scis miracula ut fidem
uerbis darent & uirtus ostensa & noua faceret

quinouce predicarent. sicut inhac eccdem lectio
ne subiungitur. Infirmos curcte. mortuos susci
tcte. leprosos mundcte. demones eicte. Flo
rente mundo crescente humcno genere diu inhac
uitc subsistere carne exubercnte rerum opu
lentia. quis cum ccudir& uitcm esse cclia crede
r&. quis inuisibilicc uisibilibus preferr& sed ad
sclutem redeuntib; infirmis. Aduitcm surgentib;
mortuis. carnis munditicm recipientib; lepro
sis. ereptis cclure inmundorum spiritu demonia
cis. tot inuisibilibus miraculis exactis. quis non
creder& qd de uisibilibus ccudir&. Adhoc quip
pe uisibilicc miraculcc coruscant ut corda uiden
tium ccd fidem inuisibilium ptrcchant ut phoc qd
mirum forcis agitur. hoc qd intus. ē. longe mira
bilius esse senticctur. Unde nunc quoq; cum fide
lium numerositcs excreuit intrcscam ectam
multi sunt qui uitcm uirtutum tenent & signcc
uirtutum non hcbent quicc frustrcc miraculum
forcis ostenditur side. ē. qd intus oper&ur. Ncm
iuxtcc mcgistri gentium uocem lingue insignum
sunt non fidelib; sed infidelib; Unde & idem pre
dicator egregius mistine uenens & plencm

infidelibus insulcem scienspcetrē puplide sinteya
febribusq; qex cetum orando sceluauit & scē pre
dicectionis cediutorem timotheum ex infirmitate
stomachi lessis centem nonuerbo curcet. Sed me
dicinali certe mederipcerat dicens. modico uino
utere propter stomachum & frequentes tuces in
firmitates. quier go infirmū infidelem una pre
ce seluat. cur egrotum socium prece nonrobo
reuit, quice nimirumille forces pmiraculū sanan
dus ercet. quiuuus interius nonercet. Ut per hoc
qd exterior potestces ostender &. hunc aduitcem
interior uirtus cenimcerec egrotcenti aūt fideli
socio exhibenda forces signce nonfuercent quisa
lubriter intus uiuebcet. Sed concessice potestcete
predicationis concessis uirtutū miraculis. quid
redemptor nr subiungcet audicemus. Gretis ac
cepistis gretis dcete, prescieberet ncemq; non
nullos hocipsum donum accepti sps inusum ne
gotiectionis inflectere & mircculorum signa
cedcuaritie cedsequium declincere. hinc ē enī
quod simon pinpositionem mecnu sed ttcmiracu
lcc concupiscens pcapere donum sps pecunia
uolunt scilicet & ut dederius uender & quod mccle

conpcer ccs s&, hinc de templo redemptor nr
flcgello de resticulis fcctu turbcs eicit cathe
drcs uendentium columbcs euertit. Colūbcs
quippe uendere .ē. inpositionem mcnus quasp
accipitur non cccluitę meritum sed cccpręmium
dccre sed sunt nonnulli qui quidem nummorū prę
mice exordinctione non accipiunt, & tcmen sa
cros ordines pro humcna grcctia lcrgiuntur
cctq; de lcrgitcctę ecc dem lcudis solummodo
r&ributionem quęrunt. hi nimirum quod gratis
acceptum .ē. grcctis non tribuunt, q deinpenso uiuctis
officio scitcctis nummū fcuoris exp&unt. Unde
bene cum iustum uirum describer& proph&a cit.
Qui excutit mcnus sucs cc omni munere, Neque enī
dicit. qui excutit mcnus sucs cc munere sed cc diuxit
cc omni qd cc liud .ē. munus cc obsequio cc liud munus
cc mcnu. Aliud munus cc lingucc munus quippe cc
obsequio .ē. subi&tio indebite impensc munus a
mcnu p&unice munus cc lingua fcuor. qui ergo
scc cros ordines tribuit tunc cc omni mune se ma
nus excutit. qucndo indiuinis rebus non solū nullā
p&unicem. sd &icē humcnā grcctiā non requirit.
Sed uos fīr kīmi quos sccuicns hcbitus ten& cum qua

sunt nra cognoscitis mentis oculos ceuestra
reuocate. Cunctae ergo uos uicissim gratis cogite
nolite operis uri in hoc mundo retributionem
quærere quæ cum tecta iam cernitis uelociter
defecisse. Cauete nemcla quomodo ne
bonae pro tempore celi retributione faciatis ipsu
testem uri operis quærite quem iudicem sustine
tis. occultae nunc esse bonae ura uidetur ut ecce
retributionis suæ tempore in publico ostendat,
Sicut carni uestræ ne deficiat cibos cottidie
præbetis sic mentis uræ cottidiana alimenta
bonae sint operae cibo corpus pascitur. pro oper
ips nutricatur. qd moriturae carni tribuistis
uiturae in ppetuum enimæ non negetis. Siquando
enim repentinus ignis habitaculum ceduxerit,
quisquis eius possessor extiterit recepit qd ualu
erit & fugit, lucrum deputat Siquid secum ex
ignib; tollat. Ecce tribulationum flcma mundu
concremat. & cunctae quæ meo speciosae uide
bantur. finis iam proximus uel ut ignis deuas
tat. Lucrum ergo fres maximum credite si
uobis cum aliquid de illo rapiatis. Siquid fugien
tes tollitis si hoc qd pire permanendo poterat

cedere & ributionem uobis pp & uccm lcergiendo
seruccti sterrence quippe omnicc seruccndo a
mittimus, Sed bene lcergiendo seruccmus cum
uelocitccte temporcc fugiunt cduidendum ergo
citius iudicem nm qcum mccgna inportunitate
inpellimur eibonis actibus cum festinactione
prepccremur, Explicit oone lia
Incipit lec sci euccli sco matheon

In illt Ambulcens ihs secus mccre galileae uidit
duos frs simonem qui uocatur petrus & cendrecc
fratrem eius mittentes retiicc succ in mccre.
Erccnt enim piscatores. & ait illis. Venite post
me & fccicc uos fieri piscatores hominum. At
illi continuo. Relictis retib; suis. sequuti sunt eum,
Et procedens inde uidit cclios duos frcctres iaco
bum. & iohcennem frcctrem eius. in naue cum zebe
deo. pcctre eorum reficientes retiicc sua. & uoca
uit eos. Illiccut stcctim relictis retibus & pcctre
secuti sunt eum, explicit lec sci euccli
Incipit oone lia lectionis eiusdcem
habita ad populum in basilica
beati andreae apostola
die natalis eius

Audistis fratres karissimi quae adunius iussionis vocem parus & andreas relic
tis retibus secuti sunt redemptorem. Nulla ve
ro hunc fecere adhuc miracula videram &
nihil adeo de premio & eme retributionis audi
eram. Et tamen ad unum dni preceptum hoc quod
possedere videbantur obliti sunt, quantas nos
eius miracula vidimus quot flagellis affligimur
quantis minarum asperitatib; deterremur &
tamen vocantem sequi contemnimus in celo iam
sed & quide conuersatione noscimur &. Iam iugo
fidei colla gentium subdidit iam mundi gloriam
arcuit iam ruinis eius crebrescentib; districti
sui iudicii propinquitate denuntiat, & tamen
superba mens nra non vult hoc sponte deserere
quod cottidie pdit in uitia, Quid ergo fratres mi quid
in eius iudicio dicturi sumus, quia ab amore pre
sentis seculi non preceptis flectimur non verbe
ribus emendamur, Sed forte esse aliquis tacitis
sibi cogitationibus dicat, Ad uocem dominicam
uter q; iste piscator. quid egit quantum demisit
qui poene nihil habuit. Sed hac in re fratres mi affec
tum debemus potius pensare. quam censum multum

reliquid qui sibi nihil reliquit, multum reliquid qui
quicquid habet pauperum totum deserunt. Certe nos &
hæc omnia cum amore possidemus & ecce quæ minima ac
habemus ex desiderio quærimus. Multum ergo pauper
& cum recessit dimisit. quando uterque & hic desidera
habendi dereliquit, multumque dimisit qui cum re
posset sic & hic cum concupiscentiis renunticauit.
A sequentibus ergo centum dimissi sunt quia centum non
sequentibus concupisci potuerunt. Nemo igitur & ia
cum quos decem conspicit multa reliquisse. Apud se
metipsum dicat. In mari mundi huius contemp
tores uolo. sed quod relinquam non habeo, Multa
fratres reliquistis si desiderium renuntiatis
exterior a enim nra domo quæ libet parua sufficiunt
cor nostrum; & non sub statera pensat nec ponderat
quantum in eius sacrificio sed ex quanto proferat.
Nam si exterior rem sub statera perpendamus, Ecce
sæpe negotiatores nri pp & uace angelorum uitam
dectis rebus; & nec ui mercati sunt; æstimatione en
quippe pretium non habebat, Sed tamen in regnum di
centuplum & quantum habebat. Ualuit nam quod Zacheo
dem medio substantiæ quia dimidium aliud ad hoc
quod iniuste abstulit restituendum in quadruplo

reseruauerunt, uendunt publicanis dimissis re
tibus & nauigauerunt uidue duobus minutis. Uenal&
cum calice aque frigide. Regnum tuum quod dixi
mus. tuum uidel& quantum habes. Pensate igitur
ff quid uilius cum emitur quid carius cum posside
tur. Sed forte esse nolis calix aque frigide supplet
qui indigenti prebetur. & licet tunc securitatem
nobis promittit sermo diuinus. Redemptore & eni
ncto celi ciues ostensi sunt qui dicerent. Gloria
in excelsis deo. & in terra pax hominibus bone uolun
tatis. Antedicti nemq; oculos nunquam est uacua
mentis cimunere. Sicut ca cordis replete. bo
ne uoluntate. Hinc enim psalmista dicit. Inme
sum dis uotum tua quae reddam laudationis tibi.
Ad sicepte dicit. Et si exterius munera offerenda
non habeo intrinsecus m& ipsum tamen inuenio
qd in cera tue laudis impono. Q quin nr cedatio
ne pcesseris oblatione cordis melius placaris
nihil quippe offertur deo dulcius uoluntate bona.
Uoluntates cum bonae. sic ceduersa alteri sicut nobis
ptimescere. Sic de prosperitate proximi.
Sicut de nro profectu gratulari. Aliena dispen
nra credere. Aliena lucra nra deputare.

Amicum non propter mundum sed propter dm
diligere, Inimicum &iccm cemcendo tolerare
nulli qo peccti non uis fccere, Nulli qotibi iuste
impendi desiderces negcere. Necessitccti proxi
mi iuxtce uires concurrere sed prodesse &icc
ultr ccurres uelle quid ergo isto holocausto lo
co pl&ius quccndo phoc qd do immolct in ara
cordis cenimcc sem&ipsccm mactccs Sed hoc
bone uoluntccts seccrificium numquccm plene
psoluitur, Nisi mundi huius cupidittces perfecte
deserccitur, Nccm quic quid in eo concupiscimus
hoc procul dubio proximis inuidemus. Uid&ur
&enim q nobis desit qd celter ccd sequitur &q semp
inuidicc. Abonce uoluntcete discordcet mox ut
hcec mentem cepcerit. illcc discedit. Unde prae
dicctores sci ut possint proximos pf&cte dili
gere studerunt in hoc scto nihil cemare nihil
umquce ccpp&ere. Quor bene cett escciis intu
ens. Quisunt isti qui ut nubes uolccnt &qucc si co
lumbe ccd fenestr ces succs. Uidit quippe eos ter
rencc dispicere monte celestib; propinquare
uerbis pluere miraculis coruscare &quos ater
renis contccgis. &sca predicatio &sublimis

uitae suspenderat. hoc uolentes pariter &
nubes appellat. fenestrae autem nrae sunt
oculi q per ipsos animae re spicit quod ex
terius concupiscit. Colum bae uero sim
plex est animal atq; amatitae fellis ali
enum quae si columbae ergo ad fenestras suas
sunt qui nihil in hoc mundo concupiscunt qui
omnia simpliciter aspiciunt & in his quae ui
dent rapacitatis studio non trahuntur, at
contra milui & non columbae ad fenestras
suas est qui ad ea quae oculis considerat rapinae
desiderio anhelat, Ergo ff kmi beati andreae
apostoli natalicia celebramus debemus imi
tari quod colimus; ostendat nrae obsequium
deuotionis in mutatae sollemnitas mentis: dis
piciamus quae terrena sunt. relictis tempora
libus meremur aeterna, Sicut n& dum pos
sumus relinquere propria saltim non concu
piscamus aliena, Sin& dum mens nra accen
ditur igne caritatis in cambitione sua habe
at frenum timoris ut p&tus sui pa sibus
uegetata dum ab alienorum appetitu con
pescitur quandoq; ad propria contemnenda

per ducatur

explic omelia · Incipiunt
sc̄i euang̃l. sc̄d matheum.

In illo tempore cum audisset iohannes in uincu
lis opera xp̄i mittens duos ex discipulis
suis ait illi. euntes dicite · tues qui uen
turus es an alium expectamus, & respon
dens ihs ait illis. euntes renuntiate iohanni
quæ audistis · & uidistis · cæci uident · claudi am
bulant · leprosi mundantur · surdi audiunt ·
mortui resurgunt · pauperes euangelizantur,
et beatus · ē · qui non fuerit scandalizatus in me,
Illis autē abeuntib; cepit ihs dicere de turbis
de iohanne, Quid existis in desertum uidere
arundinem uento agitatā, Sed quid existis
uidere hominem mollib; uestitum · Ecce qui
mollibus uestiuntur in domib; regum sunt,
Sed quid existis uidere proph&am · & ita am,
dico uobis · & plus quam proph&am, hic est
enim de quo scriptum est, Ecce mitto angelum
meum ante faciem tuā qui preparabit
uiam tuam ante te, expl. lec sc̄i euang̃l.
In ep̄o post lec̄ is eius de eo habita ad populū
in basilica sc̄orū marcellini et petri

Querendum nobis est frs kōm iohannes pphā
& plus quā pphā quia uenientē ad baptisma
dnm ostendit dicēs, Ecce agnus dei ecce qui tollit
peccatū mundi. qui & humilitatē suam & diuinitatis
eius potentiā considerans dic, qui ē. de & ex ra de & ex
ra ē. & de & ex ra loquitur qui cū de celo uenit sup
omnis ē., Cur in carcere positus mittens discipulos
requirit, Tu es qui uenturus es an alium exp&tamus.
tam quā si signor & quem ostenderat. & an
ipse sit nesciat quem ipsum esse proph&ando.
baptizando ostendendo dixerat sed hac
citius questio soluitur. Si geste rei tempus & ordo
pensatur, Ad iordanis enim fluenta positus ipse
redemptor est & mundi adsertor, Missus uero in
carcerem an ipse uenisset requirit non quia ipsum
esse mundi redemptorem dubitaret. Sed querit ut
sciat sit ne quipse in mundo uenerat per se & iam
ad inferni claustra discendisset quem enim precur
rens mundo nunticiauerat hunc moriendo & ad in
feros precurrebat, An ergo. Tu es qui uenturus es
an alium exspectamus. Ac si apte dicat. Sicut
pro hominibus nescis dignatus es. An & iam pro ho
minib; mori digneris insinua, ut quia tu ita tu ipse

precursor extitit mortis & licet precursor sic &
uenturum infernorum nuntiem quem licet uenis
se mundo enunticaui. Unde & inquisitus dns enu
meratis potentiae suae miraculis de mortis suae
protinus humilitate respondit dicens. Caeci uident
claudi ambulant. leprosi mundantur, surdi au
diunt. mortui resurgunt. pauperes euangeli
zantur, & beatus est quinon fuerit scandali
zatus in me. Uisis tot signis. tantisq; uir tutibus
non scandalizari quisq; potuit sed admiran
sed infidelium mens graue in illo scandalum
pertulit. cum eum & post tot miracula mori
entem uidit. Unde & paulus dic. Nos autem
praedicamus xpm crucifixum iudeis quidem
scandalum gentib; autem stultitiam. Stultum
quippe hominib; uisum est. ut pro omnib; auc
tor uitae moriretur. & inde contra eum homo
scandalum sumpsit. Unde ei amplius debitor
fieri debuit. nam tanto ds ab omnib; dignius ho
norandus est &. quanto pro hominib; & indig
nae suscipere &. quid. ē. ergo dicere. beatus qui
non fuerit scandalizatus in me, Nisi aperta
uoce abiectionem mortis suae humilitatemq;

sig na re.

Acsi petenter dicat. Mirce quidem facio sed
cebiecta pp&i nonde dignor, Gergo moriendo
te subsequor cauendum ucl de. ē. hominib; ne
inmemor tem dispicicent quisigna uenerantur.
Sed dimissis iohcennis discipulis quid de eodem
iohcenne turbis dicat cudicemus, Quid existis
uidere indeserto hcerundinem uento cegitatec
qd uidelic& non cedserendo sed negzendo intulit.
hcerundinem quippe mox ut cura conti zerit
inpcertem altrā flectit. Ec quid pce rundinem
nisi carnalis animus designcatur. Quimox ut fa
uore uel detractione tcengitur inpcertē quē
lib& inclincatur. Sienī cebhumceno ore cura
fcauoris flecuerit hilcerescit extollitur to
tumq; se quasi cedgratiā inflectit, Sed si inde
uentus detractionis eruperit. Unde lcaudis au
rce uenebat mox hunc quasi inpcertem cdte
rcem cdum furoris inclincat, Sed ce rundo
uento cegitatce iohcennis nonerat. Quicchunc
nec blcandum gratia nec cuius lib& ira cspex
faciebat nec prosperce hunc ergere nec aduer
sce nouercant inclincex. hcerūdo ergo cegitatce
uento nonerat, Quem cbstectus suirectitudine

nullae rerum uari & ac inflectebat, Disca
mus igitur fr̃s k̃m̃i harundo uento agitata
non esse. solidemus animum inter aures lin
gua rum positū. st & inflexibilis stat us mentis,
Nulla nos detractatio adiram prouoc & atq;
ad remissionem inutilis gratiae nullus fauor
inclin & non nos prosperae eleuent non aduersa
perturbent ut qui in soliditate fidei figimur. Ne
quaequam rerum transeuntium mobilitate
mouea emur adhuc aūt de eius expressione sub
iungitur. Sed quid existis uidere in deserto homi
nem mollib; uestitum. ecce qui mollib; uestiuntur
in domib; regum sunt camelorum & enim pilis con
textis uestitus iohannes fuisse describitur, & quid
est dicere, ecce qui mollibus uestiuntur in domib;
regum sunt. Nisi acpta sententia demonstrare
quae non celesti sed terreno regno militant hi
qui pro dō ꝓp & i aspera fugiunt. Sed solis exteri
oribus dediti praesentis uitae mollitiae & delecta
tionem quaerunt, Nemo ergo existim & influxu
atq; studio uestium peccatum de esse quae si hoc
culpa non esset & nullo modo iohannem dn̄s deues
timenti sui asperitate laudasset & si hoc culpa

nonesse & · Nequaquam petrus apostolus per epista
lam feminas a pretiosarum uestium appetitu
compescere & dicens · Non in uestes pretiosas pensate
ergo quae cul paesit hoc & licet uiros appetere a quo
arcuit pastor eccle & feminas prohibere quā
uis hoc quod iohannes nonesse uestitus mollibus
dr · per significationem intellegi aliter potest
Mollib; enim uestitus non fuit · quia uitia peccan
tium non blandimentis fouit sed uigore aspere
inuectionis increpauit dicens generuinae uipe
rarum quis uobis demonstrauit fugere auen
tura ira · Unde & p salomonem dicitur · Uerba
sapientium quasi stimuli · & sicut clauus inal
tum defixi · Clauus quippe acuq; stimulus sapi
entium uerba compaerantur quia cul paes de
linquentium nesciunt pal pare sed pungere.
Sed quid existis uidere in deserto prophetam
eticam · dico uobis & plus quam propheta · pro
phetae quippe ministerium · ē · uentura dicere
non & iam demonstrare Johannes ergo
plus quam propheta · ē · q eum quem precurren
do propheta ueraet & iam ostendendo nunti
abat · Sed quia harundo uento agitata cessa

denegatur quia non esse uestitus mollib; dr.
Quia proph&e nomen huic inpar esse phib&ur,
Iam quid digne dici possit iudicemus. Sequitur,
hic.ē. de quo scriptum.ē. Ecce mitto angelum meū
ante faciem tuā qui preparabit uiam tuam
ante te, Qd enim grece angelus hoc latine
nuntius dicitur, Recte ergo qui supnum iudicē
nuntiare mittitur angelus uocatur ut digni
tatem seru& in nomine quā expl& in operatio
ne altum quidem nomen est sed uita nomine
inferior non.ē. ut in cam fr̄ kam non ad iudicium nsm
dicamus quia omnes qui sacer dotii nomine cen
sentur angeli uocantur. proph&a attestante
quia ait, Labia sacerdotis custodient scientiam
& legem requirunt ex ore eius quia angelus dni
exercituū.ē. sed huius altitudinem nominis & iā
uos simultis potestis emereri nam unus quisque
uām in quantū sufficit in quantum gratiam supne
adspirationis accipit sicut prudentate proximū
reuocat si exhortari ad bene operandum cu
rat si & ternum regnum uel supplicium erranti
denunticat cum uerba sē adnuntiationis impen
dit profecto angelus existit. & nemo dicat

Ammonere nonsufficio exhortare idoneus non
sum; quantū potes exhibe nemo te seruatum
quod accipere es intormentis exigeris; neq; enī
plus quā unum talentum accipere et quihoc ab
scondere magis stud uit quā erogare; & scimus
quod in tabernaculo non solum phiale sed preci
piente dño & licem chiati facti sunt; p phiolas quip
pe doctrinae exuberens; p chiatos uero parua
et q; angustae scientiae designatur. cuius doctri
nae ueritatis plenus audientium mentes inebri
at; per hoc ergo qd dicit profecto phiolam
porrigit. cuius explere quod sentit non ual &
sed quia hoc utcumq; denuntiat profecto per
chiatum gustum prebet; in diergo tabernaculo
id ē in sta ecclia positis p doctrinae sapientiā
ministrare phiolas minime potestis in quantū
prodiuina lergitate sufficitis proximis uris
bonum uerbi chiatos dare; in quantum uos p fiat sse
pensatis & licem achiostra chiate inuiadi habere
socios desiderate; Si quis uīm fratres ad forū
aut forte esse ad balneum p git. quem otio sum
esse consideret ut secum ueniat mutet ipsa
ergo terrena actio ut ea conueniat sic ad dm

tenditis curate nec eum soluenietis. hinc
enim scriptum ē. qui cudit dicat uem. Ut qui
icem in corde uocem supni amoris accipere
forces & icem proximis uocem exortationis
reddet. & fortesse penem ut indigente elimo
sincem porrigiet non hab&. sed mciusē. quod
tribuere uelect qui linguē hab&. plusē enim
uerbi pabulo uiciurcem inpp&uo mentē refi
cere quem uentrem moriture carnis terreno
pene satiare. Nolite ergo frs proximis uris
elimosincem uerbi subtrahere. me cum uos am
moneo ab otioso sermone parcamus. inutiliter
loqui declinemus. in quem urentis linguē prefuc
lecemus inuentum uerbe non defluant. Cum iudex
dicat. Omne uerbum otiosum qd locuti fuerint
homines reddent de eo rationem in die iudicii,
Otiosum quippe uerbum ē. qd aut utilitate rec
titudine is aut ratione iuste necessitatis careat,
Otiose ergo colloquia ad edificationis studiū
uertite quē celerrime huius uite tempora
fugiunt considerate. quem districtus uenat
iudex ad tendite. hunc ante oculos uri cordis po
nite. hunc proximorum uorum mentibus

intimcete ut in quecentum uires supp&unt Sicod
nunticere eum nonne glegitis uocari cobeo angeli
cum iohcanne ucclecctis, Explic cancta
Incip lec sci euçlii sd iohannem
INillr ⊙ miserunt iudęi cobhierosolymis sacer
dotes & leuitas cod iohcannem ut interrogarent
eum. tu quis es & confessus e. & nonnegcuit, &
confessus est quicc ego non sum xps. & interro
gcuerunt. Quid ergo helicc es tu. & dix. non sum,
Prophetcc es tu. & respondit. non. Dixerunt ergo
ei. quis es. ut responsum demus his qui nos mi
serunt quid dicis d&e ipso. Ait ei ego. Vox claman
tis in deserto dirigite uiccm dm. Sicut dix esccias
proph&cc. & qui missi fuercent erant ex pha
risei. & interrogcuerunt eum. & dixerunt ei,
Quid ergo bcptizcas si tu non es xps. Neq; elicc
Neq; proph&cc. Respondit eis iohcannes dicens;
Ego bcptizo incequa. medius cciit arm stc&it quem
uos nescitis ipse e qui post me uenturus e qui
centeme factus est, Cuius e ego non sum dignus
ut solucem eius corrigicc calciccmenti, haec in
b&hccnia facticc sunt trcensiordcenen ubierat
iohcannes bcptizcens, Expl lec sci euçlii

Incip. cont. lectionis eius de eo habita. Ad
popt. in basilica beati petri apostoli.

Ex huius nobis lectionis uerbis fratres km.
iohannis humilitas commendatur; qui cum
tanta uirtutis esset & ut xpm credi potuisset &
elegit solidae subsistere in se nehuiusmodi opinione
reperiebatur incertus sui ipse; Nam confessus est
& non negauit; Confessus est quia ego non sum
xpus; sed qui dix: non sum. negauit. Negauit pla
ne quod non erat; sed non negauit quod erat;
ut ueritatem loquens eius membrum fieret &
Cuius sibi nomen falsa citer nonusurpare &; Cum
ergo nonuult appellare nomen xpi. factus est
membrum xpi; quia dum infirmitatem suam
studuit humiliter agnoscere illius celsitudinem
meruit ueraciter obtinere; Sed cum ex lec
tione alia redemptoris nri sententiae admen
tem reduceitur ex huius nobis lectionis uerb
quaestio uel de inflexa generatur; Alioquippe
in loco inquisitus a discipulis dns de helia aduen
tu respondit, helias iam uenit & non cognouer
eum sed fecerunt in eo quaecumq; uoluerunt; & si
uultis scire iohannes ipse est helias, sequisitus

ccũt iohannes dic̃: non sum helias; quid ē hoc
fr̃r kmi: quia cq̃ ueritas confirmat. hoc pro
ph&cc ueritatis negat. Ita de nacmq; inter
se diuersa sunt. ipse ē & non sum; quomodo
ergo proph&cc ueritatis ē. sicut eiusdem uerita
tis sermonib; con cors non ē. Sed si subtiliter
ueritas ipsa re quiratur. hoc q̃d inter se con
trarium sonuit quomodo contrarium non sit
inuenitur; Ad zacharia nacmq; de iohanne
angelus dic̃: Ipse praeced& ante illum in spu
& uirtute helie; qui id circo uenturus in spu &
uirtute helie dr̃. quia sicut helias secundũ
dn̄i aduentum praeueni&. Ita iohannes prae
uenit primum; sicut ille praecursor uentu
rus ē iudicis. Ita iste praecursor factus est
redemptoris; Johannes igitur in spu helias
erat in persona helias non erat. q̃d ergo dns
fat&ur de spu: hoc iohannes denegat de per
sona. q& iustum sic erat ut & discipulis dns
spiritalem de iohanne dicer& sententiam
& iohannes ut dem tur bis carnalib; non de suo
spu sed de cor pore responder&. Contrariũ
ergo ueritati id&ur esse. q̃d iohannis sonuit

Sed tamen cum uerba tua tacemite non recessit; qui
cum se & iam propheta cum negat: Quia cum uelit &
non solum poterat redemptorem predicere sed
& iam demonstrare: Quis nam sit continuo expri
mit. Cum subiungit: Ego uox clamantis in deserto,
Scitis fratres kam quam genitus filius uerbum patris uoca
tur. Johanne testante qui ait, In principio erat
uerbum & uerbum erat apud dm & deus erat uerbum.
Et ex ipsa ure locutione cognoscatis quia prius uox
sonat ut uerbum post modum possit audiri: Johannes
ergo uocem se esse ad serit: quia uerbum precedit,
Aduentum itaque dni precurrens uox dr: Quia ce
ius ministerium patris uerbum ad hominib; audit dr;
qui & iam in deserto clamat: q derelicta ac de
stituta iudea solacium redemptionis annuntiat.
Quid ait clamat insinuat cum subiungit. Dirigi
te uiam dni! Sicut dixe ecias ppha &c; Via dni
ad cor dirigitur: Cum uerba tua sermo humiliter
audiuit, Via dni ad cor dirigitur. Cum ad precep
tum uitae preparabitur; Unde scriptum e, Si quis
diligit me sermonem meum seruabit & pater mis
diligit eum & ad eum ueniemus & mansionem
apud eum faciemus; Quis quis ergo in superbia & h

tem deuit; quisquis auaritiæ æstibus anhelat;
quisquis se luxuriæ inquinationib; pollut: cor
dis hostium contra ueritatē decadit; nec ad se
dnm ueniet: dum a strae animi se risuriorū damnat.
Sed ad hoc qui missi sunt p̄ ianuam ueniunt; qui ergo
baptizat. Sitū non est helias. neq; xp̄s. neq; ppheta.
Qd quia non studio cognoscendæ ueritatis sed
meditatio exercendæ emulationis dr̄: euangelis
ta tacite innotuit: qui subiunxit dicens; & qui
missi fuerant. erant ex phariseis; Ac sicut ipse
dicat: illi Johannem de suis actib; requirebant
qui doctrinā nesciunt quærere sed inuidere.
Sed sēs quisq; & licet cum puerilis mente requiri
tur. Ab ouitatis suæ studio non mutatur. Unde
Johannes quoq; ad uerba inuidiæ predicantia
respondit; Ait protinus adiungit. Ego
baptizo in aqua medius autē uestrū stetit
quem uos nesciti; Johānes non spū sed aqua
baptizat: qui p̄ & a tanta soluere non uadens: bap
tizatorum Corpora per aqua lauat: sed
mentem p̄ uenia non lauat; Cur ergo baptizat
qui peccata p̄ baptisma non relaxat: Nisi
ut p̄ræ curationis suæ ordinem seruans

quinccesetur um nccscendo prçuenercct. bcptiza
tur um quoq; dnm bcccptizcendo prçuenir &, & qui
prçdicando factus ē prçcursor xpi. bcccptizcendo
& icc prçcursor eius fier & imitcctione sacrcc
menti. qui inter hçc misterium nri redēptoris an
nunticens. hunc in medio hominum & stetisse asse
rit & nesciri; q per carnem dns cccppcerens & uisi
bilis extitit corpore & inuisibilis mccie stccte,
O equo & icc subdidit, qui post me uenit centeme fac
tus ē; Sic nccmq; dicitur, Ante me factus ē, Ac si
cccpte dicatur. Ante positus, post me ergo uenit
q post modum nctus. ante me ccū factus ē. q mihi
prçlectus; Sed hçc pcculo superius dicens, & icem
prçlectionis eius causcs ccperuit. Cum subiungit;
quicc prior me ercct, Ac sicc pte dicat; Inde me
post & icc nctus supercct quo eum nctiuitcctis
suçtempora noncenguistcent. Ncm qui pmatē
in tempore nccscitur sine tempore ē. Apcctpe
generccius, Cui qucentçreuerentiçhumilitcctē
debecct subdendo mcnifestcct, Cuius non sum dig
nus soluere corrigicc calcicementi. Nos cpud
alteres fuit ut si quis ecem quçsibi comp&er &.
Accipere uxorem noll & illē ei calcicementum

soluer & quia eo hac sponsus iure uenit & pro
pinquitatis; quid igitur inter homines xpi nisi
sce ecclie sponsus apparuit; De quo & idem
iohannes dicit, qui habet & sponsam sponsus est,
Sed iohannem homines xpm esse putauerunt.
Qd idem iohannes negat; Recte se indignum esse ad
soluendam corrigiam eius calciamenti denun
tiat, Ac si apte dicat; Ego redemptoris uesti
gia denudare non ualeo; q sponsi nomen mihi
inmeritus non usurpo; qd tamen intelligi & acci
ter potest. Qui enim nesciat qd calciamenta
ex mortuis animalibus fiant; In carnatus uero
dns ueniens quasi calciatus apparuit qui in
diuinitate sua mortis ac nre corruptionis
assumpsit; Unde & iam p proph & am dicit;
In idumeam extendam calciamentum meum;
per idumeam quippe gentilitas. p calciamen
tum uero assumpta mortalitas designatur.
In idumea ergo dns calciamentum suum se exten
dere asserit. qdum p carnem gentib; inno
tuit quasi calcia ta ad nos diuinitas uenit,
Sed huius incarnationis misterium humanis
oculis penetrare non sufficit.

Inuestigare enim nullatenus potest. quomodo
corporatur uerbum. quomodo summus & ui
uificator Spiritus intra uterum matris animatur,
Quomodo is qui omnium non capax existit & con
ciptur, Corrigia ergo calcamenti huic causa nris sensib; abla
gta misterii. Johannes itaq; soluere corrigiam calcia
mentis eius nonuacat; quia carnationis miste
rium nec ipse inuestigare sufficit; qui hanc p
proph&ię spm agnouit; quid. ē. ergo dicere.
Non sum dignus soluere corrigiam calciamentis eius,
Nisi apte & humiliter sua ignorantia profi
teri. ac si patenter dicat, quid mirum si mihi ille
prelatus. ē. quem post me quidem natum consi
dero. sed natiuitatis eius misterium non ad pre
hendo, Ecce Johannes proph&ię spu impl&ur mira
scientia emicat, & tamen illud de se insinuat
quod ignorat. quia in re pensandum nobis est
frtr kmi & tota intentione cogitandum. Quo
modo sciuiri ut humilitatis in se uirtutem custodi
ant, Cum quedam mirabiliter sciunt, illud ante
mentis oculos student reuocare quod nesciunt
ut dum expertae alia infirmitatem sua consi
derant exacpta quae p f&tus. ē. eorum

se enimus non extollet. Scientia enim uirtus e.
humilitas & ita custos uirtutis. Restat ergo ut in
omne qd scit se sé mens deprimat. Neque uir
tus scientiae congregat uentus elationis tollat.
Cum bona fratres agitis semp ad memoriam mala
actae reuocate ut dum caute culpa conspicatur,
Nunquam de bono opere incaute animus lætetur
Superiores inuicem eos maxime qui uobis commissi non
sunt proximos uros adtendite quia & quos a gere
aliqua prauia conspicitis quae in eis laetent bona
nescitis, Magnus ergo unus quisq; esse studeat,
Sed tamen aliquomodo se esse nesciat, Ne dum
sibi magnitudinem arrogamus tributam amit
tat. Hinc enim ppropha & ait dr. Ue uobis qui
sapientes estis in oculis uris & coram uobis & in
ipsis prudentes, Hinc paulus ait, Nolite pru
dentes esse apud uos metipsos. Hinc contra
superbientem saul dr, Cum esses parvulus
in oculis tuis caput in tribubus israhel factus es,
Ac si apte dicerentur, Cum tute parvulum conspi
cerer ego te praeferis magnum feci. quero tute
magnum conspicis ame parvus estimaris,
Quo contra aliquid cum regnisui potentiam

corcem archcedñi scelcendo dispicer&. dixit
laudem &uilior ficem plusquce fcectus sū &ero
humilis inoculis meis. quem enim non extoller&
orcleonum frcengere ursorum brachia dissi
pcere dispectis priorib; frcetrib; elegisse repro
bcto rege cedregni gubernaculce ungeri timen
dum cunctis uno lcepide zolicem sternere. ap
ze propositce extinctis cellophilis numerosa
prseputicce repatcere regnum expromissio
ne recipere Cunctumq; isracheliticum popu
lum sine ullce post modum contrcedictione
possidere. & tcemen in cunctis se dispicit qui
in suis oculis esse se humilem confitetur.
Si igitur sciuri &icē cum itce agunt fortia de
sem&ipsis ulia sentiunt, quid in sua excusa
tione dicturi sunt, qui sine opere uirtutis in
tumescunt. Sed &quæ lib& cedsint operce
nullcesunt. nisi ex humilitcete condicentur.
Mircendce quippe actio cum elcctione non de
ucet sed zrcduat, qui enim sine humilitcete
uirtutes congregcet inuento puluerem por
tcet. Unde &cdliquid ferre cernitur inde d&e
rius cecatur. In cunctis ergo quae cegitis,

fratres mei radicem boni operis humilitatē
tenete. Nec quibus iam superiores sed quibus
adhuc inferiores estis aspicite. Ut dum meliora
uobis exempla proponitis ad maiora semper
ascendere exhumilitate ualeatis. Exp. oant.
Incipit ē. ei euang. sēd Lucam.

INITIT. Exiit edictum a cesare augusto ut
describer&ur uniuersus orbis. haec discrip
tio prima facta. ē. a pręside syrię cyrino
. & ibant omnes ut profiterentur singuli
in ciuitatem suam. Ascendit'quoq; & ioseph
a galilea de ciuitate nazar&h. in iudeam
ciuitatem dauid. quę uocatur b&hlem. eo quod
esset de domo & familia dauid ut profite
r&ur cum maria disponsata sibi uxore prę
gnante. Factum. ē. autem cum essent ibi imple
ti sunt dies ut parer& & peperit filium suū
primogenitum & pannis eum inuolut & re
linquit eum in pręsepio. quia non erat ei
locus in diuersorio. & pastores erant in reg
ione eadem uigilantes & custodientes uigilias
noctis super gregem suum. & ecce angelus
dni stet&it iuxta illos & claritas dei circūfulsit

illos. & timuerunt timore magno. & dixit illis
angelus. nolite timere. Ecce enim euangeli
zo uobis gaudium magnũ quod erit omni po
pulo, quia natus. ē. uobis hodie saluator
qui. ē. xp̃s dn̄s in ciuitate dauid, & hoc uobis
signum inuenietis infantem pannis inuo
lutum & positum in presepio, Et subito fac
ta. ē. cum angelo multitudo militie celestis
laudantium dn̄m & dicentium, gloria in ex
celsis dō & in terra pax hominib; bone
uoluntatis, Expl. ēl ec sci euang. Incipit
gast. lectionis eius de eo habita. ad popu
lum. In basilica beate marie die natalis dn̄i.

Quia largiente dn̄o misericorum sollemnia
hodie celebraturi sumus. loqui diu de euan
gelica lectione non possumus; sed nos ali
quid uel breuiter dicere: Redemptoris n̄ri
natiuitas ipsa compellit, Quid. ē. quod nascen
turo dn̄o mundus describitur. Nisi hoc quod
apte monstratur. quia ille apparebat
in carne. qui electos suos adscriber & in gaudemi
tate, cui contra de reprobis p proph & ad dr,
Delendantur de libro uiuentiũ & cũ iustis non scribant,

Qui bene & iccm in b&hlem nascitur, b&hlem
quippe domus panis inter pretcetur, ipse ina
nctus ē qui ait. Ego sum panis uiuus qui de
celo discendi; locus ergo in quo dns nascer&ur.
Domus panis centequo catus ē, qui ce futurū pro
fecto erat utille ibi permcter icem carnis
cepparer&. qui electorum mentes interna
sci. tacte reficer&; qui non in pcerentum
domo. sed in uice nascitur. ut profecto ostende
r&. q per humcnitatem quam ced sump
serat. quasi in alieno nascerctur. Alienum
uidelic& non secundum potestatē dico. sed
secundum natura cm; Nam de potestate
eius scriptum ē. In propria uenit; Innatu
ra &enim suc ante tempora natus ē. In
nra uenit extempore, qui ergo &ernus
per manens tempora lis cepparuit, Alie
num ē. ubi discendit; Et q per proph&am
dr. Omnis caro fenum. factus homo. fenum
nm uertit in frumento. qui de sem&ipso
ait; Nisi grcanum frumenti cadens in terrā
mortuum fuerit. ipsum solum man&; Unde
&natus in presepi reclinatur. ut fideles

omnes uidelicet sca commedia carnis suę fru
mento reficere ne ob ęterne intellegentiae
pabulo ieiunare meerent, Quid e. certem
quod uigilantib; pastorib; angelus apparet
eosq; clarities dei circumfulsit Nisi quod illi prę
cęteris uidere sublimiae merentur. qui fidelib;
gregibus prę esse sollicite sciunt, dumq; ipsi pie
sup gregem uigilant diuinae sup eos gratia lac
ius coruscat; Regem uero nectum angelus nun
tiat. eiusq; uoci angelorum chori concinunt.
& congaudentes clamabant, gloriae in excel
sis deo. & inter ra pax hominib; bonę uoluntae
tis; prius quippe quae redemptor nr p carnem
nascere & ur. discordiam cum angelis habu
mus. Aquorum claritate atque munditia
per primę culpę meritum p cotidiana delicta
longe distabamus, q enim peccando extraneis
erramus ado extraneos nos a suo consortio
deputabant angeli ciues dei; hi. q enim ęli rex
terram nrę carnis adsumpsit. Infirmitate
nram illa iam angelica celsitudo non despi
cit, ad pacem nram angeli redeunt. Inten
tionem prioris discordię post ponunt.

hi sed qc. nos cognouim. regem nrm. agnoscunt nos angeli ciues suos;

& quos infirmos prius ecbi & tosq; despexerant:
icem socios uenerantur; hinc ē enim quod
loth uel iosue angelos adorant. Nec tam
adorare prohibentur; Johannes uero in
apocalipsi adorare angelum uolunt.
Sed tamen isdem hunc angelus ne se debeat
adorare compescit dicens: Uide ne feceris con
seruus enim tuus sum & fratrum tuorum; quid est
quod ante redemptoris aduentum angeli ab
hominibus adorantur. & tacent; post modum
uero adorari refugiunt; nisi quod nactus anima
quam prius despexerant: post quam hanc sup
se adsumptam conspiciunt substratam sibi
uidere pertimescunt; nec icem subse uelut infir
mam contemnere accusi sunt. quam superse
uidelicet in celi rege uenerantur; nec habere
dedignantur hominem socium. quisupse ad
orant hominem dm; Cur remus ergo fratres
karissimi. neque nos inmundicia polluat.
quum & ter nac prescientia. & diuues & ange
lis equales sumus; Iudicemur moribus digni
tatem nram; nullam nos luxuria inquinet;
nullam turpis cogitatio accuset; non malitia

mentem mordeat. non inuidia rubigo consumat,
non electio infl&. non cupiditio pterrena oblec
tet mentem dilcem&, Qui &enim uocati sunt homi
nes., defende ergo tibi homo contra cuitia hono
rendi. quia propter te factus. ē. dī homo,

ex pl. ca. ōnt. ꝓ ncipl. ēc sci euāt. sēd ōn theum.

Nitit. ⊙ ihs discipulis parabola hanc. homo
quidam peregre proficiscens uocauit seruos suos.
& tradidit illis bona sua. & uni dedit quinque
talenta. Alii autē duo. alii uero unum. unicuique
secundum propriā uirtutem. & profectus est
statim. Abit autē quinq; talenta accepe rat
& operatus. ē. in eis. & lucratus. ē. alia quinque.
Similiter & qui duo acceperat lucratus. ē. alia
duo. qui autē unum acceperat abiens fodit in
terra & abscondit pecuniam dni sui. post
multum uero tempori suenit dns seruorum
illorum & posuit rationem cum eis. & acce
dens qui quinq; talenta acciperat obtulit
alia quinq; talenta dicens. Dne, quinque
talenta mihi tradidisti. ecce alia quinque
sup lucratus sum. Ait illi dns eius. euge serue
bone & fidelis quia sup paua fuisti fidelis.

supra multa te constituam intra in gaudium
domini tui. Accessit autem & qui duo talenta accepe
rat dicens. Domine duo talenta mihi tradidisti
ecce alia duo super lucratus sum. Ait illi dominus eius.
Euge serue bone & fidelis quia super pauca fuisti
fidelis super multa te constituam intra in gaudium
domini tui. Accedens autem & qui unum talentum acci
perat. Ait domine scio quia durus es homo metis
ubi non seminasti. & congregas. ubi non sparsi
sisti. & timens abii. & abscondi talentum tuum
in terra. Ecce habes quod tuum est. Respondens
autem illi dominus eius. dixit ei. Serue male & piger.
Sciebas quia meto. ubi non semino & congrego.
ubi non sparsi. oportuit ergo te committere
pecuniam meam nummulariis. Et veniens ego
recipissem utique quod meum est. cum usura
Tollite ergo ab eo talentum & date ei. qui habet &
decem talenta. Omni enim habenti dabitur
& habundabit. et a hoc qui non habet & quod ui
detur habere auferetur ab eo & inutilem
seruum eicite in tenebras exteriores illic erit
fletus & stridor dentium. Cum hac lectione
[illegible] lectionem cum oratione habita. Deo

IN BASILICA BEATI SILVESTRI confess. de ate lis.

Lectio sci euangelii secundum. sollicite considerare
nos commonet; Nemo quiplus caeris in hoc mun
do accepisse aliquid cernimur. Ab auctore
mundi graciuus inde iudicemur; Cum enim augen
tur donorum rectiones & iccm crescunt donorum;
tanto ergo esse humilior quisq; deb& ex mune
re quanto se obligatiorem esse conspicit in
reddenda ratione. Ecce homo qui peregre
proficiscitur seruos uocat. Eisque a domino
tum talenta partitur. post multum uero tem
pons posturus rationem reuertitur. Bene
operantes proinde pro tanto lucro remune
rat; seruum uero a bono opere torpentem
damnat. Quisita q; iste homo. ē. qui peregre
proficiscitur. Nisi redemptor nr qui in ea car
ne. quam sumpserat abiit in celum. Carnis
enim locus proprius terra. ē. quę quasi ad
peregrina ducitur. dum redemptor em
nm in celo collocatur. Sed homo iste pere
gre proficiscens seruis suis bona sua tra
didit. q fidelib; suis spiritalia dona concessit.
Et uniquidem quinq; talenta. Alii duo. Alii uero

commisit unum. Quinq; enim sunt corporis
sensus uidelicet uisus auditus gustus odoratus
et tactus. Quinq; igitur talentis donum quinq;
sensuum id. e. exteriorum scientia exprimitur. Duo; uero intellectus et operatio de
signatur. Unus aut talenti nomine intellectus
tantum modo designatur. Sed is qui quinque
talenta acceperat. Alii quinq; lucratus. e.
quia sunt nonnulli qui si interna ac mistica
penetrare nesciunt pro intentione tamen
supne patrie docent recta quos possunt
de ipsis exteriorib; que acceperunt. Dumque
se a carnis petulantia ac terrenarum
cupiditatum et q; aduisibilium uoluptate custodi
unt. Ab his et iam alios admonendo conpes
cunt: et sunt nonnulli qui quasi duob; talentis
dilecti intellectum et q; operationem percipi
unt subtilia de interniis intellegunt mira in ex
terioribus operantur. Cumque et intellegendo
et operando alius predicant. quasi duplicatum
de negotio lucrum reportant. bene cum alia
quinq; uel alia duo in lucrum uenisse refferunt.
Quia dum utriq; sexu predicatio impenditur.

quæ si acceptæ talentæ geminentur. sed is qui
unum talentum accepercat abiens fodit in terra
& abscondit pecuniam domini sui. talentum abscon
dere in terra est acceptum ingenium in terrenis ac
tibus implicare. lucrum spiritale non quærere
cor cæterrenis cogitationibus nunquam levare.
Sunt nonnulli quidonum intellegentiæ
perperunt. sed tamen sola quæ carnis sunt sa
piunt. De quib; p̃ propheta dr̃. Sapientes
sunt ut faciant mala. bene autem facere nesci
erunt. sed hns quit talentum contulit rationem
postulat redit quia is qui nunc pie spiritalia
donat tribuit districte in iudicio mentem exqui
rit. quid quisq; accepit considerat. & q̃d lucri
de acceptis reportat pensat. seruus quia ge
minum talentum retulit ad dnm̃ laudatur atq;
ad æternam remunerationem perducitur.
Cum ei uoce dominica dr̃. euge serue bone &
fidelis quia super pauca fuisti fidelis super
multa te constituam intra in gaudium domini tui.
Pauca quippe sunt bona omnia præsentis sæculi.
quam lib& multa uidentur. sed tunc fide
lis seruus super multa constituitur.

quando deuicta omni corruptionis molestia
de æternis gaudiis in illa celesti sede gloria
tur; tunc ad dñi sui gaudium profecto intro
mittitur; quando in æterna illa patria cœ
sumptus atq; cœnge lorum cœlibus cœdem gaudis
sic interius gaudere ut non sit iam
qd exterius doleat de corruptione seruus aut
qui opera ei de talento noluit, cœd dnm cum
uerbis excusationis reddit dicens; dñe scio quia
homo durus es metis. ubi non seminas & congre
gas. ubi non spaersisti. & timens abi & abscon
di talentum tuum in terra. ecce habes quod
tuum est; Notandum qd inutilis seruus durum
dnm uocat. Cum tamen cœ lucrum deseruire
desimulat. & timuisse se dicit in lucro
talentum expendere. qui hoc solum ti
mere debuerat. ne hoc sine lucro ad
dnm reportaret; Sant enim plerq;
intra ecclesiam quorum iste seruus imagi
nem tenet. qui melioris uitæ uiam cœgredi
metuunt & tamen iacere in sutorporis signa
ua non pertimescunt; cum se peccatores
considerant. Sed tacta uiam arripere trepidant

&remccnere insuis iniquitcctib; non formi
dcent; quorum bene p&rus cedhuc in infir
mitccte positus speciemten&; Cum uisomi
raculo piscium dixit. Exi a me dñe. quicc p&
cator homo sum; Immo site peccatorem consi
derces oportet ut dñm non repellcas; Sed qui
id circo melioris hcebitus uices & rectioris uitę
cedprehendere curcemnolunt. Qui in fir mos
se esse conspiciunt. Qucesi & peccatores se
fcctentur & dñm repellunt eumq; in quo sci
ficari debuerunt fugiunt; & uelud in ptur
bcctione consilium non hcebent dum mo ſunt
& uitcctiment. Unde & huic seruo protinus
respondetur; Seruemcle & piger scriebcas
quicc m&o ubi non semino & congrego ubi
non spcergo. oportuit ergo te dcere pecuniã
mecm nummulcarius & ego uenien s rece
pissem utiq; qd meum ē. Cum usuris. Ex uer
bis suis seruus constringitur. Cum dns dicit;
Meto ubi non semino & congrego ubi non spar si.
dcsicepte dicat; Si iuxtcc tuccsententiam
& illud exquiro quod non dedi quicentorũ agis
ccte exquiro qd ced erogcendum dedi;

pecuniam uero nummulariis dare. ē. eis scientiam predicationis impendere quibus hanc uacleccent inoperib; exercere; sed sicut nostm periculum cospicitis. si dominica pecuniam tenebimus; ita uestm fiis kmi sollicite pensate, quia cum usuris ccuo. exigitur qd ccudistis;] nusurcequippe pecunia &iam non data recipitur. Cum hoc enim redditur qd acceptum ē; pensate ergo frs kmi. qd ea accepta cc hac uerbi pecunia usuras solutis ut ex eo qd ccudistis. &iam alia studiatis intellegere que non ccudistis; quatenus alia exclusis colligentes &iam illa discatis ex uobis metipsis cegere que nec dum ex predicatoris ore didicistis; pigrum uero seruum que sententia ferrit ccudiamus; tollite a eo talentu & date ei qui hab& decem talenta; oportunum uacloe uidebatur ut cum ccmalo seruo unum talentum tollitur. ei potius qui duo qua qui quinque talenta acceperat daretur. illi enim deriderent qui minus quam qui plus habuit. sed sicut superius diximus. per quinq; talenta quinq; uidelic& sensus id. ē. exteriorum

b sup inpendatur a d acceptu no ext

scientiae designatur; per duo autem intellectus
& operatio exprimitur; plus ergo habuit
qui duo quae quinque talenta percepit; q qui p
talentae quinq; exteriorem administrationem
meruit; Ab intellectu interiorum adhuc uacuus
fuit. Unum ergo talentum quo intellectum significari
diximus illi dari debuit. qui bene exte
riora quae acceperat ministrauit, qd coti
die in sca ecclia cernimus. qui ceteriq; dum
bene ministrant exteriora quae accipiunt.
p ceduntem gratiam ceda intellectum quoq;
mysticum p ducuntur; ut & iccm de interna
intellegentiae polleant. qui exteriora fide
liter ceda ministrant, generalis & iccm mox
sententiae subditur quae dr. Omni enim haben
ti dabitur & abundabit; a eo autem qui non
habet & qd uidetur habere auferetur ab eo.
habentiam enim q; dabitur & habundabit. q
quis quis caritatem habet & iccm dona celia
percipit. quisquis caritatem non habet
& iccm dona quae p cipisse uidebatur
amittit. Unde necesse e. frr mei ut p omne
qd cogitis ergo caritatis custodia uigilatis.

Crescescit uerce·ē. & cemicē diligere indo-
& inimicum diligere propter dm. quicquis
quis non habeb& omne bonum amittit qd hab&
talento qd accepercet priuatur & iuxta do
minicam sententiā in exteriores tenebras
mittitur. per poenam quippe in exteriores
cad& qua pculpam sua sponte in interiores
tenebras cecidit. Illic coactus patitur tene
bras ultionis quihic libenter sustenuit tene
bras uoluptatis. Sciendum uero·ē. qd nullus
piger ab hac talenti acceptione securus·ē.
Nullus nam q; ē. quiueracter dicat talentū
minime accipi non·ē Vnde ponere ratio
nes cogter. Talenti enim nomine cuilib&
pauperi & iam hoc ipsum reputabitur qd
uel minimum accepit. Alius nam q; accepit
intellegentiā predicationis ministerium
deb& ex talento. Alius terrenā substantiā
accepit erogationem talenti deb& ex rebus.
Alius nec internorum intellegentiā nec rerū
affluentiā accepit. Sed tamen dm dicit
artem quam pa scitur ipsa ars ei in talenti
acceptione reputabitur. Alius nihil horū

ced se cutus est sed tamen fortasse familia
ritatis locum apud diuitem meruit talen
tum profecto familiaritatis accepit. Siesto
nihil ei proindigentibus loquitur protalenti
r & entatione dampnatur. habens
igitur intellectū cur & omnino neta cext
habens rerum affluentiā uigil & ne amise
ricordię largitate torpescat habens arte
quae regitur magnopere studeat ut usum
at q: utilitate illius cum proximo partiatur.
Habens loquendi locum apud diuitem damna
tionem pro r & ento talento timeat. sicum
ucl & non apud eum pro pauperibus inter
cedat. tantum quippe abuno quolib & nm
uentur us iudex exig & quantum dedit ut ergo
de talenti sui rationibus reddente dno quisq;
securus sit conpens & cum tremore cotidie
quid accepit. et cencem q; iam iuxta ē. ut
ille qui peregre profectus ē. redeat. qua
si pere gre quippe abiit quide hac terra
in quantatus ē. longe discessit. sed profecto
reuertitur ut d & talentis rationes po
nat quia si abonca actione torpescimus.

de ipsis donis que contulit nos districtius iudi
cabit. Consideremus ergo que accipimus atq;
in eorum erogatione vigilemus nulla nos
a spiritali opere terrena cura impediat,
Ne si interpretatur talentum abscondit ur
talenti dns a domino cum
dicit pro uno aut &ur
piger & enim seruus cum iam iudex culpas
examinat talentum de terra leuat. quia st
pteriq; qui tunc se a terrenis operib; subtra
hunt quando iam per animadueersionem
iudicis ad eternam supplicium trahuntur
ante ergo de talentinri ponendam rationem
vigilemus ut cum iam iudex adferiendum
in min& lucrum quod fecimus nos excus&,
exp. t. c. oat. Incipit lec sci euang. sd matheum
Nitt. Cum natus esset ihs in b&hlem iude
in diebus herodis regis, ecce magi ab oriente
uenerunt hierosolymam dicentes. Ubi est
qui natus. e. rex iudeorum. Vidimus enim stella
eius in oriente & uenimus adorare eum.
Audiens autem herodes rex turbatus. e. & omnis
hierosolyma cum illo & congregans omnes
principes sacer dotum & scribas populi

scis et tecebectur ebeis ubi xps nascer&ur.
At illi dixerunt ei in b&hlem iude. Sic enim scrip
tum.ē. pprophete. & tu b&hlem terra iuda
nequaquam minima es in principibus iuda.
Ex te enim exi&dux qui regat populum meum
israel. Tunc herodes clam uocatis magis diligen
ter didicit ebeis. tempus stelle que appa
ruit eis & mittens illos in b&hlem dix. Ite &
interrogate diligenter. de puero & cum
inueneritis eum renuntiate mihi ut ego uen
ens adorem eum qui cum audissent regem
abierunt. & ecce stella quē uiderant in ori
ente ante eos ibat usq; dum ueniens stetit&
super ubi erat puer. Uidentes autē stellā
gauisi sunt gaudio magno ualde & intran
tes domum inuenerunt puerum cū maria
matre eius & procidentes adorauerunt
eum & aptis. thesauris suis obtulerunt ei
munera aurum thus & myrram. & re
sponso accepto in somnis ne redirent ad hero
dem. per aliam uiam reuersi sunt in regio
nem suam. Ex pt. e lē. sē. euā. Incipit
ordo. ad abbatiam. ad portam in basilica beati

Petri apostoli die theophanie

Sicut in lectione euangelica fratres audis
tis celi rege nato rex terrę turbatus ē.
quia nimirum terrena altitudo confun
ditur cum celsitudo celestis apparet. Sed
quę rendum nobis ē. quid nam sit qd redēpto
re nato pastoribus; in iudea angelus apparuit.
atque adorandum hunc a oriente magos
non angelus sed stella perduxit. quia uidelicet
iudeis tam quam ratione utentibus; ratione de am
mad. Id ē. angelus predicare debuit. gen
tes uero quia ratione nesciebant ad cog
noscendum dnm non puocem sed psigna perducun
tur. quia & illis proph&ię tam quam fidelibus
& non infidelibus & istis signa tam quam in fide
libus. & non fidelibus data sunt. & notandum
quod redemptorem nrm cum iam perfecte esset
natus eisdem gentilibus apostoli predicant.
eumq; puerulum & nec dum humani corpo
ris officium loquentem stella gentibus de
nuntiat. quia nimirum rationis ordo pos
cebat ut & loquentem iam dnm loquentes
nobis predicatores innotescerent. & nec dum

loquente elimenta mutce prędicarent · sed
inomnibus signis quę uel nascente dño uel
moriente monstrcta sunt, considerandum ē
nobis · quccnta fuerit inquorundcc iudaeorum
corde duritice quę hunc nec ꝓpro phetiae
donum · nec ꝓ miraculcc agnouit · omnia quip
pe elimentcc auctorem suum uenisse testcctcc
sunt · ut enim de eis quid dcem usu humcno lo
quer dm hunc cęlesse cognouerunt · q̃ proti
nus stellcc miserunt mare cognouit quia sub
plantis eius se calcabile prębuit · & terra
cognouit quia eo moriente contremuit · sol
cognouit q̃ lucis suę redios cbscondit · saxa
& parietes cognouerunt q̃ tempore mortis
eius scissa sunt · infernus cognouit q̃ hos quos
tenebat mortuos reddidit · & tamen hunc
quem dm omnia insensibilice elementa sen
serunt · adhuc infidelium iudęorum corda
dm esse minime cognoscunt & duriora saxis
scindi cccpenitendum noluit eumq; confiten
cbnegcent quem elementcc ut diximus aut
signis aut scissionib; dm clamant · qui & icc
cccdcemnationis suę cumulum eum

quem nectum dispiciunt · Necscitur ū longe
ente prescierunt & non solum quia ancesce
r&ur nouerent sed &iam ubinceser&ur,
Nem ab herode requisiti locum natiuitatis
eius exprimunt quem scripture auctoritate
dedicerunt & testimonium proferunt · quod
b&hlem honorari natiuitate noui ducis often
ditur · ut ipse eorum scientie & illis fier& ad
testimonium dempnationis & nobis adiutorū
credulitatis, quos profecto bene iscac cum
iacob filium suum benedicer& designauit qui &
caliginans oculis & proph&ens in pre senti.
filium suum nonuidit · Cuitem multe in posterū
preuidit quinimirum iudeicus populus profetie
spū plenus & cecus eum de quo multa in futuro
predix in presenti positum non cegnouit · Sed a
natiuitate regis nri cognite herodes ad callide
argumente conuertitur · Ne terreno regno pri
uer&ur · renunticere sibi ubi puer inuenitur re
postulet adorare uelle se simulet ut quasi
hunc si inuenire possit extinguet · Sed quante · è ·
hanc era malitie contra consilium diuinitatis,
Scriptum quippe · è · Non est sapientia

Non ē prudentiae. Non ē consilium contra dnm.
Nam ecce quę apparuit magos stella perducit.
Nactum regem re periunt munera adorauerunt
& ne redire ad herodem debeant insomnis am
monentur. Sicq; fit ut ihm quem quęrit herodes
inuenire non possit cuius personam qualiquam
rem agunt hipocritę designantur. Quidum ficte
quęrunt inuenire dnm nunquam merentur. Sed
inter hęc sciendum ē quod prisilicet istę her&ic:
nec sci unumquemq; hominem sub constitutionib;
stellarum putant & hoc in adiutorium suier
roris adsumunt. Quod noua stella exiit cū dns
in carne apparuit cuius fuit se factū eandem
que apparuit stellam putant. Sed si euange
liuer bene pensamus quib; de eadem stella dr.
Usq; dum ueniens stare & supra ubiberat puer
dum non puer ad stellam sed stella ad puerum
accurrit. Si dici licet non stella factum pueri.
Sed factum stellę is qui apparuit puer fuit. Sed
absit a fidelium cordibus ut esse aliquid factū
dicant. Vnicum quippe hominum solus hanc
conditor quia creauit administrat. Neq; enim
propter stellam homo sed stella propter

hominem facte sunt & si stellce fatū hominis dr.
Ipsis suis ministeriis sub esse homo phib&ur.
Certe cum iacob deutero egredienis prioris fis
plcentce tener & mcenu prior p fecte nequaquā
egredi potuit nisi & sub sequens in choccss&,
Et tcemen cum una tempore ea demq; mcemento
utrumq; mceter funder & non una utriusque
utte quccliteces fuit, Sed ccd hec solent mcethe
mcetici respondere quicc uirtus constillcetio
nis in ictu pungentis. ē. quib; ediuerso nos dici
mus. q mcegnicc. ē. mora nctiuitcetis, Sugitur
in ictu puncti constillcetio p mutcetur necesse
icem erit ut tot dicant. fcetce quot sunt mem
brce ncescentium fcetcri & icem mcethematici
solent. quod quisquis signo ccqucceri ncescitur
in hac uitce piscatoris ministerium sortiatur.
piscatores uero ut fertur getulia non hcebē.
quis igitur dicat. quicc nemo illic instellce aquan
ncescitur. ubi piscator omnimodo non hcebe
cetur. Rursum quos ncesci signo librae cesse
runt. trce pezetces futuros dicunt. & trce
pez & ces multcerum gentium prouintie
ignorcent fcetecentur ergo ne cesse est

aut hoc in eis signum deesse aut effectu nullo mo
do habere in pscrum quoq; fraeno rumq; terra
rezes exgenere prodeunt quibus profecto
nascentib; quis estim& quaenti eisdem momentis
horarum ac tempor um exseruili conditione
nascuntur et tacmen rezum filii uno eodemq;
sidere cum seruis nati adregnum proficiunt
cum seruii quise cum fuerunt zenti in seruitute
moriantur. hec de stella breuiter diximus.
Nemathematicorum stultitiae indiscussam
pretermisse uidearmur. Magi uero aurum thus.
& mirram de ferunt. Aurum quippe regi con
zruit. thus uero indi sacrificium ponebatur.
Mirra aut mortuorum corpori condiuntur.
Eumergo magi quem adorant. & hic mistici s
muneribus predicant. Auro regem. thure dm.
Mirra mortalem. Sunt uero nonnulli her&i
ci qui hunc dm credunt sed ubiq; regnare ne
quaequam credunt. hui profecto et thus offe
runt. sed offerre & hic aurum nolunt. Sunt
nonnulli qui hunc regem existimant. sed dm
negant. hui uidelic& et aurum offerunt. sed
offerre thus nolunt. Et sunt nonnulli qui hunc

et dm̄ regem fcctentur sed cedsumpsisse car
nem mortalem negant. hunimirum eiccurū
& thus offerunt. sed offerre myrrrē adsump
te mortalitatis nolunt. Nos itaq; nato dno
offeremus aurum ut hunc ubiq; regnare facte
amur. offeremus thus ut credamus quod is
quintempore apparuit dī ante tempora
extitit. offeremus myrrram ut eum quem
credimus in sua diuinitate impassibilem cre
damus & iam in nra fuisse carne mortalem.
quamuis in aurothure & myrra intellegi & ali
ud potest. aurum enim sapientiae designatur.
Salomone attestante qui ait. Thesaurus
desiderabilis requiescit in ore sapientis.
Thure autem quod dō incenditur uirtus orationis
exprimitur. psalmista attestante qui dic.
Dirigatur oratio mea sicut incensum in con
spectu tuo. Per myrram uero carnis nrae
mortificatio figuratur. Unde & sta ecclā
desuper operaris usq; ad mortē prodō certan
tibus dicit. Manus meae distillauerunt
myrrrē. Nato ergo regi aurum offerimus
si in conspectu illius decertate supne sapientiae

resplendimus. Thus offerimus si cogitationes
carnis p sca orationum studio in ara cordis
incendimus ut suaue aliquid do per celeste
desiderium redolere ualeamus. Myrram
offerimus si carnis uitia p abstinentia morti
ficamus. Per myrram enim quoq; ut diximus aegri
ne mortuae caro putrefiet. Mortuae uero car
nem putrescere. ē. hoc mortale corpus fluxu.
luxuriae deseruire. Sicut de quib; dam p pro
phetam dr. Conputruerunt iumenta in ster
core suo. Iumenta quippe in stercore suo putres
cere. ē. carnales homines in foetore luxuriae
uitam finire. Myrram ergo do offerimus
quando hoc mortale corpus a luxuriae putre
dine p condimentum continentiae custodimus.
Magnum uero nobis aliquid magi innuunt, quod
in regionem suam p uiam aliam reuertuntur.
Ne oncemq; quod omnino nti faciunt nobis pro
fecto insinuant quid faciamus. Regio quippe
nra p aera dy. sus. ē. ad quae ihu cognito redire
p uiam quae uenimus prohibemur, a regione
enim nra superbiendo in oboediendo uisibilia
sequendo. Cibum uitum gustando discessimus.

Sed cedeam necesse ē. ut flendo obediendo uisibi
lice contemnendo cetq; cepp & ituin carnis refre
nando redeceamus. per aliam ergo uice cedregionē
nrcem regredimur. qm qui cepceradysi zeudio
pdilectacmenta discessimus. Ad hoc placmenta
reuocamus. Unde necesse ē. frs kmi ut semper
peccudi sempque suspecti poncemus anteoculos
cordis hic culpces operis illic iudicium extreme
districtionis pensemus quem districtus iudex
uenicet qui iudicium minctur. & lic & terrores
peccatorib; intend & tcmen sustin & & id cir co
uenire citius deffert ut minus inuenicet quos
condemn & . punicemus flibus culpces. Et cum
pscelmiste uoce. preuenicemus fcciem eius in
confessione uoluptcctum. Nos ergo fcella cia nul
lce decipicet. nullce uancelitia seducat. in pro
ximo nacmq; ē. iudex. quid dix. Ue uobis qui ride
tis nunc qui alugebitis & flebitis. hinc enim
scelomon ait. Risus indolore miscebitur & ex
tremce zeudii luctus occupcet. hinc iterūdic.
Risum deputcui errorem & zeudio dixi quid
frustrce deceperis. hinc rursus ait. Cor scepien
tium ubi tristitia est. & cor stultorū ubi letitia.

pertimescamus igitur preceptaedi sicelebra
mus ueraciter sollemnitaetemdi gratiaemq;
do sacrificium·ē·aedflictio contraepeccatum,
psalmistae adtestaente quiait, Sacrificium
do spi contribulatus peccatanra preterita
inbaeptismatis paeptione lexacta sunt &tim
post baeptismae commisimus multae sedlae
uaen·iterum baeptismatis aequa nonpossum
quia ergo/p baeptisma inquinaauimus uitaem·
Baeptizemus lacrimis conscientiae quatenus
regionem nram puaem aeliam rep&entes qui
ex bonis dilectati discessimus. Adaeamalis
amaericati redeamus, Explic oael.a
Incipit lectio sci euaet. sed axtheaas-
Dixit·d·ihs discipulis·Simile·ē·regnum celo
rum·thesauro abscondito inagro quēqui
inuenit homo abscondit &pre gaudio illius
uadit &uendit uniuersa quae haeb& &emit
agrum illum·Iterum simile·ē·regnū celorū
homini negotiatori quaerenti bonas margā
ritas inuenitae autem unaepr&iosae margaeri
tae abit &uendidit omniaequae haebuit &emit
eam·Iterum simile·ē·regnum caelorum

secgenę missę in mare & ex omni genere pis
cium congregenti quę cum impleta esset & edu
centes & secus litus sedentes elegerunt bonos
in uasa. malos autem foras miserunt sic erit in
consummatione seculi. exibunt angeli. & separa
bunt malos de medio iustorum. & mittent
eos in caminum ignis ibi erit fletus & stridor
dentium. Intellexisti hęc omnia. dicunt ei. & ia.
Ait illis. Ideo omnis scriba doctus in regno celo
rum. similis est homini patri familias qui pro
fert de thesauro suo noua & uetera. explicit
Lectio sancti euangelii. Incipit ordo lectionis euangelii de
habita ad populum in basilica sce agnę
die natalis eius primo
Celorum regnum fratrum dicit coterre
nis rebus simile dr. ut ex his quę animus
nouit surgat ad incognita. quatenus ex
emplo uisibilium se ad inuisibilia rapiat.
Et pace quę usu didicit. quasi confricatus in
calescat. ut hoc qd scit notum diligere dis
cat & incognita amare. Ecce enim celorum
regnum. thesauro in agro absconditto compa
ratur. quem qui inuenit homo abscondit.

et pręzcedio illius accdit · & uendit uniuersa
quę hab& · & emit agrum illum; quia in re hoc
quoq; notandum · ē · quod inuentus thesaurus
abscondit · ut & seruetur, quia a studiū cęles
tis desiderii amaligni spiritib; custodire non
sufficit qui hoc ab hominis laudib; non abscon
dit · In presenti & enim uita quasi in uia sumus.
quia ad patria pgimus · Malligni aūt spīs iter
nūm quasi quidam latrunculi obsident · de pz
dari ergo desiderat q̄ thesaurum publice
portat in uia · hoc aūt dico non ut proximi
opera nra non uideant, Cum scrptūsit. Ut
uideant opera uestra bona & glorificent
patrem uūm, Sed ut pho quod agimus laudes
exterius non quęramus · Sic aūt fit opus in pu
blico quatenus intentio manet in occulto.
Ut de bono opere proximis prębeamus · exem
plum · & tamen pintentionem quado soli
placere quęrimus semp obtemus secretum;
Thesaurus aūt cęleste · ē · desiderū · Ager
uero in quo thesaurus abscondit · disciplī
na studii cęlestis · quem profecto agrum
uendit omnib; comparat qui uoluptatibus

carnis renunticens. Cuncta succterrena desi
derica p disciplinę celestis custodicē calcat;
Ut nihil icem quod caro blcenditur libecat.
Nihil quod carnalem uitcem trucidcat spis porres
cat; Rursum cęleste regnum negoticcatori ho
mini simile dr. quibonacs mcargcaritcas quęrit.
Sed uncem prętiosam inuenit quccuidelicet in
uentam omnia uendens emit; quia quicęles
tis uitę dulcedinem inqucantum possibilitcas
cdmittit. pfectę cognouerit. eccquę interris
amccuercat libenter cunctccdere liquid; In
conpccratione eius uilescunt omna. deserit
hcc bita congregcata dispgit; Incerdescit in
cęlestib; animus Nihil interrenis lib& defor
me conspicitur quidquid deterrene rei
placebcat specię. quicc solcc prętiose mar
gcarcę clcarticas fulg& inmentc. decuius
dilectione Recte pscclomonem dr. Fortis e.
ut mors dilectio. quicc uidelic& sicut mors
corp; interimit. Sic abccmore rerū corpo
rcc lium & eme uitę caritcas occidit. Nccm
quem pfectę obsorbuerit adterrena fons
desideria uel ut insensibilem reddit;

Neque enim sca hec cuius hodie natalicia ce
lebramus mori pro dño potuisset incorpore.
Si prius a terrenis desideriis mortua non fu
isset in mente; erectus namq; inuitatis cul
mine animus tormenta risit premia calca
uit. Ante ar mentos reges. & presides ducta
stant feriente robustior iudicante subli
mior; quid inter hec nos barbati. & debiles
dicimus. quare ad regna celestia puellas
per ferrum uidemus. quos ira superat. sup
bia inflat. ambitio perturbat. luxuria inqui
nat; qui si ad piscis regna celorum p bella
persecutionum non possumus. hoc ipsum nobis
turpe sit quod dm nolumus saltim p pacem
sequi. ecce nulli nrm hoc tempore dicit dr
prome morere. sed in licita tantum modo
inte desideria occide; quia ergo in pace subi
gere carnis desideria nolumus. quando
in bello pro dño ipsam cernere decremus.
Rursum regnum celorum simile .. sagene
in mari misse dicitur. ex omni genere pis
cium congreganti. que impl&ta ad litus
educitur & in uasis boni pisces eliguntur.

mcliaūt proiciuntur forcēs; Sc̄aecta sc̄ęgēnę
conpcratur. quia & piscatoribus. ē. cōmissa.
Et pccm quisq; ccd & ernum regnum à presentis
sęculi fluctib; trahitur ne in & ernę mortis pro
fundc mergatur; quę ex omni genere piscium
congregat. quia ccd peccatorum uenicem
Sccpientes. & fatuos. liberos. & seruos. diuites.
& pccuperes. fortes. & infirmos uocat. Unde &
ppsedmistcm dō dicitur, Adte omnis caro uen
&; Et quę à sccgęnę à scilic&. tunc uniuersaliter
repl&ur cum in fine suo humcni generis summa
concluditur. quccm educant. & secus litus sedent;
quicc sicut mcere sctm. Itcc sctl finem significat
litus mcceris. in quo scilic& fine boni pisces in ua
sis eliguntur. mcli proiciuntur forcēs. quia
& electus quisq; in tcc bernaculcc & ernā recipi
tur. & in terni regni luce pditcc ad exteriores
tenebrcēs reprobi ptrcahuntur. Nunc eni bonos
mcclosq; communiter quccsi pmixtos piscēs.
fidei sccgena nos contin&. Sed litus indicat
Sccgena sc̄ę ectę. quid trahebcet. & quidem pisces
quimcli captifuerint mutcri non possunt;
Nosccūt mcc li capimur. Sed in bonitcete. pmu

tcemur cogitemus iugiter incaptione. Nediu
dcemur intitore; ecce quce gratce uobis.ē. hodi
esta sollemnitcs. Itcutse nonmodico addicat.
Sicui exhoc conuentu uro de esse contingat
quidergo inillcedie actuirus.ē. quia consp&tu iu
dicis recpitur cc electorum soci&ctte sepcerat
quitenebrescit alumine cruciatur &erncc
conbustione. Unde &hcenc eccndem conpcratio
nem dns subbreuitcete ceperit cum subiungit,
Sicerit inconsummcationesclī exibunt angeli
&sepcerabunt mcdos demedio iustorum.
& mittunt eos incaminum ignis ibierit fl&us
&stydor dentium. hoc iam frs kmi tim du.ē.
potius quce exponendum. Aptcc &enim uoce
tormentcc p&cantium dictcc sunt. Nequis ad
ignorcntię suę excuscctionem recurrer&.
Siquid de &emo supplicio obscure dicer&ur,
Unde &subditur, Intellexistis hęc omia dicum
er. utiq; dne. Atq; inconclusione subiungitur.
Ideo omnis scribcc doctus in regno cęlorum.
Similis.ē. homini pcetri fcemilices proferenti
d&hesecuro suo noua &u&ercc. Sipnouum
&u&us qd dr. utrumq; testcemtu accipimus.

Abrecham doctum fuisse denegremus. qui nou
& uaeris testamenti. & si facta nouit. mini
me uerbae nunticauit; Moysen quoq; docto
petri faemilicas conpaerare non possumus.
qui & si testamentum uaeus edocuit nouum tam
dictae non protulit. Sed in eo quod uerius dic.
Omnis scribae doctus in regno celorum. simile
est petri faemilicas intellegi uel & qua non
debis qui fuerant. Sed debis quae ee in ecclesia
poterant loquebatur; quum nouae & uetera
proferunt cum utriusq; testamenti praedica
mentae uocib; & moribus loquuntur; qd tamen
intellegi & aliter potest. Uetustum quippe
humani generis fuit. ad inferni claustra descen
dere pro peccatis suis supplicia aeterna tole
rare; cui p medicatoris aduentu nouum aliquid
accessit. ut si hic recte studeat uiuere. celos
uadat regna penetrare. & homo in terra
editus a corruptibili uita moriatur; in celo col
locandus. & uetus itaq; est. ut procul pa huma
num genus in aeterna pena interiat. & nouum
ut conuersus in regnum uiuat. quod ergo in con
clusione locutionis suae dns subdidit. hoc est

utique quod premisit. prius enim de regni si
militudine. thesaurum inuentū ac bonam
mercem protulit. post modum uero infernī
poenas de malorum combustione narrauit,
Atq; in conclusione subiungit. Ideo doctus scri
bae in regno celorum. Similis. ē. patri familias
proferenti de thesauro suo noua & ue
tera; ac sicpte dicer&ur. Ille m sca ecclesia
doctus predicator. ē. qui & nouas scit pro
ferre de succurrente regni. & uetustas dicere
de terrore supplicii. ut uel poenae terreant
quos premia non inuitant; Audiat de regno
quod amat. & audiat. de supplicio unus quisq;
quod timet. ut torpentem animum. & terre
uehementer inherentem sic amor ad regnū
nontrahit. timor mitigat; ecce enim de ge
henne expressione dr. Ibi erit fl&ur & stri
dor dentium. Sed quia presentia gaudia
secuntur p p&uas laementa. hic frs kam
ua ncā l&ritatem fugite. Si illic flere formi
dastis. Nemo & enim potest & hic gaudere
cum sato. & illic regnare cum do. tempora
lis ritaq; l&ritate fluxa restringite castis

uoluptates edomete. quic quid enimo exprę
senti sto edrid&. exconsideretione &ernig
nis ema rescat; quid quid inmente pueriliter
hilce resceit. hocdiscipline iudica elis censure.
coherceet. ut dum sponte temporelia fugitis.
a&erne gtcudia sine labore capietis, expl.e

incip lec sci euagelii sd mathcum.

Nvlt ihs diceptiss. Simile.ē. regnū celorū
decem uirginibus que accipientes lampades
suas exierunt obuiem sponso & sponsae.
quinq; eē exeis fatue & quinq: prudentes.
sed quinq; fatue acceptis lampadib; non sūp
serunt oleum secum prudentes uero acceperē
oleum in uasis suis cum lampadib; Mora autē
faciente sponso dormitauerunt omes & dor
mierunt. Media aūt nocte clamor factus.ē.
ecce sponsus uenit exite obuiem ei. tunc sur
rexerunt omes uirgines ille & ornauerunt
lampades suas. fatue aūt sapientib; dixerē.
date nobis de oleo uro quia lampades nrae
extinguuntur. Responderunt prudentes dicen
tes. non. Ne forte non sufficiat nobis & uobis.
ite potius ad uendentes & emite uobis. Dū aūt

irent emere uenit sponsus & quę prę paratę
erant intrauerunt cum eo ad nupticas & clau
sa est ianua. Nouissimę uenerunt reliquię
uirgines dicentes. dne. dne. aperi nobis. At
ille respondens. ait. Amen dico uobis. nescio
uos. Uigilate itaq; quia nescitis diem neque
horam. Expl. c l. ec sci euang. n. Incip omel.
Lectionis eius oca habita ad popl. in basi
lica. sci Agne. on. Martyris die natalis eius secundo

Sepe uos frres karissimi admoneo praeuca opera
fugere mundi huius inquinamenta deui
tare. Sed hodiernae sci euangelii lectione
compellor dicere ut & bonae quę agitis
cum magna cautela timeatis. Ne per hoc
quod a uobis rectum geritur foris aut gra
tia humana requiratur. Nec pp & itus lau
dis subripiat & quod foris ostenditur intus
amaritudine uacuetur. Ecce enim redempto
ris uoce decem uirgines omnes dicuntur
uirgines & tamen intra beatitudinis ia
nuam non omnes receptę. quia ex earum quędam
dum uirginitate sua gloriae foris explicum
inuasissuis oleum habere noluerunt.

Sed prius querendum nobis.ē. quod sit celorum
regnum. aut quur decem uirginibus conpceret.
que &iccm uirgines prudentes & fectue dicantur.
dum celorum regnum constet quia reproborū
nullus ingreditur. &iccm fectuus uirginib; quur
simile esse perhib&ur. Sed sciendum.ē. quōd sepe
in sacro eloquio regnum celorum presentis tem
poris ecclia dicitur. De quo alio in loco dns dic.
Mitt& filius hominis cengelos suos & colligent
de regno eius omnia scandccla. Neque enī in illo
regno beccttitudinis in quo pcex summa .ē. inue
nin scandccla potuerunt que colligccentur. &un
dé rursum dicitur. Quier go solueritt unum de
mccndatis istis minimis &docuerit sic homines
minimus uocabitur in regno celorum. qui autē
fecerit &docuerit hic mccgnus uocabitur in reg
no celorum. Mccndatum quippe solutt &doc&
quccndo hoc quisq; predicat. Quod uuuendo
non inpl&. Sed ccd regnum celorum beccttitudinis
puenire non uccl& qui non uult opere inplere
quod doc&. quomodo ergo in eo minimus uocat
quicc dhoc nullo modo intrare permittitur.
quid ttccq; phccne sententicē nisi prae sens ecta

Celorum regnum dicitur inquit doctor quiman
dctum soluerit minimus uocatur. quia cuius
uitte dispicitur restrict ut & predicatio condem
nctur. Inquinq; ccii corporis sensib; unusquisq;
subsistit geminctus ccii quinctius denctu
pfect. & quicc exutroq; sexu fidelium multitu
do colligitur sca ecclc decem uirginib; similis
denuntictur inquit quia mcdi cum bonis
& reprobi cum electis cdmixti sunt Recte similis
uirginibus prudentibus & fcctuis esse phibcntur.
Sunt ncmq; pleriq; continentes quia bexteri
orise cppetitu custodiunt. & specdinteriora
rcpiuntur. Carnem macercnt & totodesi
derio cdsupncm pctnc anhelcnt & erna
premia & pcunt. prolcborib; suis recipere
lcuder humcnas nolunt. hu nimirum gloriā
sucem nominorehominum ponunt sedintra consci
enticem contegunt & sunt pleriq; quicor pus
pcb stinentic affligunt sed deipsc sua cbsti
nentia humcnos fcuores exp&unt doctri
ne inseruiunt indigentib; multc largiuntur.
Sed fctuie profcto sunt uirgines quic solam
lcudis trcnsitorie r&nbutionem querunt

Unde &cepte subditur. Quinq; fcetuę non sump
serunt oleum secum. prudentes ccũt accepe
runt oleum in uccsis suis cum lcem pcedibus. per
oleum quippe nitor glę designcatur, uccscula
ccũt nr̃ce sunt cordcc, in quib; ferimus cunctcc quę
cogitcemus. prudentes ergo oleum in uccsis
hcebent quicc nitorem glę intrcc conscientiicc
r&inent. pcculo adtesticente qui ait. Gloricc nr̃a
h&c. ē. testimonium conscientię nr̃ę. fcetuę aut
uirgines oleum secum non sumunt. quia gloria
intrcc conscientiicc non hcebent dum hcenc abor
proximorum quęrunt. Notcendum uero qd
omnes lcempades hcebent. sed omnes oleũ non
hcebent. quicc plerumq; bonicc in sé opera cum
electis & reprobi ostendunt. Sed soli adspon
sum cum oleo uenium quidehis quę foris exe
rum intus gloriicc requirunt. unde p spcel
misticc quoq; de scã electorum & ctcc dicitur.
Omnis gloriicc eius filię regis cebintus. Mora cum
ccũt fcecciente sponso. dormitcc uerunt omnes
& dormierunt. quicę dum uenire iudex ad ex
tremum iudicium deffert electi & reprobi
in mortis somno sopiuntur. dormire & enim

mori·ē· Ante somnum uero dor mitere· ante
mortem absolute languescere· quia p pondus
egritudinis· puenitur ad somnum mortis; Media
autem nocte clamor factus·ē· ecce sponsus uenit
exite obuiam ei; Decedunt sponsi clamor
in media nocte fit· quia sic dies iudicii subrip it
ut preuideri non ualeat· quando uenit; Unde
scriptum·ē·; Dies dni· sicut fur in nocte ita ueniet
&c; Tunc omnes uirgines surgunt· quia electi
& reprobi a somno suę mortis excitantur;
lampades ornant· quia sua secum opera
numerant· pro quib; & ernam recipere bea
titudinem exspectant; Sed lampades· fa
tuarum uirginum extinguuntur· quia ex p
opera quę coram hominib; clara foras ap
parueruntur· in aduentu iudicis intus obscuran
tur· & ēdo retributionem non inueniunt· quia
pro eis receperunt ab hominib; laudes quas
amauerunt; Quid·ē··cum quod tunc a pruden
tib; oleum petunt· nisi quod in aduentu iudicis
cum se intus uacuos inuenerunt· testimoniū
foris querunt· Ac sic sua fiducia decepte
proximis dicant; quia nos quasi sine opere

repelli conspicitis. Dicite denris operibus
quid uidistis. Sed prudentes uirgines respon
dent. Dicentes. Ne forte non sufficiat nobis
& uobis. In illo enim die quod tamen de quib;
dam in pace ecte quiescentib; loquor sibim&
ipsi testimonium unius cuiusq; uix sufficit.
Quae tomi nus & sibi & proximo. Ubi & protin
p increpationem subdunt. Ite potius ad uen
dentes. & emite uobis. Uenditores quippe olei
ad olectores sunt quienim accepta quaelib&
gratia ueniss suis laudib; nitorem gratiae
offerunt quasi oleum uendunt. De quo pro
fecto oleo psal mista dicit. Oleum aut pec
catores non impingu& caput meum. Princi
pale & enim nrm caput. ē. Appellatione
aut capitis. ecc que principatur corpori mens
uocatur. In pinguat ergo caput oleum p&ca
toris cum demulc& mentem fauor adolantis.
Sed cum irent emere uenit sponsus quia cum ite
sue testimoni. A proximis quaerunt iudex uenit
quia non operum sed cor dis testis ē. Que autem
parate erant intrauerunt cum eo ad nupti
as & clausa. ē. ianua. O si sapere in cor dis

pcelectum possit quid cem mirctionis hæb&
quod dr. uenit sponsus. quid dulcidinis intra
uerunt cum eo adnuptices. quid cemaritudinis
& clcca sce ē. ianuce, uenit quippe ille quiad
uentu suo elimenta concutit. Jncuius conspec
tu cęlum cum terra contremescit. Unde & ic
p proph& cem dicit. Adhuc semel & ego moue
bo non solum terram sed & icem cęlum ad cu
tus ex cemen omne humcenum genus deducit.
Cui ccd un dictcem mclorum remunerationeq;
bonorum. Angeli cerchcangeli throni prin
cipctus & dominctiones obsequuntur.
Pensicte frs kmi ccd conspectum tcenti iu
dicis qui in illo die terrorerit. qucendo iam
in poenc remedium nonerit. quęilla con
fusio cui rectu suo exigente conti git incon
uentu omnium hominum cengelorumq; eru
bescere. quipcuor eum quem & tranquil
lum mens humancc capere nonucd & ic
irctum uidere, qucem diem bene prophe
tcc intuens ait. Dies irę. dies illcc. dies tri
bulctionis & angustię. dies calcc mitctis
& miserię. dies tenebrcerum & caliginis,

Dies nebulæ & turbinis. Dies tubæ & clangoris. Pensate fratres extremi diem iudicii super cordæ reproborum quæ asperitate prophetæ uidit ancrescere. quem tot appellationibus non uacl& explere; quæ tamen uero tunc erit electorum l& ita quide eius merentur. uisione gaudere de cuius aspectu uident & elementa contremiscere cum eo simul cædnupticas intrare. Qui & in sponsi nupticas gaudent & tamen ipsi sunt sponsæ quia in illo & eterni regni thalamo uisionem nrę dī coniungetur. quæ scilicet uisionum quæ iam in pp& uum cbamoris sui amplexib; euellatur. Tunc regnia nuda lugentib; claudatur quemodo cotidie pœnitentib; aperitur. Erit nacmq; & tunc pœnitentia sed fructuosa iam non erit. quia neque quæ tunc uenia inuenit quimodo aptam uenia tempus pdit. hinc & enim psalmus dicit, ecce nunc tempus acceptabile ecce nunc dies salutis. hinc proph& ait. Quærite dnm dum inuenitur potest inuocate eum dum prope est. Unde & eadem fatuæ uirgines inuocantes dns non audit. quia inter clausas regnia nuda is qui

prope esse poterat prope iam non·ē· Nam
subditur·nouissimę ueniunt reliquę uirgines
dicentes·dne dne aperi nobis·At ille respon
dens ait·Amen dico uobis nescio uos·Ubi iam
ad dnm non potest meriri quod p&it·Qui hic no
luit audire qd iussit, qui tempus congruę pęni
tentię pdidit frustra ante regni ianuam cum
precib; uenit·Hinc·ē·enim quod ps salomonē
dns dic·Uocaui & renuistis extendi manum
meam & non fuit qui aspicer&·Dispexistis
omne consilium meum & increpationes me
as neglexistis·Ego quoq; in interitu uestro
ridebo & subsannabo cum uobis quod timeba
tis aduenerit·Cum inruerit repentina cala
mitas & interitus quasi tempestas ingruerit
quando uenerit super uos tribulatio & angus
tia·Tunc inuocabunt me & non exaudiam
mane consurgent & non inuenient me·Ecce
aperiri clamant & repulsionis suę dolore
conpulse·Appellationem dominantis inge
mincant dicentes·dne dne aperi nobis·Preces
offerunt sed nesciuntur·Quia tunc uelut in
cognitos ds deserit quos modo suos putabat

mertum noncognoscit · Ubi cepte quoque
generalis cedcipulos exortatio subinfer
tur cum dicitur · Vigilate itaq; quia nesci
tis diem neq; horam quia post peccata cedis
tunc penitentiam non suscipit · Si scit & quisq; de pre
senti seto quotempore exiret Aliud temp;
voluptatib; aetq; aliud penitentie aptare
potuisset; Sed qui penitenti uenia spopondit
p&cantidiem crastinum nonpromisit; semp
extremum diem debemus metuere quem num
quam possumus preuidere · ecce hunc ipsum
diem inquo loquimur cedmducias conuer
r ionis accipimus · & tamen mala quae
fecimus flere recusamus · Nonsolum commis
sa nonplangimus sed & iam quedefleantur
augemus · Ad sicliqua nos egritudo corripi
at · Si signa egritudinis uicinam mortem
denuntiant · Induciae uiuendi querimus ut
peccata nra defleamus · & eas cum magno
estudesiderio p&imus quas acceptas mo
do pronihilo habemus · Rem fris refero qua
si intentis audire uult cartae fura exconsi
deratione illius uehementer instruatur.

Quidam uir nobilis in uillaria prouincia no
mine. crisaorius fuit quem lingua rustica.
crisserium uocabat. Uir uaide idone
us. sed tantum plenus utius quantum rebus,
Superbia. tumidus carnis suę uoluptatib; subdi
tus. In ad quirendis reb; auaritię fa cib; accen
sus. Sed cum tot malis dns finem ponere decre
uisset. Sicut a re legioso quodam qui nunc sup.
est. propinquo illius didici corporis languore
pcussus. ē. qui ad extremum uenient eadem
hora qua iam de corpore erat extituus ap
tis oculis uidit tetros & niger rimos spūs co
ram se adsistere. & uehementer inminere
ut & infernali claustra se arraperent. Coepit
tremere pallescere succidere & magnis
uocib; indulcis pallere filium q; suum nomine
maximum quem ipse idem monachus monac
chum uidrnimis & turbatis clamorib; uocare
dicens. Maxime curre nunquā tibi mali
aliquid feci in fide tua me suscipe. turbatus
mox maximus ad fuit luxens & pstrepens.
familia conuenit. eos cū quos ille insistentes
sibi graauiter tolerabat ipsi medignos spūs ex

non poterant. Sed eorum presentice incoſtio
ne. in pallore extremore illius quitrahebat
uidebant, pauore autem tetixe eorum imaginis
huc illucq; uertebatur in lectulo iacebat insi
nistro latere aspectum eorũ ferre non pote
rat uertebatur ad pariẹtem ibi aderant
cumq; constrictus nimis relaxare se iam pos
se. disperare&. Cepit magnis uocibus clama
re. induciae uel usq; mane. Sed cum hec cla
mar& in ipsis suis uocib; de habitaculo suę car
nis euulsus. ẽ. De quo nimirum constat quia pro
nobis non prose uiderit. ut eius uisio nobis pro
ficiat quos adhuc diuina patientia longanim
iter exspectat. Nam illi tetros spiranteme
mortem uidisse &induciae pacisse quid pro
fuit qui eadem induciae quae spait non acce
pit. Nos ergo frs kmi. nos sollicite iste cogite
mus ne nos in uacuum tempore per eant.
Et tunc quę rapimus &bene agendum uuere
cum iam conpellimur de corpore exire. Ne
mentote quid uerritas dicit. Orate ne fiat
fuga ura hieme. uel sabbato. plegis quippe
mandatum ambulari longius in sabbato

nonlicꝗ. hiemps quoq; ad ambulandum impe
dimento.ē. quia gressus ambulantiū tor por
phyrios adstringit, dit ergo. Orate ne fiat
fuga vra. hieme uel sabbato. Ac sicpte dicat,
Videte ne tunc quęratis peccata vra fugere.
quando iam nonlicꝗ ambulare. Illud ergo tēp;
quo fugere nonlicꝗ. modo debꝗ cogitare ridum
licꝗ. Illa hora.ē. nri. exitus sempiternende,
Iste redemptoris admonęo ante mentis ocu
los semp ponende. quae dit. Vigilate itaq;
quia nescitis diem neque horam. expl. ont.

Incip lec sci euagli sēd Lucam.

DIXIT. ihs discipulis. Sint lumbi vri precinc
ti & lucernę vre ardentes & vos similes
hominib; expectantibus dnm suum quando
reuertatur a nuptiis. & cum uenerit & pul
sauerit confestim aperiant ei. Beati serui
illi quos cum uenerit dns inuenerit vigilantes.
Amen dico vobis quod precinget se & faciet illos
discumbere, & transiens ministrabit
eis. & si uenerit in secunda uigilia & si inter
tia uigilia uenerit & ita inuenerit beati sunt
serui illi, hoc autē scitote quia si scir& pater

fœmilices quœchora fur uenit & uigilœt & utiq;
& non sinit & pfodi domum suœm. & uos estote
pœrati quia quœchora non putœtis filius
hominis uenit, expte lœc sci euœt. Ne ipo osta
lectio eius de eo habita. Ad popt.o In basilica
beati felicis confes. sotis die natalis eius.

Sci euœngelii frs km aptœ uobis. ē. lectio
recitœta sedne œli quibus ipsœ eius plani
ties œdtœ fortœsse uidetur eum sub
breuitœte trœns currimus, quœtenus eius
expositio ittœ nescientib; sicut cognitœ ut tamen
scientib; non sit onerosœ, quœ uiris luxuria
in lumbis sit feminis in umbilico testœtur dns
quide dicebulo œdbeœtum iob loquitur dicens.
Uirtus eius in lumbis eius & fortitudo illius in um
bilico uentris eius. A pyncipœli igitur sexu
lumborum nomine luxuria designœtur. Cum
dns dic. Sint lumbi uri precincti. lumbos enim
precingimus cum œr nis luxuriœ pœtinen
ticem cœrtamus. Sed quœ minus. ē. mœla
non œgere nisi & ic quisq; studeœt & bonis ope
ribus insudœre. protinus œddit ur. & lucer
ne ure œrdentes. Lucernœs quippe ardentes

in mœnibus tenemus cum p bona opera proxi.
mis nris lucis exemplœ monstrœmus, de quib;
profecto operib; dns dic. Luceat lux uestra
coræm hominibus ut uideant opera ura bona
& glorificent pœtrem urm qui in celis. ē, duo
cœtt sunt quę iubentur & lumbos restringere
& lucernœ stenere. ut & mundiciœ sit castitœtis
in corpore & lumen uerituatis in operatione,
Redemptori & enim nro unum sine œtero nequa
quœm placere potest. Sicut is qui bonœ agit ad
huc luxurię inquinœmenta non deserit. Aut
is qui castitœte premin& n& dum se p bonœ
operœ exerc&. Nec castitœs ergo mœgna est
sine bono opere nec opus bonum. ē. œliquid
sine castitœte. sed & si utrumq; œgitur restat
ut quisquis ille. ē. spe œd supnœm pœtri œm
tendœt. Nequœquam se à uitiis pro mundi huius
honestœte continœt. qui & si quędœm bona
œliquœndo pro honestœte inchoat in eius tm
intentione non deb& p mœ nere nec p bona
operœ presentis mundi glo riœm quœrere
Sed totœm spem in redemptoris sui aduentu
constituœt. Unde & protinus subdit,

et tuos similes hominibus expectantibus
dnm suum quando reuertetur a nuptiis.
Ad nuptias quippe dns abiit quia resurgens
a mortuis ascendens in celum supnam
sibi angelorum multitudinem nouus homo
copulauit qui tunc reuertitur. Cum nobis
iam iudicium manifestatur. Bene autem
deseruis expectantibus subditur: Ut cum
uenerit & pulsauerit confestim aperiant
ei. Uenit quippe cum ad iudicium properat
pulsat uero cum iam peregrinitatis mo
lestias esse morte uicinam designat. Cui
confestim aperimus si hunc cum amore sus
cepimus. Aperire enim iudici pulsanti
nonnulli quia exire decorpore trepidant.
& uidere eum quem contempsisse meminit
iudicem formidant. qui autem de sua spe & ope
ratione securus. e. pulsanti confestim ape
rit, quia iudicem sustinet & cum tem
pus propinq; mortis agnouerit. de gloria
retributionis hilarescit. Unde & protin
subditur. beati sunt serui illi quos cum uene
rit dns inuenerit uigilantes. uigilat qui

ad con spectum ueri luminis mentis
oculos aperto tenet: uigilat qui ser uat ope
rando quod credit uigilat qui a se torpo
ris & neglegentie tenebras repellit. hinc
& enim paulus dic. Uigilate iusti & nolite
peccare. hinc rursus ait. hora e. iam
nos de somno surgere. Sed uenient dns quid
uigilantibus seruis exhibeat audiamus.
Amen dico uobis quod precingit se & faci& dis
cumbere & transiens ministrabit illis. prae
cingit se. id. e. ad ministrationem pre parat.
faci& illos discumbere. id. e. in& ter nos quiete
refouere discumbere quippe nrm in regno
quiescere. e. Unde rursum dns dicit. uenient
& recumbent cum abraham isaac & iacob.
Transiens autem dns ministrat quia lucis suae
in lustratione nos satiat. Transit uero dictum
est de iudicio ad regnum redit. uel certe dns
nobis post iudicium transit quia ab humani
tatis forma indiuinitatis suae contempla
tione nos eleuat. & transire eius. e. in dei
tati suae speculationem nos ducere. Cum eum
quem in humanitate in iudicio cernimus.

&iccm Indiuinitate post iudi cium
uidemus. Ad iudicium quippe uenient informe
mce seruiomnibus appar&. quice scriptũ
est. Uidebunt inquem transfixerunt
Sed cum reprobi insupplicium conruunt iusti
cedclaritatis eius gloricem ptrahuntur.
Sicut scriptum.ẽ. Tollatur impius neuideat
gloricem dei. Sed quid si serui in prima uigilia
neglegentes existunt. Primce quippe uigi
lice prime &actis custodice est sed neq; sic
dispercendum est &cebono opere cessendũ
nemlonganimitatis suę patientice insinu
ans dns subdit. & si uenerit in secunda uigilia
& si in tertia uigilia uenerit & ita inuenerit
beati sunt serui illi. Primce quippe uigilia. pri
mce euum tempus.ẽ. Idest puertia secundce
adulescentice uel iuuentus. quę auctoritate
sacri eloquii unum sunt dicentis. I&are iuuenis
in cedulescentia tua. Tertia ẽ senectus utqui
conuerti aprecuitatibus suis in puertia neglexe
ceduice sunt sectum in tempore iuuentutis eui
gil&. & qui uigilare in secunda uigilia noluit. ter
tię uigilię remedia non admittet & quia tq:
h. accipit. quia go uigilare In p̃ma uigilia noluit. custodiat ut sectam.

In iuuentute ceduces uitę non euigil & sed tam
in senectute resipiscat. pensate frs kmi
quia conclusit dis pi & ces duritie nram. non e
icem quid homo excusationis inueniat. ds dis
pisitur & expectat contemni seuid & & reuo
cat iniuriam de contempto suo suscipit. & tce
men quandoq; reuertentibus & icem premia
promittit sed nemo hanc longanimitatem
eius negligat quia tanto districtiorem
iustitiam in iudicio exerc & quanto longior
patientia ante iudicium prerogauit. hinc
& enim psalmus dicit. Ignoras qm benigni
tas di ad penitentiam te adducit, Secundum
duritiam cum animi & cor impenitens. the saur
ęcis tibi iram in die ire & reuelationis iusti
iudicii di. hinc psalmista ait. Ds iudex iustus
fortis & longanimis. Dicturus quippe lon
ganimem premisit Iustum. ut quemuidis
peccata delinquentium diu patienter fer
re scias hunc quandoque & icem districte
iudicare. hinc p quendam sapiente dicit.
Altissimus enim. e. patiens redditor. patiens
enim redditor dicitur. quia p & cata hominu

&petitur &reddit nem quos diu ut conuer
tentur tolerat. Non conuersos durius dam
nat ced ex cutiendem uero mentis nrę desidia
&iem exteriore dęna p similitudinem dedu
cuntur. ut phęc animus custodię adsuę suscit
&tur. Nem dr. hoc autem scitote quię si scir&
peter families quę hora fur uenir& uigilet&
utique &non sinir& perfodi domum suem ex
quę premisse similitudine &iem exortatio
subinfertur cum dicitur. &uos estote parati.
quię quę hora non putetis filius hominis uenit,
Nesciente enim petre families fur domum
p fodit quię dum a sui custodię sps dormit in
prouise mors ueniens. Carnis nrę hębitaculu
inrumpit &eum quem dominum domus inue
nerit. dormiente necat. quia cum uentura a
dęmna sps minime preuidit hunc mors sed
supplicium nescientem rapit. furia autem resis
ter& siuigilet& quię aduentum iudicis quio
culte animem rapit. prę cauens seipenitendo
occurrer&. Nei penitens per ir&. horam
uero ultimem dns nr id circo nobis uolunt esse
incognitem. ut semp esse suspecta possit

ut dum illam prouidere non possumus ad
illam sine intermissione preparemus. pro
inde fratres mei in conditione mortalitatis
uere mentis oculos figite uenientiuos iudici per
flatus cotidie & lamentate preparate cum
certa mors manet omnibus. nolite de tem
porali sunte prouidentia incerta cogitare.
Terrenarum rerum uoscura non ad grau&
quantis lib& enim auri & argenti molibus
circumdetur quib; lib& pretiosis uestibus
inducatur caro quid. ē. aliud quam caro. Nolite
ergo ad tendere quid habb&is sed quid estis.
Vultis audire quid estis prophata indicat dicens.
Vere fenum. ē. populus. Si enim fenum popu
lus non. ē. ubi sunt illi qui ante quam hodie col
mus uobiscum transacto anno beati felicis
natalicia celebrauerunt. O quantis &
quantis deprsentis uitae prouisione cogi
tabant sed subripiente mortis articulo
repente in his quae prouidere nolebant
inuenti sunt & cuncta simul temporalia
quae congregata
quasi stabiliter tenere ui
debantur amiserunt. Si ergo transactae

multitudo generis humani pnectiuitcten
uiuit incarne pmortem aruit inpulueren.
Uidelic& fenum fuit quia igitur momentis suis
hore fugiunt. Agite frs kmi ut in boni operis
mercede teneamur. Audite quid sapiens.
salomon dicat. Quod cumq; potest manus
tuae facere instanter operare. quia nec
opus. nec ratio. nec scientia. nec sapientia.
erunt apud inferos quo tu properas. quia
ergo & uentura mortis tempus ignoramus,
Et post mortem operari non possumus. supe.
ut ante mortem tempora indulta rapiamus.
sic enim. sic mors ipsa cum uenerit uincitur
si prius quam uenerit semp timetur. Ev pt.c
oont. Inscip. l. ꝯ sci euãg. sco Johanneon.
Dixit. Dñs discipulis. Ego sum pastor bonus.
bonus pastor animam suam ponit pro ouib;
suis. Mercenarius autem & qui non. ē. pastor
cuius non sunt oues pro prie uidet lupum ue
nientem & dimittit oues & fugit & lupus ra
pit & dispergit oues. Mercenarius autem fugit
quia mercenarius est. & non pertin&
ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus & cog

nosco meas & cognoscunt meae, sicut
nouit me pater & ego cognosco patrem
& animam meam pono pro ouibus meis. & alias
oues habeo quae non sunt ex hoc ouile
& illas oportet me adducere & uocem meam
audient & fiet unum ouile & unus pastor,

EXPLICIT LECTIO SANCTI EVANGELII QUAM IN PRIMO DOMINICO HABITA AD POPULUM IN BASILICA BEATI PETRI APOSTOLI

Audistis fratres karissimi ex lectione euangelica
eruditionem uarcem. audistis ex lectione
euangelica periculum nrm. ecce enim
is qui non ex accidente dono sed essen
tialiter bonus est. dic. Ego sum pastor bonus.
Atq; eiusdem bonitatis formam quam nos
imitemur. adiungit dicens; bonus pastor
animam suam ponit pro ouib; suis; fecit quod
monuit. ostendit quod iussit; bonus pastor
pro ouib; animam posuit. Utin sacramento
nro corpus suum & sanguinem uertere &
Et euas quas redemerat carnis suae alimo
statiare. Ostensa nobis est de contemptu
mortis uiae quae sequamur. ad postrae for

mcc cui inpri mccmur; primum nob. ē. ex
teriorcc nrcc miseri cor diter oub; eius in
pendere postremum uero sine cessesit.
Eticem mortem nrcem proeisdem oubus
ministrcere, Aprimo ccūt hoc minimo puem
tur. ccd postremum mcius. Sed cum incon pa
rcebiliter longe sit melior cenuncc qucc uiuimus. A
terrencc substcentice qucē exterius possedem
quinondcet prooub; substcentiam sucē quan
do prohis dcetur us. ē. Animcē sucē. Et sunt non
nulli quidum plus terrencem substcentiam
qucē oues diligunt meritum pcestoris pdunt.
O equibus protinus subditur. Mercenncerius
ccūt & quinon. ē. pcestor cuius non sunt oues
proprię uidit lupum uenientem & dimittit
oues & fugit. non pcestor sed mercenncerius
uocatur, quinon pro cmore intimo oues do
minicas sed ccd temporcles mercedes pces
cit. Mercenncerius quippe. ē. qui locum qui
dem pcestoris. ten&. Sed lucrec animcārum non
querit. terrenis commodis inhicet honore
prelectionis gccud & temporcelibus lucris
pcescitur. Inpensce sibi ccb hominib; reueren

tice letetur · iste sunt enim mercedes mer
cenncerii ut pro eo ipso quod in regimine lc
borcet hic quod querit inuenicet & cb heredi
tcte gregis in posterum cchienus existat ·
Utrum uero pcestor sit an mercenncrius cog
nosci uerce eius non potest si occasio necessi
tcetis deest · tranquillitcetis enim tempore
plerumq; cedgregis custodice sicut uerus pas
tor sic & icem mercenncerius stat · Sed lupus
uenient indicat quo quisq; animo sup gregis
custodicem stcebat, Lupus enim super oues
uenit · Cumquilib & iniustus & rceptor fideles
quosq; cetq; humiles opprimit, Sed qui pcs
tor esse uidebcetur & nonercet relinquit
oues & fugit · quicedum sibi cebeo periculum
m & uit resistere eius iniustitiq non prae
sumit · fugit ceut non mutcendo locum sed
subtrcehendo solcecium fugit quia iniustitiä
uidit & tacuit · fugit quise sub silentio abscon
dit · quibus bene p profetcem dr · Nonceses,
distis excduerso neque obposuistis muru ·
pro domo irt ut stcer & is in prelio in die dni ·
Excduersu quippe cercendere est ·

Quibus lib& potestatibus precue cegentibus
rectionis libertatem contrcare. & in die
dni pro domo irt in prelio stemus & murum
opponimus. Si fideles innocentes contra per
uersorum iniustitiam ex iustitie auctoritate
uindicamus quod quicc mercenncrius non
facit cum uenientem lupum uiderit fugit.
Sed est alius lupus qui sine cessatione cotidie
non corporc sed mentes dilcniicet. Malignus
uidelic& spis qui cauleas fidelium insidiatur
cuit. & mortes animarum querit. De quo lupo
mox subditur, & lupus rapit & dispgit oues.
Lupus uenit & mercenarius fugit. Quia mala
lignus spis mentes fidelium intemptatione di
lcniicet, & si quis cum pastoris ten& curam
sollicitudinis non habe&. Animę pereunt & ip
se deterrenis commodis l&atur; lupus rapit
& dispgit oues: cum alium ad luxuria ptrahit.
Alium in auaritiam accendit, Alium in superbia
erigit; Alium pirac cundiam diuid&: hunc in
uidia stimulat: Illum in fallacia supplantat.
Quasi ergo gregem lupus dissipat: cum fideliu
popular diabolus ptemptationes necat;

Sed contra hęc mercenarius nullo zelo ac
cenditur, nullo feruore dilec-tionis exci
tatur, quia dum solae exteriora commoda
requirit, interiorae gregis damna negle
genter patitur, Unde & mox adiungitur.
Mercenarius autem fugit. quia mercenar
rius est, & non pertinet ad eum de ouibus, sola
ergo causa est. ut mercenarius fugiat, quia
mercenarius est, Ac sicepte diceretur, Sta
re in periculo ouium non potest, qui in eo quod
ouibus prę est. non oues diligit sed lucrum
terrenum quęrit, dum enim honore ampl
ectitur, dum temporalib; commodis lętat,
opponere se contra periculum trepidat.
Ne hoc quod diligit amittat, Sed quia re
demptor nr culpas fidi pastoris innotuit
Iterum formam cui debeamus in primis osten
dit dicens. Ego sum pastor bonus, Atq; sub
iungit. Et cognosco meas & cognoscunt me
meae. Ac sicepte dicat. Diligentes obse
quuntur. qui enim veritatem non diligit. ad
huc minime cognouit. quia ergo audistis fres
kmi periculum nrm pensate in uerbis domi

nicis & licet periculum urm. Uid&e sioues eius
estis. uid&e sieum cognosc&is. uid&e silumen
ueritetis scitis, Scitis cuit dico non per fidem
sed p cemorem, Scitis dico non ex credulitate
sed ex operatione. Nccem idem ipse qui haec
loquitur Johcennes eucengelista testatur
dicens. Qui dicit se nosse eum & mcendatcceius
noncustodit mendcex est. Unde & in hoc loco
dns protinus subdit, Sicut nouit me pater
& ego agnosco patrem & cenim cc mecc pono
pro ouib; meis. Ac sicepte dicat. hoc constet
quicc & cognosco patrem & cognosco cc patre.
qcenim cc mecc pono pro ouibus meis. Id. e. ecc
cartitete p quicem pro ouib; moriicr. quicntu
patrem diligicem ostendo. qui uero non solum
iudeccm sed & licem gentilitcte redemere ue
nercet cc diungit, & cclicc oues hcbeo quenon
sunt ex hoc ouili. & illcc oport& me cc ducere
& uocem mecem ccudient. & fi& unum ouile
& unus pcestor. Redemptionem nram quiex
gentili populo uenimus dns cc spexercet cum se
cc ducere & cclias ouer dicebcet. hoc cotidie
fieri frs aspicitis hoc recon cilicetis gentilibus

factum hodie uidistis · quae si ex duob; gregibus
unum ouile effecit · quia iudaicum & gentile
populum in fide coniungit · paulo ante
tente qui ait · Ipse · ē · pax nr̄a qui fecit utraq;
unum · dum enim ad & ernā utam ex utraq;
nactione simplices eligit · ad ouile proprīū
oues deducit · De quib; profecto ouibus rur
sum dixit · Oues meae uocem meam audiunt
& ego cognosco eas · & sequuntur me & ego
uitam & ernam do eis · De quibus & paulo su
perius dix · per me si quis introierit saluā
bitur & ingredietur & egredietur · & pascua
inuenietur · Ingredietur quippe ad fidem · &
egredietur uero ad speciem · ac credu
litate ad contemplationem · pascua aut
inuenietur in & ernae refectione · Oues ergo eius
pascua inuenient · quia quisquis illum cor
de simplici sequitur & erna uiriditatis
pabulo nutritur · quae aut sunt istae rū omnium
pascua · interna gaudia sempiterne uiren
tis paradisi · pascua nam q; electorū sunt
uultus praesentis di · quidum sine defectu con
spicitur sine fine mensurae cibo satiatur

Inistis pescuis de aeternitatis secti & ceteli & isunt. quique iam lacqueos uoluptuosae
temporalitatis euaserunt. Ibi ymnidici
chori angelorum chori. Ibi societas supnorum
ciuium. Ibi dulcis sollemnitas aeperegrinatio
nis huius tristitiae labore redeuntium. Ibi prou
ot proph & aerum chori. Ibi iudex apostolorum
numerus. Ibi innumerabilium martyrum
victor exercitus. tanto illic lætior. quanto
hic durius afflictus. Ibi confessorum constan
tiae premiis praeceptione consolata. Ibi fide
les uiri quos aduersitatis suae robore uoluptas
seculi emollire non potuit. Ibi sanctae mulieres
quae cum seculo & sexum uicerunt. Ibi pueri
quihic annos suos moribus transcenderunt.
Ibi senes quos hic aetas debiles reddidit & uir
tus operis non relinquit. quaeramus ergo fra
hac pascua inquibus cum tantorum ciuium sol
lemnitate gaudeamus. Ipsa nos laetantium
festiuitas inuitat. certe sic ubi populus nundi
nis celebrat. sicut alicuius ecclesiae dedi
cationem denuntiatae sollemnitate concur
rere festinaremus omnes simul inuenirem.

inter esse unusquisq; secte ger & grcui se
decmno cedflictum creder &. Si sollemnitec
tem commodis l&tie nonuider &, ecce in
comunis
celestib; electorum ciuium l&titie agitur
uicissim de se omis in suo conuentu grectulcent.
Et tcemen nos cebamore & ernitectis tepidi nul
lo desiderio cerdemus. inter ee tcemt sollem
nitcti nonque rimus. priucemur a gcudiis. & l&ti
sumus, Accendcemus ergo cenimum frs. reca
lescat fides. in id quod credidit. incer descant
ced supne nrce desiderice. & sic amcere icem
ire est. ab inter ne sollemnitcetis gcudio
nullce nos cedueristces reuoc& quice & siquis
ced locum propositum ire desiderat eius
desiderium quelib & uie asperitces non in
mutcet, Nulla nos prosperitces blcendens
seducet. quice stultus uiector. e. qui nitinere
cemoen. a prcta conspiciens obliuis c&ur
quotende bet. Toto ergo desiderio ad sup
nce pcetria cenimus cenhel&. Nihil in hoc mun
do cepp &et. quod constet quice citius relin
quet. Ut sic celestis pcestons uercecter oues su
mus quice in uie dl&tcetione non figimur

cetera nis pcescuis inperuentione sctiemur,

expl. coont. Incipit ec sci euçl sd lucan

Nullt ꝗ ihs turbis similitudinem hcenc. Exiit
qui seminct semincere semen suum & dum
seminct Aliud cecidit secus uiccm & concul ca
tum. ē. & uolucres çeli comederunt illud. & aliud
cecidit supra petrce & nctum arui quia non ha
bebct humorem. & cliud cecidit inter spinces
& simul exorte spinę suffocauerunt illud.
& cliud cecidit inter rcem boncem & ortum fecit
fructum centuplum. hęc dicens clcema bcet.
qui hcebet cures ccudiendi ccudicet, Interroga
bcnt ccnt discipuli eius quę ess & hęc pcerabo
lce. quibus ipse dixit. Vobis dctum. ē. nosse mys
terice regni di. Ceteris ccnt in pcerabolis. ut ui
dentes uidecent. & ccudientes non intellegcent.
Est ccnt haec pcerebolce semen. ē. uerbum di.
Qui aut cecidit secus uicem. hi sunt qui audiunt
uerbum deinde uenit diabolus. & tollit uer
bum de corde eorum ne credentes sclui ficent
Ncem qui super petrcem qui cum ccudierint
cum gcea cho suscipiunt uerbum & hi rcedicem
non hecbent quia ccd tempus credunt & in tē poste.

temptationis recedunt · quod autem in spinis cecidit · hi sunt qui audierunt & a sollicitudinibus & diuitis & uoluptatibus uite · euntes suffocantur & non referunt fructum · Quod autem in terram bonam · hi sunt qui in corde bono & optimo audientes uerbum retinent & fructum afferant in patientia, ex pt. Lec sci euang. n.

Incip post. Lectionis eiusdem habita ad popt. in basilica beati Paul. apostoli

Lectio sci euangelii quam modo fratres mi audistis expositione non indig & sed ammonitione · Quam enim psem & ipsam ueritas exposuit hanc discutere humana fragilitas non presumit. Sed ē. quod sollicite in hac ipsa expositione dominica pensare debeatis. Quia si nos uobis semen uerbum agrum mundum uolucres demonia spinas diuitias significare diceremus, Addere dum nobis mens forsitan ure dubitaret &. Unde idem dns psem & ipsa dignatus ē. exponere quod dicebat: ut sciatis rerum significationes querere in his & ita que psem & ipsum noluit explanare. Exponendo ergo quod dix. figurate se loqui innotuit,

Quatenus certo suos redder& cum uobis nrae fra
gilitates uerborum illius figuras aperir&. Quis
enim mihi umquam creder& si spinas diuitias
interpretare uoluissem. Maxime cum ille pun
gant iste dilectent: & tamen spinae sunt quia cogi
tationum sacrarum punctionibus mentem lacerant;
Et cum usq; ad peccatum pertrahunt. quasi in flicto
uulnere cruentant. quas bene hoc in loco alio
euangelista testante. Neque quae dns diuitias
sed fallaces diuitias appellat. fallaces enim
sunt quae nobis cum diu permanere non possunt.
Fallax cessum quae mentis nrae inopiam non ex
pellunt. Solae diuitiae uere sunt quae nos diui
tes uirtutib; faciunt. Si ergo frs kmi esse diuites
cupitis. ueras diuitias amate. Si ulmen uera
honoris quaeritis ad caelestem regnum tendite. Si
gloriam dignitatem diligitis illa supna cae
lorum ciuia adscribi festinate. uerba di quae
cure percipitis mente retinete. Cibus enim men
tis. e. sermo di. & quasi acceptus cibus stoma
cho languente eicitur. quando auditus sermo
inuentre memoriae non tenetur. Sed quisquis
alimoniae non retinet huius profecto uitae

desperatur, Aber nę ergo mortis penculū
formidete. Si cibum quidem sce exortatio
nis accepistis seduerbcuntę. Id. ē. alimenta
iustitię Inmemoria nonten&is. Ecce transit
omne quod cogitis & ecce extremum iudicium
sine ullo momenti interpositione cotidie
uolentes nolentesq; properetis. Cur ergo
amatur quod relinquitur. Cur illud neglegit.
quo: puenitur. Mementote quod dr. Siquis
habe& aures audiendi audiat. Omnes enī qui
illic ederent aures corporis habebant.
Sed qui cunctis aures habentib; Siquis habe&
aures audiat. Dic Aures pro cuiusdubio cordis
requirit. Curate ergo ut acceptus sermo
in cordis aure remaneat. Curate ne semen
iuxta uiam cadat ne malignus spis ueni&
&a memoria uerbum tollat. Curate ne
p&rosa terra semen excipiat & fructū
boni operis sine pseuerantia ęrumnis
amittat. Multos enim lib& quod audiunt.
boni operis initia proponunt. Sed mox ut
fatigen aduersitatib; ceperint in hoc ta
dere linquunt. p&rosa ergo terra humo pen

non habebant quę hoc quod germinauerat
ad fructum perseuerantię non perduxit. Multi
nec mq; cum uerbum contra se aliquantisper audiunt
eundem auditorem detestantur rerum om
nium contemptum laudant; sed mox ut uident
se nimius quod concupiscat obliuiscatur quod
laudabat. Multi cum uerbum contra luxuriam a
udiunt pollutionem carnis non solum perpe
trare non cessant. sed etiam pertrectare
erubescunt, sed mox ut carnis species eorum
oculis apparet. sic mens eadem desiderium rapit.
Ac si adhuc a bec nihil sit contra hęc eadem
desideria deliberatum & damnanda agit
quę quis quid egisse meminit idem & ipse da
nauit. Sepe & idem contra culpas conpun
gimur. & tamen post flentum ad culpas redi
mus, sic balaam israheliticis populis taber
nacula contemplatus fleuit. eisque se si
milem fieri in morte deposcit dicens. Moria
tur anima mea morte iustorum & fiant
nouissima mea horum similia. sed mox hora
conpunctionis transit in auaritię nequitia
excersit. Nam propter promissa numera

Ineius populi morte consilium dedit cuius mor
ti se fieri similem obtecuit. & oblitus est. quod pl
ceuxerat cum extinguere noluit quod paua
riticem cerdebeat: Notandum uero est. quod ex
ponens dns die: quice sollicitudines uoluptates
& diuitie suffocant: Suffocant enim quice in
portunis cogitationib; suis. gutto mentis st
rangulant. & dum bonum desiderium imma
re cedcor non sinunt quaesi cedituum flectus
uitalis necant. Notandum & icem quod duo sunt
que diuitis iungit; Sollicitudines uidelicet & uo
luptates; quice profecto & pcuraommenten
opprimunt & pceffluentice resoluunt. Re
enim contrceria possessores suos & cedflic
tos & lubricos faciunt, Sed quice uoluptates
conuenire non potest cum afflictione. alio
quidem tempore pcustodie sue sollicitudine
cefligunt. atque alio phcebundcentiam
cedwoluptates emoliunt: terrice autem bona
fructum ppatientiam reddit. quicesilice
nullcesunt bonceque agimus sinon equani
miter & icem proximorum malcatolerami
quicento enim quisq; cultus proficer & tcento

inhoc mundo inuenit quod durius portat; quia
dum ccpr̃ gentis scto mentis nr̃ę delectatio
deficit eiusdem scti ccd uersitates crescit,
hinc·ē·enim quod plerosq; cernimus & bona
cegere & tcmen sub grcu tribulcationum
fasce desudcere. Terrencc ncmq; icemdesi
derice fugiunt & tamen flcgellis durionib;
fatigcntur. Sed iuxtcc uocemdn̄i fructum
ꝑpcetientiicm reddunt. Quicc cum humilitcs
flcgellcc suscipiunt post flcgellcc adre
quiem sublimiter suscipiuntur. Sic uua cal
cib; tunditur & in uini sceporem liquccitur,
Sic oliua contusionibus expressce amur cc
sucem deserit & in olei liquore pinguescit.
Sic ꝑ triturcm areae cepcleis grcna sepa
rcntur. & ccd hor reum purgccta ꝑ ubium.
Quisquis ergo cepp̄ & it plene uitcc uincere
studcet humiliter purgcationis suę flcgel
lcc tolerccre. ut tcnto post ccdiudicem mun
dior uenicat. Quccnto nunc eius rubiginem
ignis tribulcationis purgat, In qua postica
quę cuntib; ccdecdam beati clementis ꝑ
ꝑ uic; Fuit quidcem seruulus nomine quem

multiuestrum mecum nouerunt rebus pauper
mertis diues. quem longa egritudo disolue
ret. Nam a primo & ante usq; ad finem uite
paralyticus iacebat, quid dicam quia stare
non poterat. quinum quam in lecto suo surge
re uel ad sedendum ualeba; Num quam
manum suam ad os ducere. Num quam se potuit
in latus aliud declinare; huic ad seruiendum
mater cum fratre adera & quic quid ex
elimosina potuisset accipere hoc eorum manib;
pauperib; erogabat, Neque quam litteras
nouerat sed scripturas sacras sibi m & codices
emerat. & religiosos quosq; in hospitalita
te suscipiens hos coram se legere sine inter
missione faciebat, factumq; e. ut quantum
ad mensuram propriam plene sacram scrip
turam discer&. Cum sicut dixi. litteras fun
ditus ignorar&, Studebat in dolore semp
practicas agere ymnis di & laudib; diebus
ac noctib; uacare. Sed cum iam tempus esset
ut tanta eius patientia remunerari debu
isset & membrorum dolor ad uitalia redit.
Cumq; se iam mortis proximum agnouit.

peregrinos uiros atq; in hospitalitate
susceptos commonuit ut surgerent & cum eo
psalmos pro expectatione extitus de canta
rent. Cumq; cum eis & ipse moriens psaller &
uoces psallentium repente conpescuit cum ter
rore magni clamoris dicens. tacete. Num
quid non audi tis quacente resonant laudes
in cęlo, Cumque ad eccesdem laudes quas in
tus audiebat aurem cordis intendere & sa
nima illa carne soluta. ē. Sed exeunte
illa tanta illic flagrantia odoris aspersa
est. ut omis illi qui adderant in estimabili suauita
te replerentur, Ita ut p hoc patenter ag
noscerent quod decem laudes in cęlo suscepisset.
Cui rei monachus nr interfuit qui nunc usq; uiuit
& cum magno flatu adtestari solet quia quo
usq; corpus eius sepultura tradederent ab eo
narib; odoris illius flagrantia non recessit.
Ecce quo fine ex hac uita exiit qui in hac uita
equanimiter flagella tolerauit. Juxta uoce
ergo dominica cum bona terra fructu per pa
tientiam reddidit. quę exacta disciplinę
uomere ad remunerationis segetem pueniit,

Sed uos rogo frs intendite quod excu satio
nis argumentum in illo districto iudicio ha
bituri sumus. Nos qui a bono opere torpentes
& res & mancipia accepimus. Si precepta dom
nica egenis & sine mancipiis impleuimus. Non contra
nos dns. tunc apostolos ostendat quia de reg
num se currunt bcs fidelium predicando trax
erunt. Non contra nos martyres exhibeat
qui ad celestem patriam sanguinem funden
do puenerunt. Quid tunc dicturi sumus cum hunc
de quo locuti sumus seruulum uideremus cui lon
gus langor bracchia tenuit. Sed tamen hec
a bono opere non ligauit, hec uobis cum frs
agite si uos ad studium boni operis instigate
ut cum bonos uobis modo adimitandum propo
nitis eorum tunc consortes esse ualeatis.

explic. o ant. incip. lec. sci. euang. sed o ant. hei.

Nitur. Ductus est ihs in deserto a bspu ut tem
taretur a diabulo. & cum ieunasset xl. dieb.
& quadraginta noctibus postea esurit.
& accedens tamptator dixit. Si filius dei
dic ut lapides isti panes fiant. qui respondit.
dixit. Scriptum est. Non in solo pane uiuit homo.

sed in omni uerbo quod procedit de ore di.
Tunc adsumpsit eum diabolus in sanctam ciuitatem
& statuit eum super pinnaculum templi. & dixit
Si filius dei es mitte te deorsum. Scriptum est enim
quia angelis suis mandauit de te. & in manibus
tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem
tuum. Ait illi iterum ihs. Rursum scriptum est.
Non temptabis dnm dm tuum. Iterum adsumpsit
eum diabolus in montem excelsum ualde
& ostendit ei omnia regna mundi. & gloriam
eorum & dixit illi. Hec omnia tibi dabo si cadens
adorauerisme. Tunc dixit ei ihs. Uade retro
sathanas. Scriptum est enim dnm dm tuum
adorabis & illi soli seruies. Tunc reliquit eum
diabolus & ecce angeli accesserunt & minis
trabant ei. explicit lect sci euangelii
Incip omelia lect eiusdem habita ad popu
lum in basilica beati Johannis que appellatur

CONSTANTINIANA

Dubitare ad quibus dam sol & ad quos spus sit
ihs ductus in deserto. propter hoc quod
subditur adsumpsit eum diabolus in sanctam
ciuitatem. & rursus adsumpsit eum in
montem excelsum. seduere & absq; ulla

questione conueniente accipitur ut a sco
spu in deserto ductus credatur. Ut illic &in
scs sps ducer & ubi hunc ad temptandum
sps malignus inuenir &. Sed ecce cum dicitur.
Dr homo. uel in excelsum montem. uel in scam
ciuitatem ad diadbulo assumptus mens refu
git humanae hoc audire aure ex pauescunt.
Quia tamen non ee incredibilia iste cognoscimus
si illo & alia facta pensamus, Certe iniquo
rum omnium diabolus caput. e. & huius capi
tis membra sunt oms iniqui. An non diaboli
membrum pdicatur. An non membra diaboli
iudei psequentes & milites crucifigentes fuer.
Quid ergo mirum si se p misit ad illo in montem
duci qui se ptulit & iam a membris illius cruci
figi non. e. ergo indignum redemptori nostro
quod temptari uoluit qui uenerat occidi.
Justum quippe erat ut sic temptationes nras
suis temptationib; uincer & sicut mortem
nram uenerat sua morte superare. Sed
sciendum nobis. e. quia tpb: modis temptatio
agitur sugessione delectatione consensu
& nos cum temptamur plerumq; indd & tentane

cait & iccm inconsensu lcbimur. quia de car
nis peccato propcegecti. in nobis ipsis & iccm
gerimus. unde certccmina tolercemus. Os ue
ro qui in utero uirginis incarnctus in mundo
sine peccato uenercit. Nihil contrcedictionis
insem & ipso tolercebat. temptccri ergo per
sugestionem potuit sed eius mentem peccati
dilectctio non momordit atq; ideo omis dicc
bolicce illce tentptcetio foris nomintus fuit. Sed
si ipsccm ordinem temptcetionis eius cspicimus
pensccemus quccntce mcegnitudine nos. ctemp
ctcetione liberccmur. Antiquus hostis contrcc
pynmum hominem pcerentem nrm intyb; se
temptcetionib; erexit. quicc hunc uidelicet &
gulcc uancegtcc & ccucerticc temptccuit sed
temptcendo supercccuit. quicc sibi eum p con
sensum subdidit. ex gulcc quippe temptccuit
cum cibum ligni u&itum ostendit cctq; come
dendum succsit. ex uccna ccuit gloricc tempta
uit cum dicer & eritis sicut dii ex profectu
ccuaticce tentptccuit. cum dicer &. Scientes
bonum & mcclum. Aucerticce enim non solum
p&cunie. ē. sed & iccm cclitudinis. Recte enim

ceuceritice dicitur · Cum supnodum sublimitces
cembitur · Si enim non ced auceritice honorsrce
pina ptiner & · Nequecequa paulus deunigeni
to filio diceret · Non rcepinceem cerbitrcetus ē
ēe se equcclendo · Jnhocergo diccbolus pcersen
tem nrm ced supbice trcexit quod eum ced aua
riticem sublimitcetis excitcecuit · Sed quib; mo
dis primum hominem strcecuit eisdem modis
secundo hominem temptcet o subcubuit · pgulce
quippe temptcecuit cum dicit · Dic ut lcepides
isti pcenes ficent · per ucena glorice temptcet
cum dic · Si filius dies mitte te deorsum · per
sublimitcetis auceritice temptcet · Cum regna
oma mundi osten dit dicens · hecti bioma
dcebo si proce dens ced orcecuerisme ·
Sed eisdem modis ce secundo homine uin
citur · quib; pymum hominem se uicisse glo
ricetur · ut & cenris cordib; ipso aditu captus
execet quo nos ced itu intromissus tenebat ·
Sed est ecliud frs kmi quod in hac temptcetione
dominica considerere debe mus · quia temp
tcetos adiccbulo dns sacri elo qui preceptce
respondit · & quieo uerbo quo erat tōn pto tu tēptatus

rem suum mergere in eby·ssum poterat. Cur
tutem sue potentie non ostendit. Sol ee diuine scyb
ture preceptis edidit; quatenus nobis sue peti
entie preber & exemplum. ut quotie sapra uis
hominibus celitus petimur. ceddoctrinam exce
mur potius quam adumdictem; pensete quanta e.
petientie di quanta in petientie cnra; Nos simu
rus ceut aliqua lesione prouocamur. furore
pmoti ceut quantum possumus nosm & ipsos ul
ciscimur. Aut quod non possumus facere minca
mur; ecce ceduer. sitactondicebol dns ptulit. &
nihil ei nisi mensu & udinis uerbo respondit:
Portaet quem punire poterat. ut hoc in lacude
eius celtius crescer & [illegible] siostem suum non ex
tinguendo sed inter m [illegible] petiendo superar &
Notandum uero quod sub [illegible] ditur; quia receden
te dicbulo cengeli ministrebant ei; ex quare
quid ceiud quam unus per sone utrecq; nectura os
tenditur; quia & homo ē. quem dicebolus temp
tcet. & idem ipse dī est cui cb angeli ministra
tur; Cognoscamus igitur in eo cetura m nrcon
quia nisi hunc dicbolus hominem cerner & non
tempter & venerremur in illo diuinita tē sinam!

quicenisi supoma dsexister & ei nullo modo cen
geli ministrarent; Sed quicchis dieb; lectio
congrutt. Necm xl. dierum cabstinentice nri
redemptoris caudiuimus quiquadragesime
tempus incho cemus. Discutiendum nobis est
cur hec ipsa cnobis cabstinentice per xl. dierum
numerum custoditur? Moysses enim ut legem
acciper & secundo dieb; quadragintac ieiunauit.
helias indeserto xl. dieb; cabstinuit. ipse caucto
hominum cadhomines uenienss in xl. dieb; nullum
omnimodo cibum sumpsit. Nosquoq; inquantum
possimus cennuo quadragesime tempore
carnem nrcem p cabstinentice affligere cona
mur. Cur ergo incabstinentice quadragena
rius numerus custoditur. nisi quia uirtus deca
logi p libros quatuor sci euangeli impl&ur.
Denarius &enim quater ductus in quadragena
rium surgit. Quicetunc decalogi mendata
pficimus cum profecto quatuor libros sci eu
angeli custodimus. ex quare sentiri & cliud
potest. Inhocenim mortali corpore ex quatuor
elementis subsistimus. & p uoluptates eius
dem corporis preceptis dominicis contrarisumus.

preceptis aut dominica pdecalogum sunt accep
tis quia ergo pcarnis desideria decalogi mandata
contempsimus dignum ē. ut eandem carnem
quater dies affligamus. quāquis de hoc qua
dragesime tempore est adhuc aliud quod pos
sit intelligi apresenti & enim die usq; ad pascha
lis sollemnitatis gaudia sexebdomadas uen
iunt. quarum uidelic& dies xl & duo fiunt. ex
quib; dum sex dies dominici abstinentia subtra
huntur. non plus in abstinentia quā xxx & sex
dies. remanent. dum uero per trecentos & sexa
ginta dies annus ducitur. Nos aut pter ginta
& sex dies affliginur. quasi anni nri decimas
dō dcimus. ut quinobis m&ipsis pacceptum
annum uiximus. Auctor nro nos ineius decimis
pabstinentiā mortificemus. Unde frs kmī
sicut offerre in lege iubemini decimas rerum.
Ita offerre contendite & decimas dierū. unus
quisq; in quantum uir tus supp&it carnem mace
r& eius q: desideria affligat. Concupiscentias
tur pes interficiat. ut iuxta paulum ad hos
tia uiua fiat. hostia quippe immolatur &
uiua ē. quando & a bhac uita homo non deficit.

Et tremense accernaclib; desiderius occidit
Ceronos l; & tractxit ad culpā afflictere
ducat ad uchiam auctor & enim mortis nrae
pfructū ligni u & iti ute pre ceptae transgres
sus ē. Quiergo ceparcedy si gcaudius pcibum ceci
dimus. Adhec quantum possimus pcabstinen
tiam resurgemus. Sed nemo sibi eandem ab
stinentiam solam credat posse sufficere,
Cum pproph & cm dns dicat. Nonne hoc ē. magis
ieiunium quod elegi subicient. frange esuienti
panem tuum & egenos uagos q; induc in domum
tuam. Cum uideris nudum operiem & carne
tuā ne dispexeris. Illud ergo ieiunium ds ad pro
bat. quod ad eius oculos manus elimosinc rā
leuat quod cum proximi dilectione agitur
quod ex pia & caste conditur. hoc ergo quod tibi
subtrahis alteri largire, ut unde tua caro
affligitur Inde egentis proximi caro repar & ur.
hinc & enim pproph & cm dns dicit. Cum ieiuna
r & is & plangere & is numquid ieiunium ieiuna
tis mihi. & cum comedistis & bibistis numquid
non uobis comedistis & uobis m & ipsis bibistis.
Sibi enim comedit & bibit quia cum ecorpons.

que sunt communicc donec conditoris sine indigen
tibus percipit. & sibi quisq; ieiunet siecc que sibi
cedtempus subtrcet; non pccupgb; tribuit seduen
tri post modum offerendcc custodit. Hinc pio hel
dicitur, Scificate ieunium. Ieunium quippe scifi
care. ē. adiunctis bonis celis dignēcc dō cebstinentiā
carnis ostendere. Cessāt & ircc sopiccntur iurgicc
In cassum enim caro cedtertitur siccprauis suis uolup
tcctib; animus non refrencctur. Cum pp proph & cc
dns diccct, Ecce in die ieunii uri inuenitur uoluntcs
uircc, ecce cedlites & cedcontentiones ieunctis & p
cutitis pugno impie & oms debitores uros repe
tis. neque enim qui debitor en suum hoc quod dedit
repetit celiquid iniustum facit. sed dignū. ē. ut qui
quis semp penitentiam macer &. & icem hoc sibi
quod iuste conpetit interdicat. Sic sic nobis cefflic
tis & penitentib; cedo dimittitur quod iniuste
egimus. Si pro cemāre illius & hoc quod iuste nobis
conpetit relcqxemus. explicit omelia
scip lect scī euanct. sēd lucan

Nullt. Designcauit dns & celios. lxxii. & misit illos
binos cente faciem succ in omnem ciuitatem &
locum in quo erect ipse uenturus. & dicebat illis.

Messis quidem multa operarii autem pauci. Rogate
ergo dominum messis & mittat operarios in messem
suam. Ite ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos.
Nolite ergo portare sacculum neq; peram. neq;
calciamenta. & neminem per uiam salutauerritis.
In qua cumq; domum intrauerritis primum dicite.
Pax huic domui. & si ibi fuerit filius pacis requies
ea super illum pax uestra. Si autem aduersus reuertatur.
In eadem autem domu manete edentes & bibentes
quæ apud illos sunt dignus est enim operarius
mercede sua explicit sci. euang. lect.
Incip. uang. lectionis eiusdem. habita ad
episcopos in fontes lateranensis.

Dñs & saluator nr frs karissimi aliquando
nos sermonibus. aliquando operib; am
monet. Ipse enim facta eius precep
ta sunt. quia dum aliqd tacitus facit quid
agere debeamus innotescit. Ecce enim binos
in predicationem discipulos mittit; quia duo
sunt precepta caritatis. diuinae & amor
& proximi. & minus quam inter duos habere
caritas non potest. Nemo enim proprie ad se
ipsum habere caritatem dicitur. Sed dilectione-

se ad alterum tendit ut esse carnales possit.
Binos ad predicandum discipulos dns mittit.
Quatenus hoc nobis tacitus innuat. quia quia
rite tem ergo alterum non habet. predicatio
nis officium suscipere nullatenus debet. Bene
cat dr. quia misit eos ante faciem suam
in omnem civitatem & locum quo erat ipse ven
turus. Predicatore enim suos dns sequitur;
quia predicatio preuenit. & tunc ad mentis nisi
habitaculum dns uenit. Cum uerba exortatio
nis precurrunt. atq; phe ueritas immentis
suscipitur. hinc nacq; eisdem predicatoribus
esaias dic. parate uia dni. rectas facite semi
tas dni nri. hinc illis psalmista ait. Iter facite
ei qui ascendit super occasum. Super occasum nam;
dns ascendit. quia unde in passione occubuit
in demaiorem suam gloriam resurgendo mani
festauit. Super occasum uidelicet ascendit. qui
mortem quam pertulit resurgendo calcauit.
Ei ergo qui ascendit super occasum iter facimus
cum nos eius gloriam uirtutibus predicamus.
Ut ecce & ipse post uenient pa morris sui presen
tiam illustrat. Missis autem predicatoribus

quid dicat cauiceamus. Messis quidem multa
operariis cum paucis. Rogate ergo dnm messis
ut mittat operarios in messem suam. Ad mes
sem multam operarii paucisunt quod sine
graui loqui merore non possumus. quia & si
sunt qui bona audiant desunt qui dicant.
Ecce mundus sacerdotib; plenus. e. Sed tamen
in messe dirarus uel de inuenitur operator.
Quia officium quidem sacerdotale suscipimus
sed opus officii non implemus. Sed pensate
frs mei. pensate quod dr. Rogate ergo dnm messis
ut mittat operarios in messem suam. Vos pro
nobis p&ite ut digna uobis operari ualeamus
nec be exortatione linguae tor pecat. Ne post
quam predicationis locum suscipimus apud iusti
iudicem nr ce nos tacitur nitens addicat. Sepe enim
prosunt ne quitia predicantium restringitur
lingua. Sepe uero ex subiectorum culpa agitur ut
ut eis qui presunt predicationis lingua restrin
gitur. Sicut psalmista ait. peccatori autem
dixit dr quare tu enarras iustitias meas, & assu
exultatio subiectorum uox predicantium prohibe
tur. Sicut ad hiezechielem dns dicit. Linguam tuam

cohererefaciem pclatotuo & erismutus
n& quesiuit obiurgens: quicedomus exces pe
rens.ē. Ac sicepte dicat. Propter cotibi predi
cationis sermo tollitur. quicedumme in sui
actib; plebs exces perat. Non.ē. dignee cui ex
ortatio ueritatis ficet. ex cuius ergo uitio pre
dicatori sermo subtrahitur non facile cognos
citur. quice uero pcestoris tacitur nitas aliquan
do sibi semp cūt subiectis nocet certissime
scitur. Sed utinam siced predicationis uirtutē
non sufficimus. Locinri officium in innocentie
utte teneremus. Nam subditur. Ecce ego mitto
uos sicut agnos inter lupos; multi cūt cum re
gimis iure suscipiunt ed lacerendos subditos
in ardes cunt terrorem potestatis exhibent;
& quibus prodisse debuerunt nocent. & qui cari
tatis uiscera non habent dominiuderi appetunt
pcatis se esse minime recognoscunt. humi
litatis locum in elatione dominationis inmu
tant. & siqueendo extrinsecus blandiuntur.
intrinsecus seuiunt, De quibus alicet ueritas
dicit. Uenium ad uos in uestimentis ouium. intrin
secus cūt sunt lupi rapaces. Contra que oma

considerandum nobis.ē. quia sicut agni inter
lupos mittimur. ut sensum seruantes innocen
tie marsum malitie non habebimus. quien̄
locum predicationis suscipit malle inferre
non debet. sed tolerare. ut ex ipsa sua mansu
etudine iram sauientium mitiget. & peccatorum
uulnera in alius ipse adflictionibus uulnera
tus sentit. quem & si quando zelus rectitudinis
exit. ut ergo sua subiectos saluet. furor ipse de
amore sit non de crudelitate. quatenus & iura
discipline exhibeat. & intus paterna pietate
diligat. quos foris quasi insequendo castigat.
Quod tunc bene exhibet. cum se ipse diligere
premorem priuatum nesciat. Cum nulla que
mundi sunt appetit. Cum terrene cupiditatis
onera; nequaquam in humeris colla subponit.
Unde & subditur. Nolite portare sacculum neq;
peram neque calceamenta. & neminem per
uiam salutaueritis. predicatori enim tenta
de & indo esse fiducia ut presentis uite sumptus
quaeunus non prouideat. tamen si bibos non de ee
certissime sciat. Nedum mens eius occupatur
ad tempora celia minus celius prouideat & esse

Cui &icem puicem neminem seluere concedit.
Ut sub quaente festinatione inter predicatio
nis pgere debeat ostendatur. quę siquis uer
bae &icem pallegorice uellit intellegi. In sacca
lo pecunia clausa est. pecunia uero clausa est
sapientiae occulta. qui igitur sapientię uerbum
haeb& sed hu c erogare proximo neglegit
quasi p&unicem in sacculo ligata mten&,
Et scriptum est. Sapientiae absconditae & thesau
rus occultus quę utilitas in utrisq; quid uero
ppercem nisi onera seculi. & quid hoc loco per
calciamenta nisi mortuorum operum exempla
signantur quia ergo officium predicationis
suscipit dignum non est. ut onus sęculariu negotia
torum portet. Nedum hoc eius colla deprimit
ad predicandae celestia non ad sur gat. Nec deb&
stultorum operum exemplae conspicere. Ne sua
operae quasi ex mortuis pellib; credat munire.
Sunt &enim multi qui praeuitatem suae ex alie
nis praeuitatib; tuentur, Qui enim alios talia
f&isse considerant se hęc facere licenter pu
tant. hi quidem aliud faciunt nisi pedes suos ex mor
tuorum animalium munire pellib; conantur,

Omnis uero qui scelerat iniuria. ex occasione scelerat itineris non ex studio obtinende eiusdem scelatis. qui igitur non cemore & erne pcetne sed premiorum cobitu scelatem audientibus predicat quasi iniiniere scelerat. quia ex occasione & non ex intentione scelatem audientib; exoptat. Sequitur. In quam cumque domu intrauerits primum dicite. Pax huic domui. & si ibi fuerit filius pacis requiescet super illum pax ura. Sin autem aduos reuertetur pax que ab ore predicatoris offertur. Aut requiescet in domo si ine fuerit filius pacis. Aut ad eundem predicatorem reuertitur, Quia Aut erit quisq; predestinatus ad uitam & celeste uerbum. Sequitur. quod audit. Aut si nullus audire uoluerit ipse prae ceptor sine fructu non erit quia ad eum pax reuertetur qm ei ad no pro labore suo operis reconpensat. Ecce enim qui per eum & saeculum poscere pro hibuit sumptus & alimenta ex eadem praedicatione concedit. Nam sequitur. In eadem Aut domo manete edentes & bibentes quae apud illos sunt. Dignus. e. enim operario

mer cede sua.

Si pcę x nr̄ce recipitur dignum ē. ut in eccdem do
mo mcenecemus edentes & bibentes quę apud
illos sunt. ut ccbeis terrence stipendice conse
quccmur quib; prę mia pcctrię cęlestis offe
rimus. Unde & icon pccu lus hęc ipsce pro mini
mo suscipiens dicit. Si nos uobis spirttcdia se
minccuimus mcegnum ē. Si ur̄ce carnccdia me
ttcemus minime ē. & nottcndum quod subditur
Dignus ē. enim operce ius mercedesuce, Quice
icem de mercede sunt operis ipsce alimenta
sustentcctionis. ut hic mercis de cebore prę
dicationis in cho & ur. quę illic deuerttcctis uisi
one pficitur, Quce in re considercndum ē. qd
uni nr̄o operi duę mercedes debentur. Unce
in uice altercce in pcctrice. Unce quę nos in cebo
re sustentcct. Alice quę nos in resurrectione
remunercet mercesttcq; quę in presentire
cipitur. hoc in nobis deb& cegere ut cedsequen
tem mercedem rębustius tendcątur. Uerus
ergo quisq; prędicator. Non ideo prędicare
deb& ut in hoc tempore mercedem recipiat.
Sed ideo mercedem recipire ut prędicare sub
sistect. quisquis ncemq: ideo predicat ut hic

uel lecudis uel muneris mercedem recipi&
&er nec pro cul dubio mercede sepriuet;
Quisquis uero uel ecquę dicit, Deo placere ho
minib; cepp&it ut dum plac& quod dicitur
per eedem dicte non ipse sed dñs cemetur,
Uel idcirco terrene stipendice in predicatione
consequitur. Ne predicationis uoce pindigen
ticem lcess&ur, huic pro cul dubio & recipien
dcem mercedem nihil obstet inpectria quid
sumptus sumpsit inuice. Sed quid nos quod tic
men dicere sine dolore non possum. quid nos
O pcestores cegimus qui & mercedem consequi
mur. & tcemen operacri nequcequcc sumus
Fructus quippe sce ecclę in stipendio cotidiano
pcipimus sed tcemen pro &ernce ecclesice
minime in predicatione lcebor cemus. pense
mus cuius dcemnctionis sit sine lcebore hicp
capere mercedem lcboris. Ecce ex oblectione
fidelium uuuimus. Sed quid pro cem mcebi fide
lium lcboramus. Illcc inmm stipendium sum
mus. quę pro redimendis p&catis suis fideles
obtulerunt n&tamen contra pecccata ex
den uel orectionis studio uel prędicationis

ut dignum ē. Insudemus, Vix pro culpe sua que
piem ceptre uoce reprehendemus. & ad huc quod
est grauius, Aliquando siper sonce In hoc mundo
potens sit. Sed eius ceder recta lceudentur. ne si
forsitcen auersetur pira cundice munus subtra
hat. quod impendebat. Sed debemus sine cessa
tione meminisse. Quod de quib; dcem scriptū ē.
peccatre populi mei comedent. Cur ceūt peccatre
populi comedere dicuntur. Nisi quice peccatre
delinquentium fouent. Ne tem porcelia stipendia
cemittcent. Sed & nos qui ex oblectionibus fide
lium uiuimus quce sili prosuis peccatis obtuleñ
si comedimus & tacemus eorum pro cul dubio pe
catre mcendu camus. Pense mus ergo cuius sit
cepud dm criminis peccatorum pręmium man
ducare. & nihil contra peccatre prędicando
cegere, Audicemus quid beati iob uoce dicitur.
Sicc duer summe terrcemea dcemcet & cūipsa
sulcieus deflent. si fructus eius comedi cebsq;
peccunice. terrce & enim contrce possessorem
dcemat quando contrce possessorem suum.
iuste ecclie murmuret. Cuius & icem sulci deflent.
Sicordce audientium que cepręcedentibus

sunt pectribus predicationis uoce & uigore in
uectionis exercita uident aliquid quod luge
cent de uitte pastoris. Cuius uidelic & terre
fructus possessor bonus sine ep & cuia non mar
ducat. quia cedi ser & us pastor prerogat ta
lentum uerbi ne addam nactionem sucem de
ecta stipendium sumat alimenti, Tunc enim
d & ter rcenr ce cum p & unice fructus comedimus
quando sumentes ecclesiastica stipendia in pre
dicatione laboramus. precones nam q; uen
turi iudicis sumus. Qui ergo secuturum iudicem
nunti & si preco tac & proinde considerandum
nobis. ē. ut in quantum uel & quisq; in quantum
sufficit & terrorem uenturi iudici & dulcedinem
regni suscepti & cte insinuare contendat.
Et qui unc eadem q; exortationis uoce non sufficit
simul cunctos admonere deb & singulos in quan
tum uel & instruere. priuatis locutionibus
edificare exortatione simplici fructu in filio
rum suorum cordibus querere. Debemus nam q;
pensare continue. Quod ca postolis dr. & per
ca postolos nobis. Vos estis sal terre. Sugitur
sal sumus condire mentes fidelium debemus.

Vos igitur qui pastores estis pensate quicedi an
malia pascitis. De quibus profecto animali
bus dicitur per psalmistam dicitur, Animalia tua habi
tabunt in ea, & sepe uidemus quod pecora scilis
brutis cum animalibus ponitur ut eandem scilis pe
cuniam lambere debeant & meliorari. quasi
ergo inter brutta animalia pecora scilis esse deb&
sacerdos in populis curare cum q; sacerdotem
necesse est quasi singulis dicat. Unumquemque
quoliter moneat. Vt quisquis sacerdoti iun
gitur quasi ex scilis tactu & cerne uite sapore
condicitur. Sed. & enim terre non sumus sicorda
audientium non condimus quod profecto condi
mentum ille uere aliter proximo impendit qui
predicationis uerbum non subtrahit. Sed tunc
uere alis recte predicamus. Si dicta ere bus
ostendamus Si nos ipsi diuino amore compungi
mur & humane uite quasi sine culpa transire
nequaquam potest cotidianas maculas lacry
mis lauamus. Tunc aut de nobis uere compun
gimur. Si studiose patrum precedentium facta
pensemus. Ut ex conspectu illorum gloria in
nris nostris oculis nra cuitas fordescat. Tunc uere

conpungimur cum pre ceptaedi studiose pscru
tcemur. & phec proficere ipsi contendimus
pque ea m proficisse nouimus quos uenerantur.
Hinc. ē. enim quod de moy se scriptum. ē. posuit
& lcebrum ęneum in quo lcaua rentur aaron
& filii eius cum ingrederentur in sca quem fecit
de speculis mulierum que excubcebant in ostio
tcebernaculi. lcebrum quippe aeneum moyses
posuit in quo sacerdotes lcauari debecent & sca
scorum ingredi. quicc lex di prius nos lcuan
pconpunctionem precipit nrcc inmundi
ticc ad pene trcendum secretorum di mundi
ticcin non sit indignicc. quem bene lcebrum
de speculis mulierum phib& factum que ccd
tcebernaculi ostium indesinenter excubebant.
Speculcc quippe sunt mulierum preceptaedi
in quib; se sce cenime semp cespiciunt & si quae
in eis sunt foeditcetis maculę deprehendunt
cogitcetionum uitia corrigunt & quasi rem
tentes uultus uelut ex reddite imcegine con
ponunt. quicc dum preceptis dominicis sol
lcer intendunt in eis pro cul dubio uel quod
in se cęlestę uiro placecet uel quid displicecet

cognoscunt. quæ quandiu in hac uita sunt & ter
num tabernaculum ingredi nequaquam possunt
sed tamen ad hostium tabernaculi mulie
res excubebant. quia sæpe animæ & licet cum
infirmitate adhuc carnis gravantur. Amo
tamen continuo ingressum & terni introitus ob
seruant. Moyses ergo lebrum sacerdotibus
de speculis mulierum fecit. quia ex dilectione
conpunctionis peccatorum nrorum maculis
exhib& dum pace pque sæpe cenimæ supposito
placuerunt intuendæ nobis cælestia præcepta
præb&. quib; si diligenter intendimus inter nae
nræ imaginis maculas uidemus. Uidentes aut
maculas in pænitentiæ dolore conpungimur.
Conpunctiuero quasi in lebro de speculis muli
erum lebamur. Est autem ad de necessario ut
cum de nobis conpunctione afficimur & ia
commissorum nobis uitam zelemur. Sic ergo
cemæstitudo conpunctionis afficiat. ut tamen
a proximorum custodia non auertat. quid
enim prodest si cmantes nos m& ipsos relin
quimus proximos. Uel quid rursum prodest
si cmantes uel zelantes proximos relinquimus

nos m & ipsos, Nonne cum ento quippe tabernaculi bistinctus coccus offerri precipitur. Ut cente di oculos caritates nr̃e di & proximi amore recolor & ur. Ille enim uere se diligit qui pure diligit auctorem. Tunc ergo coccus bistinguit, Quando ergo se & proximum ex amore ueritatis animus inflammatur. Sed inter hæc sciendum. ē. ut sic exercetur zelus rectitudinis contra præcia actæ proximorum quatenus in feruore districtionis nullo modo relinquatur uirtus mansuetudinis ira enim sacerdotis neque quē deb & esse preceps & perturbatæ. Sed magis ex consilio grauitate metem & uendæ, & portare igitur debemus quos corrigimus & corrigere quos portamus. Ne si ex utraq: unum defuerit uel in feruore uel in mansuetudine actio sacerdotalis non sit. Hinc namq; est quod in templi ministerio in basibus templi sculptili opere leones & boues & cherubin expressa sunt. Cherubin quippe est plenitudo scientiæ. Sed quid. ē. quod in basibus nec leones sine bobus nec boues sine leonibus fiunt. quid enim aliud designant bases

intemplo nisi sacerdotes in ecclesice. quidum
sollicitudinem regiminis tolerant quae si more
bae sium sup impositum onus portaent. Inbae
sibus igitur cherubim exprimitur quia dec&
nimirum ut sacerdotum p&tora plenitudi
ne scientiae sint repleta. per leones aut ter
rores seueritatis probauerunt patientia
mansu&udinis figuraetur. Itaeq; inbae sibus n&
leones sine bobus n&boues sine leonibus expri
muntur, Quae semp in sacerdotaeli pectore cum
terrore seueritatis custodiri deb& uirtus man
su&udinis ut&ira con mansu&udo condiet &ean
dem mansu&udinem ne fortaesse dissolutaesit
zelus districtionis accendat, Sed istae cur lo
quimur cum adhuc plerosq; graeuaeri factis
atrocioribus uidemus uobis enim sacerdotibus
lugens loquor. quia nonnullos urm cum prae
mis faeceere ordinationes cognouimus spiritalem
gratiae uendere. & decliens in iniquitatibus cum
peccati damno tempora alia lucra cumulaere.
Cur ergo aedmemoriam urem nomre dat.
Qd uox dominica praecipiens die. gratis accepis
tis gratis date. Cur non aente mentis oculos

reuocatis quod templum redemptor nr ingres
sus. cathedras uendentium columbas euertit
& nummulariorum effudit aes. quincumque
sunt intemplo di hodie qui columbas uendunt
nisi qui in ecclesia pr&ium de inpositione ma
nus accipiunt. per quam uidelic& inpositio
nem sci spi celitus datur, Columbae igitur
uenditur quia in cenus inpositio p quam spi sci
accipitur ad pr&ium prebetur. Sed redemp
tor nr cathedras uendentium columbas euer
tit. quia tales negotiatorum sacerdocia
distruit. hinc e quod sacri canones simoni
acam heresem damnat. & eos sacerdocio pri
uari precipiunt qui de largiendis ordinib;
pr&ium querunt, Cathedra ergo uendentiu
columbas euertitur. quando hi qui spiritua
lem gratiam uenundant uel ante humanos
uel antidi oculos sacerdotio prefuerunt. Et
quidem multae sunt ecclia prepositorum mala
que humanos modo oculos latent & plerique
se pastores scos hominibus exhibent. atq
in occultis suis uideritur per ame inter uar
bitri oculos non erubescunt. Ueni& uenia

profecto dies ille nec longe ē. in quo pastorū
pastor cappareat & unius cuiusq; facta in pu
blicum deducat. & quimodo subditorum culpas
p̄ p̄repositos ulciscitur. Tunc p̄repositorum
mala cp̄ sem & ipsum seuiēs dampnat. Unde & in
gressus in templum per se quasi flagellum de
funiculis fecit & de domodi pracuos negotiatores
eiciens. Cathedras uendentium columbas euer
tit. qui subditorum quidem culpas p̄ pastores
punit. Sed pastorum uitia p̄ sem & ipsum f. & ut
ecce modo hominibus negari potest quod latenter
agitur. Ille certe iudex ueniturus ē. cuita cen
do quisq; se non potest celare quem negando
non potest fallere. Est aliud fr̄s k̄m̄i quod me
de uitis pastorum uehementer affligit. Sed
nec ui hoc iniuriorum uidetur fortasse quod
ass̄ero me quoque pariter accuso quia cur barbaricis temporis necessitate compulsus uel de
in his inuitus iaceo. Ad exteriora enim negotia
dilapsi sumus. & aliud ex honore suscipimus.
Atq; aliud officio actionis exhibemus. ministe
rium p̄ dicationis relinquimus. & ad penam
nr̄am ut uideo episcopi uocamur. qui honoris

nomen non uirtutem tenemus. Relinquunt
ncmq; dm hi quinobis cōmissi sunt & tacem;
] n prcuis actionib; iacent & correctionis ma
num nontendimus. Cotidie pmultcs nequtias
pereunt & eos cd infernum tendere negle
genter uidemus. Sed quando nos utū corri
gere uccleacmus celencem quineglegimus nos
trcm. Curis enim seculcrib; intenti tanto
insensibiliores intus efficimur. quento
cd ecc quę foris sunt studiosiores uidemus
Usu quippe curę terrenę a cęlestide siderio
obdurescit animus. & dum ipse suo usu durus
efficitur pactionem scti cdecc emollire non
ucl & quę pertinent cd caritc tendi. Unde
bene sca ecdcc de membris suis infirmcntib;
dic, posuerunt me custodem in uineis uinecc
mecm non custodiui, Uinęę quippe nrae
actiones sunt qucc usu cotidiani lcboris
excolimus, Sed custodes in uineis positi nram
uinecm minime custodimus. quia dum extra
neis actionib; inplicamur ministerium actio
nis nrę neglegimus. Nullum puto frr kmi
cb alius mcius prę iudicium quā cc sacerdotib;

tolerare dñs. quando eos quos ad celiorum correc-
tionem posuit dare de se exemplar praeuita-
tis cernit. quando ipsi peccamus quia con pesce-
re peccata debemus. plerumq; quod ē. graeu
us sacerdotes qui pro price dare debuerant;
&icem ecclesia diripiunt. plerumq; si quos hum
liter siquos continenter uiuere conspiciunt
inrident. Considerate ergo quid de gregibus
agatur quando lupi pastores fiant. hi enī
custodiē gregis suscipiunt contra quos di gre
ges custodiri debuerant. Nulla animarum
lucra querimus. Adnīra cotidie studia uda
mus. terrena concupiscimus humanā gtem
intentamente captamus. & quia eo ipso quo
cæteris prelati sumus ad agenda que lib& ma
iorem licētiā habebamus suscepte benedictio
nis ministerium uertimus ad ambitionis aug
mentum dicausas relinquimus ad terrena
negotia uacamus. Locum sētētiis accipimus
& terrenis actib; implicamur. Impl&um in
nobis ē. profēto quod scriptū est. & erit sic
populus sic sacerdos sacerdos & enī non distat
a populo quando nullo uite sue magisto uid

transcendit actionem. Imploremus hieremie
lachymis consider & mortem nrām & deplorans
dicat, Quomodo obscuratum est aurum muta
tus.ē. color optimus dispersum sunt lapides scūarū
in capite omnium platearum. Aurum quippe
obscuratum.ē. quia sacerdotum uita quandā
p gloriā uirtutum clara nunc p actiones infi
mas ostenditur reproba. Color optimus est
mutatus quia ille sānctus habitus p terrena
& abiecta opera a digno minicem despectio
nis uenit. Lapides uero scūarū intrinsecus
habebantur, Nec sumebantur in summi sa
cerdotis corpore nisi cum sancta sanctorum ingre
diens intrinsecus & o sui conditoris appareret.
Nos ergo sumus frēs kārī Nos sumus lapides
scūarū quia apparere semp debuimus inse
cr & odi. quos num quā necesse.ē. foris conspi
ci. Jo.ē. num quā in extraneis actibus uideri
Sed dispersum sunt lapides scūarū in capite omniū
platearum, quia chi quipuitam & oratio
nem intus semp ēē debuerant, ecce iam p gre
nulla.ē. sēti actio quā non sacerdotes am
ministrant, Dum ergo in sōh habitu constituti

exteriorce sunt que exhibent quasi scuam
lapides foris iacent, quia enim grece uoce
platea latitudo uocatur, Sicut ergo lapides
in plateis sunt cum religiosi quique lata
mundi itinera sectantur, Nec solum in pla
teis sed in capite platearum dispersi sunt
quia & p desiderium huius mundi operaper
agunt & tamen de religioso habitu culmen
honoris quaerunt. In capite ergo platearū
dispersi sunt quia & iacent p ministeriū op & hs
& honores ceri uolunt de ima zine sanctis. Quan
to cauit mundus gladio feriatur aspicitis quib;
cotidie p aussionib; interiect populus uid & is
Cuius hoc nisi nro precipue peccato agitur,
Ecce de populata urbes euersa castra eccle
Ac monasteria destructa in solitudine aegri
redacti sunt. Sed nos peunte populo auctores
mortis exstitimus. Cuius esse debuimus duces ad
uitam. ex nro & enim peccato populi urbe pro
strata. e. quia faciente nra ne glegentia adui
tam eruditam non. e. quid cauit animas hominum
nisi cibum dni dixerim que ad hoc sunt condita
ut in eius corpore trahantur, Id. e. in & erna e

ecclesiæ augmentum tendent; Sed huius cibi con
dimentum nos esse debuimus; Sicut enim paulo
superius profecti sumus missis prædicatoribus
dicitur, Vos estis sal terræ; Sugitur cibus. e. dī po
pulus condimentum cibi sacerdotes esse debuerunt;
Sed quia adum nos aborationis & eruditionis sæ
usu cessamus sed infectuatum. e. Condiri non
uel & cib; dī atq; ideirco abauctore non sumi
tur quia exiente factuitate nra minime
conditur; Pensemus enim quium quæ plingua
nra cum conuersi. quide puerso suo operi nra
increpatione correpti pœnitentiæ egerunt;
Qui luxuriam extra eruditione deserunt;
Qui auaritiæ qui superbiæ declinaunt. pensem;
quod lucrum dō fecimus; Nos acceptoatalento
abeo ad negotium missisumus; Et enim dicit
Negotiamini dum uenio. Ecce enim uenit quide
nro negotio lucrum requirit, quale ei anima
rum lucrum de nra negotiatione monstra
uimus. Quot eius conspectui animarum mani
pulos de prædicationis nræ segete inlaturi
sumus; Ponamus ante oculos nros illum tanqæ
diem districtionis quo iudex uenit & rationem;

cum seruis quibus talenta credidit ponit.
Ecce maiestate terribili inter angelorū
acta q; per chorangelorum choros uidebitur.
Illo tanto examine electorum omniū & re
proborum multitudo deducitur & unus quis
q; quid sit operatus ostenditur. Ibi p & rus
cum iudex conuersa. post quā se tradxit
appparebit. Ibi paulus conuersum ut ita do
cerim mundum ducens. Ibi andreas post se
ad ecclesiam. Iohannis aricem: Thomas indian
in conspectu suiudicis conuersam ducit. Ibi omni
domini gregis cum eis & es cum eis in eterum lucis
appparebunt. qui seis suis predicationibus
do post se subditum gregem trahunt. Cum
igitur tot pastores cum gregibus suis ante in
terni pastoris oculos uenerint. quid nos mi
seri dicturi sumus qui ad dnm nrm post nego
tium uacauredimus. quia pastorum nomen
habuimus & oues quas ex nutrimento nro
debeamus ostendere non habemus. hic pas
tores uocati sumus & ibi gregem non ducimus.
Sed numquid sinos negligimus omipsi dns de esset
oues suos nullo modo

Nam ipse ecc̄ſ ſicut per proph&am pollicitus ſe-
p ſem & ipſum præſcit. Omneſq; quos præ or
dinauit ad uitam flagellorum ſtimulis con
punctionis ſpū eruditi. & p nos quidem fideles
ad ſcm baptiſma uenimus. Noſtris precibus
benedicuntur. p inpoſitionem manuū hrarum.
ad o ſpm ſcm percipiunt. Atq; ipſi ad regnum cæ
leſte p tingunt. & ecce nos p negligentiam
nr̄am deor ſum tendimus. Ingrediuntur electi
ſacerdotum manibus expiati cæleſtem pa
triam. & ſacerdotes ipſi p uitam reprobā
ad inferni ſupplicia feſtinant. Cui ergo re
cuſimiles dixerim ſacerdotes malos niſi
aquæ baptiſmatis. quæ peccata baptiza
torum diluens illos ad cæleſte regnum mittit
& ipſa in loa cas diſcendit? Timeamus hæc
fr̄s conueniat actionem nr̄am ipſum miniſ
terium nr̄m. De peccatorum noſtrorum
cotidie relaxatione cogitemus. Ne nr̄a uita
peccato obligata remaneat. p quā cotidie
am p ſ d ſ ſolut alios. Conſideremus ſine ceſ
ſatione quid ſumus. penſemus negotium nr̄m
penſemus pondus quod ſuſcipimus.

Faciemus nobiscum cotidie rationes quas cum nro
iudice habebimus. & sic debemus agere curam
nri ut non negligamus curam proximi. Utquis
quis ad nos coniungitur ex lingua nra scala condi
catur. Cum uia autem quem pica & lubrica uidi
mus admonendus est. ut coniugio frenaa stude
at iniquitatem sua quatenus phoc quod licet
discat superare quod non licet. Cum coniuga
tum uidimus admonendus est. Ut sic exercat
curam sui ne post ponat amorem dei. sic pla
cat uoluntati coniugis ut non displicat con
ditori. Cum clericum uidemus admonendus est.
quatenus sic uiuat ut exemplum uite secularib;
prebeat. Ne siquid in illo iuste reprehendit
ex eius uitio ipsa religionis nra estimatio
gracu&tur. Cum monachum uidemus admonen
dus est. ut reuerentia habitus sui in actu in locu
tione in cogitatione sua semp circumspiciat;
ecce que mundi sunt pfecte deseruat, & quod os
tendit humanis oculis habitu hoc ante dio cu
los moribus pretendat. Iste itaq; iam ser est
admonendus ut crescat. Ille uero ad hac
iniquus est admonendus ut corrigat. Quatenus

quisquisse cedsa cerdotem iunxerit scle sermo
nis illius conditus recedet. hec frs uobis cū sollicite
cogitate. hec proximis uris inpendite. Omnipo
tentido fructum uos reddere de negotio quod
accepistis parate. Sed iste que dicimus melius
apud uos orando quā loquendo obtinebimus.
Oremus ds qui nos pastores in populo uocare
uoluisti. prestate qs ut hoc quod humano ore
dicimur intuis oculis ee uideamus. pdnm nm
ihm xpm filiū tuū qui tecum uiuit & regnat ds in unī
tate spis sci per oma secla sclorum Amen.

exptoont. Incip. Lec. sci. euā. scd. Johanneam.

NIsi Dihs turbis. Quis ex uobis arguit me de
peccato. si ueritate dico. quare uos non cre
ditis mihi qui ex do. ē. uerba di audit propt
ea uos non audistis quia ex do non estis. Resp
onderunt igitur iudei & dixerunt ei. Nonne
bene dicimus nos quia samaritanus es tu & de
monium habes. Respondit ihs. Ego demoniū
non habeo sed honorificabo patrem meū
& uos honorastis me. Ego autem non quero glo
riam meam est qui querit & iudic&. Amen
Amen dico uobis. si quis sermonem meum

seruauerit mortem non uidebit in æternum.
Dixerunt ergo iudæi. Nunc cognouimus quia
demonium habes. Abrahæ mortuus ē. &
prophetæ. & tu dicis. Si quis sermonem meum
seruauerit mortem non gustauit in æternum.
Numquid tu maior es patre nro abraham
qui mortuus ē. & prophetæ mortui sunt. quē
te ipsum facis. Respondit ihs. Si ego glorifico
me ipsum gloria mea nihil ē. est pater mus
qui glorificauit me quem uos dicitis quia ds nr
est. & non cognouistis eum. Ego autē cognouiē
et si dixero quia nescio eum ero similis uobis
mendax. Sed scio eum & sermonem eius seruo.
Abrahæ pater ur exultauit ut uideret
diem meum. & uidit & gauisus ē. Dixerunt
iudæi ad eum Quinquaginta annos nondum
habes & abraham uidisti. Dixit eis ihs. Amen
amen dico uobis Antequā abraham fieret
ego sum. Tulerunt ergo lapides ut iacirent
in eum ihs autē abscondit se & exiit de templo.

explicit lect sci euangelii

incipit oratio. lectionis eiusdem habita ante po
ptam in basilica beati petri apostoli

Dens scte frs kmi mcensu&udinem di peccatores excere uenerat & dicebat,
Quis ex uobis arguit me de peccato. Non
dedignatur ex ratione se ostendere non esse
peccatorem. qui ex uirtute diuinitatis potu
erat peccatores iustificare; Sed terribile
est uel de quod subdidit; qui ex dō. ē. uerba di
audit; propter ea uos non audiritis quia ex dō
non estis. Si enim ipse uerba di audit qui ex dō est,
Et audire uerba eius non potest quisquis ex
illo non. ē. Interrog& se quisq; si uerba di aure
cordis percipit & intellegit unde sit; Celestem
patriam desiderari uerita sub& carnis
desideria contteri. mundi gloriā declinari;
Alienae non appetiri; proprie laergiri; pens&
ergo apud se unus quisq; urm si hęc uox di in
cordis eius aure conualuit. & quia ita ex dō
sit agnoscit, Nam sunt nonnulli qui ne aure
corporis preceptra di percipere dignantur,
Et sunt nonnulli qui hęc quidem aure corporis
percipiunt, Sed nullo eamentis desiderio con
plectuntur, & sunt nonnulli qui libenter uer
ba di suscipiunt. ita ut & ita in fl& tib; compun
gen tur,

Sed post lacrimcerum tempus cedinquitcetem
redeunt. hi profectoverbcedi noncudiunt qui
hec inopere exercere contemnunt. Vitcemergo
urcem frskmi Antementis oculos reuocate.
&cetce considercetione ptimescite hoc quod ex
ore uerictcis soncet. Propter eccuos non audi
tis quicc ex do nonestis. Sed hoc quod de reprobis
uerictces loquitur, hoc ipsi de sem&ipsis reprobr
suis operibus ostendunt. Ncem sequitur. Respon
derunt igitur iudei & dixerunt. Nonne benedici
mus nos quicc scemaritcenus estu & demonium
hcebes. Acceptcec aut tcenta contumelia quid dñs
respondit audicemus. Ego demonium non habeo
sed honorifico pcetrem meum & in uos honorcestis
me. quicceñ scemaritcenus inter prectcetur
custas & ipse uera citer custus est. De quo pscel
mistcec ait. Nisi dñs custodierit ciuitectem inuano
uigilcent quicustodiunt ecem. Et cuip escciam
dr. Custos quid de nocte. Custos quid de nocte.
Respondere dñs noluit. Non sum scemcerritcenus
sed ego demonium non hcebeo. Duo quippe ei
inlcetce fuercent unum negtcuit aliud tacendo
consensit. Custos ncem q: hum cenigener suen&a

Et si se mce ritcenum se non dicer & ee custodem
negcer &. Sed tacuit quod recognouit & pectient
reppellit. quod dictum fcellacter audiunt dicf.
Ego demonium non hcebeo. In quibus uerbis quid ali
ud. nisi supbiccnra confunditur quasi excogitata
uel leuiter fuerit cctrocioresinuricesreddit
quce accperit. facit mcela quae potest minatur
& quae facere non potest. Ecce inuricc suscipi
ens dñs non ircesetur. Contumelios cc uerbcenon
respondit. Quasi eisdem istcedicentib; respon
dere uoluisset & demonium uos hcebet & si uerum
profecto dicer &. Quicc nisi impl & i. demonio
tcem puer sce dōloqui non possint. Sed accepta
inuarice & icem quod uerum erccet dicere uer
tces noluit. Ne non dixisse ueritcetem sed p
uocatus contumelicem redisse uider & ur.
Exquccro quid nobis innuitur nisi ut eotbn pore
quocepraeximis exfcelsitcete contumelices
accipimus eorum & icem uercemalcetaceamus.
Ne ministerium iustae correptionis incermaue
tcemus furoris. Sed quicc quisquis dizelo utitur
cepraauis hominibus dehonestatur; in sem & ipso
nobis dñs patientiae praebuit exemplū qui dit.

Sed honorifico patrem meum & uos inhonoras
tis me. Sed quid nobis adhuc faciendum sit ad
huc exemplo nos commonet cum subiungit. Ego
autem non quero gloriam meam est qui querat
& iudicat. Scimus certe quod scriptum est;
Quia pater omne iudicium dedit filio. & tamen
ecce idem filius in iuriam accipiens gloriam
suam non quesiit inlatas contumelias patris
iudicio reseruauit. Ut nobis profecto insinuet
quantum nos esse patienter debemus dum se
ad huc ulcisci nonuult & ipse qui iudicat. Cum
uero malorum puerilitas crescit. non solum
frangi predicatio non debet. sed & hic augeri;
quod suo exemplo dns nos commonet. qui post
quam demonium habere dictus est predicationis
sue largius beneficia impendit dicens. Amen
Amen dico uobis. Si quis sermonem meum seruaue
rit mortem non uidebit in eternum. Sed sic
bonis necesse est ut meliores & iam p contu
melias existant. Iste semp reprobi de bene
ficio peiores fiunt. Nam acceptae predicatio
ne iterum dicunt; Nunc cognouimus quia de
monium habes. Quienim & erne mortum hesef

et eandem mortem cui inhesercent non uidebant,
dum solam mortem carnis aspicerent. Inuen
tis sermone caligabant dicentes, Abraha
mortuus est. & prophete. & iudicis. Si quis ser
monem meum seruauerit mortem non gusta
bit in eternum. Unde & ipse ueritatis eundem
abraham & prophetas quasi uenerantes pse
ferunt. Sed aptae nobis ratione ostenditur
quidem nesciunt. Di quoq; famulos falso uene
rantur. & notandum quod uidet eos dns septa
sibi impugnatione resistere & tamen eis se
tertatis non desinit uoce predicare dicens;
Abraham pater ur exultauit ut uideret diem
meum & uidit & gauisus est. Tunc quippe diem
dni abraham uidit cum in figura summe tri
nitatis tres angelos hospitio suscepit. Quib;
profecto susceptis sic trib; quasi uni locutus est.
quia & si in personis numerus trinitatis est. Inna
tura uniitas diuinitatis. Sed carnales mentes
audientium oculos a carne non subleuant.
Ideo solam carnis aetatem pensant dicentes.
Tu annos nondum habes & abraham uidisti.
Quos benigne redemptor nr accernis sue intuitu

summouit. & ad diuinitatis contemplationem
trahit dicens. Amen amen dico uobis. Ante quam
abraham fieret ego sum. Ante enim preteriti
temporis. e. sum presentis. & quia preteritum
tum & futurum tempus diuinitas non habet &
sed semper ee habet. Non ait. Ante abraham
ego fui sed ante abraham ego sum. Unde & ad
moysen dicitur. Ego sum qui sum & dicis filiis
israel qui. e. misit me ad uos. Ante ergo uel post
abraham habuit. qui & accedere potuit per
exhibitionem presentiae. & recedere per sua
uitae. Uertitur uero semper ee habet & quicquid
quae nec priori tempori incipitur. nec sub se
quenti terminatur. Sed sustinere istae. ser
nitatis uerba mentes infidelium non uidentes
ad lapides currunt. & quem intellegere non
poterant obruere querebant. quid hoc con
tra furorem lapidantium dns fecit offendit
Cum protinus subinfertur. Jhs autem abscondit se
& exiit de templo. Mirum uide. e. frisk emi
Cur persecutores suos dns sese abscondendo de
ceuerat. Quasi sua diuinitatis potentia exer
cere uoluisse. tacito nutumentis insultor

ictibus ligier &. Aut in poenae subi te mortis
obruer &. sed qui pati uenerat exercere iudi
cium nolebat. Certe sub ipso passionis tempo
re & quantum poterat ostendit. & tamen hoc
ad quod uenerat ptulit. Nam cum persecutorib;
suis sequentibus dicer & ego sum. Solae hac
uoce eorum superbiam pculit. & omnes inter ra
strat cuit. quier go & hoc in loco minus lapidan
tium non se abscondendo euadere potuit. Cur
abscondit se nisi quod homo inter homines fac
tus redemptor nr aliana nobis uerba loquitur
Alia exemplo. quid agit nobis hoc exemplo
loquitur. Nisi ut & iam ira resistere possumus
ira superbientium humiliter declinemus. Unde
& p psalmum dr. Dante locum irae quanta hum
litate ira cum proximi fugere debeat. ppendat
homo. Si furores irascentium abscondens
se declinauit dr. Nemo ergo se contra accep
tas contumelias erigat. Nemo conuicis con
uitium reddat. Imitatione & eni di gloria
sus. e. Iniuria tacendo fugere quae respon
dendo superare. Sed contra hoc superbia
dic in corde turpe. e. Ut acceptae iniuria taceas.

Quis quis conspicit quicc contumeliccc accipis
&tccccis non putccct quia pccctiencticcc exhi bes
sed crimen agnoscis, Sed unde uox istccc in corde
nro contrccpccctiencticcc nccscitur. nisi quia in
imis cogitccctionem fiximus. & dum inter rccc
gloricc quccrimus placcrccc ei qui nos decccloccon
spicit non curccmus. Accccpticcc ergo contumelia
meditccmur in opccrccc uocccndi, ccgo non quccro glo
riccm mccccc est qui quccrccct & iudicccc. hoc autcccc quod
de dno scriptum est ccbscondit se & ccdit ccc in tcl
legi potcccc est. Multccc quippccc iudccis prccccdicccuccrat
sed prccccdicccticcc nis ccius uerbccc deridebccccnt, & ccc
orcccs quoq; ccx prccccdicccticcc facti sunt qui usque
ccd iccccendos lccpides pucccnccrunt, & quid ccbscon
dccndo se dns signccct. Nisi quod ipsccc ccis uccrticccs ab
scondituir qui ccius sccqui uerbccc contcccmnunt, ccc
quippccc quccm non inuccnit humilcccm uccrticccs fu
git mccntccm & quccc multi sunt hodie qui iudccorum
durticccm detcccstccntur; quia prccccdicccticccccnccm dni
ccccudire noluccrunt. & ccccmccn illos quccc lccscccrgu
unt fuisse ccc fidccm ccccc lccs ipsi sunt ccc operccccticccc
nccm prccccccccpticccccc audiuit. miracul ccc cognos
cunt sccd conuccrticccc suis prauitccctib; rccnnuunt,

ecce uocat & redire nolumus. ecce sustin& &
eius patientiam dissimulemus. Dum ergo fris
tempus. ē. praeuertatem sucem unusquisq; dese
ret di patientiam ptimescat. Nequem nunc
tranquillum dispicit iratum postmodum
euadere nequequam possit. explic. oone.
incip. lect sci euag. sed oxtheuan-
Nitt. D ihs discipls. Simile. ē. regnum celo
rum homini patri familias qui exit primo
mane conducere operarios in uineam suam.
Conuentione ait facta cum operariis ex de
nario diurno misit eos in uineam sucem. Et
egressus circa horam tertiam uidit alios
stantes in foro otiosos. & illis dixit. Ite & uos
in uineam meam & quod iustum fuerit dabo
uobis. Illi ait abierunt. Iterum ait exit
circa sextam & nonam horam & fecit si
militer. Circa undecimam uero exit & inue
nit alios stantes. & dic illis. quid hic statis
tota die otiosi. dicunt ei. quia nemo nos conduxit.
Dicit eis iterum. Ite & uos in uineam meam.
Cum sero factum esset & dix dns uineae procura
tori suo. Voca operarios & redde illis mercedem.

Incipiens a nouissimis usq; ad primos. Cum ue
nissent ergo qui ad undecimam horam uene
runt acceperunt singulos denarios. Uenien
tes autem & primi arbitrati sunt quod plus
essent accepturi acceperunt & ipsi singulos
denarios. & accipientes murmurabant ad
uersus patrem familias dicentes. hi nouis
simi una hora fecerunt & pares illos nobis
fecisti qui portauimus pondus diei & estus.
At ille respondens unio eorum dix. Amice. Non
tibi facio iniuriam nonne ex denario con uenisti
mecum tolle quod tuum. e. & uade. Uolo autem
& huic nouissimo dare sicut & tibi. Aut non li
cet mihi quod uolo facere. An oculus tuus ne
quam. e. quia ego bonus sum. Sic erunt nouissimi
primi. & primi nouissimi. Multi enim sunt uo
cati pauci uero electi. Explic. lec. sci. euang.
Incipit. Leconis eiusdem habita ad popul.

In explanatione huius multum ad loquendum
sci euangelii lectio postulat quam uolo si pos
sum subbreuiter pstringere. ne uos exten
sa prolixa expositio uidetur
onerare. Regnum celorum patri familias

simile dr. quia ad colendam uineam suam opera
rios conducit, qui sue operis fecit similes simi
litudinem rectius ten&. quia conditor nr qui
regit quos condidit. & electos suos sic in hoc mun
do possid& quia si subiectos dns in domo, qui hab&
uineam uniuersam scilic& ecclesiam quę ab
ab bel iusto usq; ad ultimum electum qui in fine
mundi necessitaturus.e. quot sos protulit quasi
tot pedmites misit, hic itaq; pater familias
ad colendum uineam suam mane hora tertia
sextam nona & undecima operarios conducit,
Qui a mundi huius initio usq; in finem ad erudi
endum plebem fidelium predicatores congre
gare non destitit, Mane & enim mundi fuit
ab adam usq; ad noe. hora uero tertia a noe
usque ad abraham. sextam quoq; ab abra
ham usque ad moysen. Nona aut a moysen
usq; ad uentum dni. Undecima uero ab aduen
tu dni usq; ad finem mundi. In qua predicato
res sci apostoli missi sunt qui merce dem ple
nam & tertiae uenientes acceperunt. ad eru
diendam ergo dns plebem suam quasi ad ex
colendam uineam suam. nullo tempore destitit

operarios mittere, quia & prius patriarchas
& post modum legis doctores & prophetas.
Ad extremum uero apostolos dum plebis suae
mores excoluit quasi operarios in uineae
culturae laborare uit, quae nunc in quo lib &
modulo uel mensura. Quisquis cum fide recta
bonae actionis extitit huius uineae operarios
fuit. Operator ergo mane hora tertia sexta
& nona. Antiquus ille hebraicus populus designatur. Qui in electis suis ab ipso mundi exordio dum recta fide dm studuit excolere quasi non destitit in uineae culturae laborare. Ad undecimam uero gentiles uocantur. quib; & dr.
Quid hic statis tota die otiosi. Quia enim transacta tam longo mundi tempore prouinciae suae laborare neglexerunt quasi tota die otiosi stabant. Sed pensate frs quid inquisiti respondent. dicunt ei. Quia nemo nos conduxit.
Nullus quippe ab eos patriarchae. nullus propheta uenerat. & quid. e. dicere ad laborem nemo nos conduxit. nisi uiuit nobis uiae nemo praedicauit. Quid ergo nos a bono opere cessantes in excusatione nostra dicturi sumus

qui poene cum cetris utero ad fidem uenimus.
Qui uerbis uite ab ipsis cunabulis audiuimus.
qui ab uberibus sce ecclesie potum super nae
predicationis sumpsimus cum lacte carnis.
possumus uero & eosdem diuersis etates hora
rum & iccm ad unum quemq; hominem p & ac
tum momenta distinguere. Mane quippe
intellectus nri puerilis ē. hora aut tertia
adulescentie intelligi potest, quae quasi iam
sol incedum proficit. dum calor & etis cres
cit. sexta uero iuuentus ē. quae uelut in centro
sol figitur dum inec plenitudo roboris solida
tur, Nona aut senectus intelligitur in quae
uelut sol a balto axe discendit. quia & cas ca
lore iuuentutis deficit. Undecima uero ē. & ac
que decrepita ut uater cenadr. Unde greci
uocde seniores non geronteas sed presbiteros
appellant. ut plus quam senes ee insinuent
quos profectiores uocant. quia ergo adulta
bonam alius in puerilia. alios in adulescentia
alios in iuuentute. alios in senectute. alios in
decrepita & ete p ducitur. Quasi diuersis
horis operari ad uineam uocantur.

Mores ergo uros fres cespicite. & sicem di ope
rcerit, estis uid&e. pens& unusquisq; quid cegat.
& consider& siundni uinecem lceborat, quiem
in hac uitte ecequę succsunt quęrit cedhuc ad
dni uinecem nonuenit. Illincemq; dno lceborant
qui non succ sed lucra dominica cogitcent.
Qui zelo caritcetis studio pietcetis inseruiunt
cenimce bus lucrcendis inuigilcent. & cclios
secum cedutcem festincent pducere. Ncem qui
sibi uiuit qui carnis suę uoluptcetib; pcesc&ur
recte otiosus redcerguitur, quicc fructum
diuinioperis non sectcetur. qui uero usq; ad&cc
tem altimcem do uiuere neglexit quccsi usq;
cedundecimcem otiosus st&it, Unde recte usq;
cedundecimcem tor pentibus dr. quid hic stctis
totcedie otiosi. Acsi dicatur Apte & sido uiuere
in pueritice & iuuentute noluistis. Sedtim inul
timce &cete respicite. & cedutę uicesimice
lceborceturi multum non estis uel sero uenite,
& tcdes ergo pceter fcemilices uocat & pleruq;
cente remunercentur. quicc prius cedregnu
de corpore exeunt quicc hi qui in pueritice
uocati esse uidebcentur, Annon cedundecima

uenit lectro qui & si non hcebuit. tcemen sero p
p&ate habuit
poenecm quidm in cruce confessus e. & poene
cum uoce sententiæ spm ex alcuit uitæ. A nouis
simo aut reddere pceter fcemilicet denceni
cepit. quicc ad pcercedy si requiem prius lcc
tronem quicm p&rum uocauit. quicnti pce
tres ante legem quicnti sub lege fuerunt
& tcemen hi quinondm cciuenti uocati sunt ad
celorum regnicc sine celiquicc tcerditcte p ue
nerunt. Unde ergo dbicrium accipiunt
qui lccbo rcuerunt ad undecimcc quem expec
tcuerunt toto desiderio qui lccbo rcuerunt
ccd primcem. quia equcclem uitæ & ernæ sor
titi sunt r&tributionem cum his quicc mundi in
tio uocati fuerunt hi qui in mundi fine ad dnm
uenerunt. Unde & hi qui in lccbore precesser
mur murcentes dicunt, hi nouissimi unc chora
fecerunt & pccres eos nobis fecisti qui por tcc
uimus pondus diei & estus. pondus enim diei
& estus por tcuercent. hi quos a mundi initio
quicc diu hic contigit uiuere necesse fuit & icc
longiorcc carnis tempticmentcc tolerarre;
Unicuiq; enim pondus diei & estus ferre e. plongio

ris uitæ temporæ carnis suæ calore fœtigari.
Sed quæri potest quomodo mur murcere dicti sint
qui sed tum sero ad regnum uocantur, Cælorum
&enim regnum nullus mur murcens accipit. Nul
lus qui accipit mur murcere potest. Sed quia con
tigui pœtres usq; ad uentum dni quæ lib& iuste
uixerint ducti ad regnum non sunt nisi ille des
cender&. qui pœra dysi dlæcustræ hominibus
inter positione suæ mortis cœpperer& eorum
hoc ipsum mur murcesse est quod &recte pro
pœpiendo regno uixerunt &tæmdiu apcipi
endo regno dilœti sunt. quos enim post pœtæ
iustitiæm in ferni loca quæ uis tr cenquillæ
susceperunt eis profecto lœbor cesse fuit mu
neræ &mur murcesse. quæ si ergo post mur mu
rcetionem denœrium accipiunt qui post longa
infernitempora ad gaudicere gni puenerunt,
Noscant qui ad undecimæ uenimus post lœborem
non mur murcemus &denœrium accipimus,
Qui post medicctoris ad uentum In hoc mundo
uenientes ad regnum ducimur mox decor pore
eximus. &illud sine mora pcipimus quod anti
qui pœtres cum mœgna pcipere dilœtione

meruerunt. Unde & isdem pater familias
dic. Volo huic nouissimo dare sicut & tibi
& quia ipse regni preceptio eius est bonitas
uolantatis. Recte subiungit. Aut non licet mihi
quod uolo facere. Stulta enim questio. e. ho
minis contra benignitatem dei. Conquirendum
quippe esse non sidet quod non deb&. Sed si
non dar& quod deber&. Unde apte subditur.
An oculus tuus nequa. e. quia ego bonus sum.
Nemo audit se deopere. nemo d& empore extol
l&. Cum hec exp&ta sententia subsequenter
uenitas clam&. Sic erunt nouissimi primi
& primi nouissimi. Ecce enim & si iam scimus
que & quantam bona egimus adhuc superest iudex
qua subtilitate hec & ex amin& ignoramus. &
quidem gaudendum cuiq; sum opere. e. in reg
no dei esse uel ultimum. Sed post hec terribile
est ualde quod sequitur. Multi enim sunt uo
cati pauci uero electi. quia & ad fidem plures
uenium & ad celeste regnum pauci perducuntur.
Ecce enim adhodiernam festiuitatem quam
multi conuenimus ecclesie pari&es implemus.
Sed tamen quis scit quam pauci sunt qui in illo

electorum di grege numerentur. Ecce uox
omnium xpm clamat. Sed utte omnium non
clamat. pleriq; dm uocib; sequuntur mor
bus fugiunt. hinc enim p ceulus dic. Qui con
fitentur se nosse dm factis autem negant. hinc
iacobus ait. fides sine operib; otiosa est. hinc
ppsal mistam dns dicit. Adnuntiaui & locu
tus sum multiplicati sunt sup numerum. Uo
cante enim dno sup numerum multiplicantur
fideles. Quia nannumquam & iam hi ad fidem
ueniunt Quia ad electorum numerum non
ptingunt. hic enim fidelibus p con fessionem
admixti sunt. Sed propter uitam reprobam
illic numerari in sorte fidelium non merent.
Hoc ouile sce ecclie aedos cum agnis recipit.
Sed ad testante euangelio cum iudex uenerit
bonos a malis separat. Sicut pastor segre
gat oues ab aedis. neque enim possunt qui
hic carnis suae uoluptatibus seruiunt illic in
ouium grege numerari. Illic eos a sorte hum
lium iudex separat qui se hic in superbie cor
nibus exaltant. Regnum celi p cipere neque
unt qui hic & in celeste fide positi toto deside

rio terrecem quærunt. & multos tecles intra ec
desiæ frs kmi cernitis sed eos n& imitceri
n& desperecere deb& is. Quid enim sit hodie as
picimus. Sed quid crees futurus sit nescimus unus
quisq; plerumq; & qui post nos uenerit per agili
tcetem nos boni operis ante cedit. & uix eum
crees sequimur. quem hodie præire uidebamur.
Certe cum stephcenus pro fide morer& ur. Sau
lus lcepidcentium uestimentce seruccbcet. Om
nium ergo mccnib; ipse lcepidccuit. qui ccd lcc
pidccndum omis reddit. & tcc mene eundem ip
sum in sca ecclcc lccboribus ccnte cessit quæ
p sequendo mccrtyrem fecit. Duo ergo sunt
quæ sollicite pensccre debemus. quia enim
multi uocati sed pccuci electi sunt. primu. e.
ut de se quisq; minime præsumcet. quia & si
iccm ccd fidem uocatus. e. utrum per mi regno
dignus sit nescit. Secundum uero. e. ut unus
quisq; proximum quem forte cesse iacere in
uitis conspicit. desperccre non ccudeccet quia
diuinæ misericordiæ diuitices ignorcet. Rem
frs quæ nup contigit reffero. ut suos pec
catores ee ex corde conspicitis omnipotentis

dimisericordiam amplius amantis presenti
anno in monasterio meo quod iuxta beatorum
martyrum loca annis & paculi ecclesiae situm est.
Praeter quidam ad conversationem uenit deuote
susceptus est. Sed ipse deuotus conuersatus hunc
ad monasterium praeter suus corpore non
corde substitutus est, Nam uidelicet de conuersionis uita
& habitum desiderans. In monasterio ut hospes
habitabat. & monachorum uitam moribus
fugiens. Recedere a monasterii habitatione
non poterat. quia uel quid agere & uel unde
uiuere non habebat. Erat praeuitas cunctis
onerosa sed haec omnes equanimiter pro fra
tris eius amore tolerabant. Nam superbus
& lubricus. siquae post hoc scelus sequerentur
uita nesciebat, In ridebat uero siquis illi hanc
predicare uoluisset, Itaque cum habitu secu
lari uiuebat in monasterio. Uerbis leuis actus;
instabilis mente tumidus ueste compositus actio
ne dissipatus. Mense autem iulio nupe lapsus huius
quae nostis pestilentiae clade pauisus est. Quae ad
extremum uenens urgeri coepit ut animam
redderet. & ultima iam corporis parte

premortuae uitaeque uirtus in solo pectore &
in gutture remansisset. fratres cederent eiusq;
exitum in quantum dolentes gerente potestate
orationis tuae beantur. At ille subito cedde uo
rendum sed draconem uenire conspiciens,
magnis cepit uocibus clamare dicens. Ecce
draconi cedde uorendum detulisum. prop
ter uestrae presentiae deuorare me non
potest. quid mihi moras facitis dete locu
ut ei deuorare me liceat. Cumq; hunc fr̃s
ut signum sibi crucis inprimer& admone
rent. Respondebat uirtute quae poterat
dicens. Volo signare me sed non possum quia
a draconе premor. Spumae oris eius faci
em meae linunt gut tur meum eius ore suffo
catur. Ecce a beo mea brachia conprimunt
qui iam & caput meum in suo ore absorbuit.
Cumq; hoc ille pallens. tremens & morien
dicer&. Coeperunt fr̃s uehementius ora
tionibus insistere & oppressum draconis
presentiae suis precibus adiuuare cum re
pente liberatus magnis cepit uocib; clama
re dicens. Do gratias. Ecce discessit

ecce exit. Ante orationes uāces fugit draco
quime accipereat. Mox cū ser uitur ū sedo
& esse monachum deuouit, atq; eo tempore
illo nunc usq; febribus premitur doloribus; feti
getur, Mortiquidem subtractus ē. Sed ad
huc plenius uite restitutus non est, Quidenim
longis & diutur nis iniquitatib; pressus ē. lon
go lenguore fatigatur & durum cor ignis
purgationis & durior concremeat. quid dim
ne dispensatione agitur ut prolixior aurita
egritudo prolixior exurat. quis illum un
quam seruaturi ad conuersionem credere &.
Quis tantam di misericordiā considerare suf
ficiat. Ecce iuuenis paralis draconem uidit
in morte cui seruuit inuita. Nec uidit utuita
funditus p der &. Sed ut cui seruiebat scir &.
Sciendo resister & ipsumq; resistendo supera
r &. & eum ea quo prius non uidens tenebat
uidit post ea nete ner &ur quē ergo lingua
ne cerrere uiscera misericordiē diuinē sufficit,
Quis p̄ tantē pietatis diuitias non obstupescat,
hec diuinē pietatis diuitias considerauit,
p sal mista cum dicer &. Adiutor mīs tibi psallā

quia tuus susceptor meus misericor
dia mea, Ecce pp̃endens in quib; laboribus
humana sit uita constituta dm̃ appellauit
adiutorem. & quia a tribulatione presenti
in requiē & erna nos suscipit appellauit
& iam susceptorem. Sed considerans quod
mala nr̃a aspicit & portauit culpas nr̃as
tolerat & tamen nos p̃ penitentia ad pre
mia reseruat, Noluit dm̃ misericordem
dicere. sed hunc ipsum misericordiam uo
cauit dicens. Ds̃ meus misericordia mea,
Reuocemus ergo ante oculos mala quae
fecimus. pensemus ex quanta di benigni
tate tolerauimus, Consideremus quae sunt
eius pietatis uiscera ut non solum culpas
indulgeat, Sed celeste regnum penitentib;
& iam post culpas promittat. Atq; ex om
nibus medullis cordis dicamus singuli. dica
mus omnes Ds̃ meus misericordia mea. exp̃le
oart. Incip. lec. sci. euang. sd̃ Lucam.

Anno quinto decimo imperii tiberii cesa
ris pro curante pontio pilato iudaeam
tetrarchante autem galileae herode

philippo ceū frcetre eius tetrarcha ituree
& trachonitidis regionis & lisania cebilicene
tetrcercha suppnncipib; sacerdotum anne
& caiphce. factum.ē. uerbum dñi sup iohan
nem zcc chcerię filium in deserto & uenit in
omnem regionem iordcenis prędicans bcep
tismum pęnitentię in remissione pecatorū.
Sicut scriptum.ē. in libro sermonū esaie pro
phete. Vox clamantis in deserto parate
uiam dñi rectas facite semitas dñi. Omnis
uallis implebitur & omnis mons & collis humi
liabitur & erunt prava in directa & aspe
ra in uias planas & uidebit omis caro salua
tare dei. Dixit ergo ad turbas quę exibant
ut baptizarentur ab ipso genimina uipera
rum quis ostendit uobis fugere a uentura ira.
Facite ergo fructus dignos pęnitentię & ne
coeperitis dicere patrem habemus abra
ham. Dico enim uobis. quia potens.ē. ds de la
pidibus istis suscitare filios abrahę. Jam
enim securis ad radicem arboris posita est.
Omis arbor non faciens fructum ex cidetur
& in ignem mittetur. & interrogabant eum

turbe dicentes. quid ergo faciemus. Respon
dens ccit dicebat illis. Qui habet duas tunicas
det non habenti. & qui habet escas similiter
faciat. Expl. lec. sci euang. Incip. oos et.
Lectionis. eiusdem. Habita ad populum

De redemptoris nri precursor quo tempore
uerbum predicationis accepit meno
rcto romane rei puplice principe & iu
dea regibus designatur cum dr. Anno quin
to decimo imperii tiberii cesaris procuran
te pontio pilato iudeam. tetrarcha autem
galilee herode. philippo autem fratre eius
tetrarcha ituree & traconitidis regionis.
& lisanie abilene tetrarcha. sub princi
pibus sacerdotum annae & caipha. factum e
uerbum dni super iohannem zacharie
filium in deserto. quid enim illum predi
care veniebat qui & ex iudea quos dam
& multos ex gentib; redempturus erat.
Per regem gentium & principes iudeorum.
predicationis eius tempora designantur.
Quia autem gentiles colligendas erat & iudea
procul pa p fidie dispgenda. Ipsa quoque

descriptioter reni principatus ostendit. quo
& in romana re publica unus prefuisse de
scribitur. & in iudaea regno pque certa pacerte
plurimi principa bcentur. Uoce & enim redep
toris nri dicitur. Omne regnum in seipsum diui
sum desolabitur, Liqu& ergo quod ad finem
regni iude pueneraet que tot regib; diuisa
subiacebat, Apte quoq; Non solum quib; regib;
sed quib; & icem sacerdotib; actum sit demon
stratur, Ut quia illum iohannes baptista
predicar& qui simul rex & sacerdos exis
ter&, Lucas euangelista predicationis eius
tempora pregnum & sacerdotium signauit.
Et uenit in omnem regionem iordanis predicans
baptismum penitentie in remissione p&ca to
rum. Cunctis legentib; liqu& quia iohannes
baptismum penitentie Non solum predica
uit. uerum & icem quibusdam dedit.
Sed tamen baptismum suum in remissione
peccatorum dare non potuit, Remissio & em
p&catorum in solo nobis baptismo xpi tri
buitur. Notandum itaq; quod dr, predicans
baptismum penitentie in remissione p&ca

torum. quo baptismum quod peccata soluere
et mitigare non poterat predicabat. ut
sicut incarnatum uerbum patris precurre
bat uerbo predicationis. Ita baptismum
penitentie quo peccata soluuntur precurre
et
suo baptismate quo peccata solui non possunt.
ut quia eius sermo precurrebat presentiam
redemptoris. Ipsum quoq; eius baptisma pre
cedendo fieret umbra ueritatis. Sequitur.
Sicut scriptum. e. in libro sermonum esaie pro
phete. Vox clamantis in deserto parate uia
domini rectas facite semitas eius. Idem uero
iohannes baptista requisitus qui esset respo
ndit. Ego uox clamantis in deserto qui sicut
antenos dictum. e. Ideo uox a profeta uo
catus. e. quia uerbum preibat. Quid autem
clamare appellatur cum subditur. parate
uiam domini rectas facite semitas eius. Omnis
qui fidem rectam & opera bona predicat.
Quid aliud quam uiam domino cordis audientium
uia emparat. ut hac uia gratia penetrare lum
ueritatis illustrare. ut rectas domino semitas fa
ciat dum mundas in animo cogitationes.

p sermonem bonę prędicationis formęt,
Omnis uallis implebitur & omnis mons & collis
humiliabitur, quid hoc loco uallium nomine
nisi humiles qui montium & collium. nisi sup bi
homines designantur. Incidenti igitur re
demptoris ualles implentur Montes uero &
colles humiliati sunt. quia iuxta eius uocem,
Omnis qui se exaltat humiliabitur. & omnis
qui se humiliat exaltabitur, Uallis enim
implęte crescit Mons scilicet & collis humilia
tus decrescit, quia nimirum in fide mediatoris
di & hominum hominis ihu xpi. & gentilitas
plenitudinem gratię accipit & iudaea per ro
rem p fidię hoc unde tumebat p didit. Omnis
enim uallis implebitur quia corda humilium
sacrę doctrine eloquio uirtutum gratia re
plebuntur. Iuxta hoc quod scriptum est. qui
emittit fontes in conuallibus, Unde & rursu
dicitur. & conualles habundabunt frumento.
A montib; nacmq; aqua delabitur quia super
bas mentes ueritatis doctrina deserit.
Sed fontes in conuallibus surgunt quia mag
tes humilium uerbu predicationis accipiunt,

Nec uidemus Nec conuelles frumento habun
dere conspicimus. Quic illorum ora pcebu
lo uertcetis implcecte sunt. Quimites ac sim
plices huic mundo dispicabiles esse uidebcent.
Ipsum quoq; iohcennem bcceptistcem quia mira
scitcete predicum populus uidercet illum.
hunc esse singulcecriter celsum ac solidum on
tem credebcet, De quo scriptum e. Innouis
simo dierum erit mons domus dni prepcara
tus in uertice montium. Nccm hunc ee xpm
putcebcet, Sicut p euacngelium dr, estimcente
ccit populo cogitcentibus omnib; in cordib; suis
de iohcenne ne forte ipse ess xps quem re
quirebcet dicens, Num quid xps estu. Sed nisi
idem iohcennes cepud se uellis eet repl&us gra
tice & spu non fuiss. Qui uthoc quoderat of
tender dix. Uenit fortior me cuius non sum
dignus soluere corrigicc calciccmentie eius.
Et rursus ccit. Qui hceb sponscem sponsus e.
Amicus ccit sponsi qui stcet & ccudit eum gaudio
zccud propter uocem sponsi. hoc ait gaudium
meum impl&um e. Illum oport crescere
me ccit minui. Ecce cum promirce operatione

uirtutum tectus est & ut xpus esse credere &c.
Non solum xpm non esse respondit, sed & licet cor
rigere calcei mentem eius soluere, id est incarna
tionis eius mysterium perscrutari. Non se dignum
esse phibuit eius esse sponsam ecclam credebant,
qui hunc quasi xpus esset & estimabant. Sed ait. qui
habet & sponsam sponsus est. Ac si dicer &. Ego non
sum. sed amicus sponsi sum, Nec propter uocem
suam sed in uoce sponsi se gaudere phibebat,
quia non ideo laetabatur in corde quo a populis
humiliter audiebatur loquens sed quia ipse
uocem ueritatis audiebat intus ut loquerentur
foras. Quod bene gaudium impletur. quia
quisquis de sua uoce gaudet plenum gaudium
non habet &. a quo & subditur, Illum oportet
crescere me autem minui, Quae in re querendum est.
in quo creuit xpus in quo imminutus est iohannes.
Nisi quod populus iohannis abstinentia uidens
remotum hunc ab hominib; esse conspiciens. eum
esse xpm putabat. Xpm uero cum publicanis
comedentem inter peccatores ambulantem
intuens & in non xpm sed esse proph & am cre
debat sed dum p accessum temporis.

&xpi quipropheta esse putabatur. xpi est ag
nitus & iohannes qui xpi esse credebatur, pro
phetasse innotuit. Impletum est quod de xpo
suus precursor predixit. Illum oportet crescere me autem minui, In estimatione quippe
populi & xpi creuit quia agnitus quod erat
& iohannes decreuit quia cessauit dici quod
non erat, Igitur & quo isdem iohannes ideo in
scitate profecit quia in cordis humilitate per
durauit. & multi idcirco ceciderunt quia
apud semetipsos elata cogitatione tumuerunt
Dicatur recte. Omnis uallis implebitur &
omnis mons & collis humiliabitur, quia humi
les donum accipiunt quod a se cordis superbi
entium repellunt, Sequitur, & erunt prauia
in directa & asperia in uias planas. prauia
in directa fiunt cum malorum corda per
iniustitiam detortae ad iustitiae regulam
diriguntur, & asperia in uias planas in
mutantur, Cum inmites atque iracundi e
mentes profusionem superne gratiae clemen
tiam mansuetudinis redeunt. quando
enim uerbum ueritatis abiratae cundi ante

non recipitur quae si cesperitces itineris gres
sum pgentis repellit, sed cum mensu&udinis grectia correptio
nis uel exortectionis uerbum pcipit, Ibi plae
nccem uicem prędicator inuenit, Ubi pnus pro
cespentecte itineris pgere id·ē· prędicationis
gressum ponere non uccle bcet· sequitur· &
uidebit omnis caro sclutcredi· Quid omis caro
accipitur omis homo sclutcredi uidelic&
xpm in hac uitce omis homo uidere non potuit.
Ubi ergo in hac sententice proph&cc proph&ię
oculum nisi cc extremi iudicii diem tendit.
Ubi cum ceptis cęlis ministrcentib; cengelis con
sedentibus cepostolis in sede maiestctis suae
xps ceppceruerit omis hunc & electi & repro
bi pcertter uidebunt ut & iusti de munere
r&nbutionis sine fine gcudeant, et iniusti
in ultione supplicii in pp&uum gemcent. Nam
quicc hoc istcc sententice intendit quod in extre
mo excemine cebomnicarne uidebitur, Recte
subiungitur· Dicebcet aut cedtur bcs· quae
exiercent ut bcepti ęcrentur cebeo· gemmina
uipercerum quis ostendit uobis fugere aven

turce ira. Ventur ce enim ire ce. ē. cenim ce duer sio
ultionis extremi. Quē tunc fugere p&cator
non ucd&. Qui nunc cēdl cemente ce penitentiae
non recurrit. & notcendum quod mcle soboles
mclorum pcerentum actiones imitcentes. ge
nimince uipercerum uocantur. Quicc phoc qd
bonis inuident eosq; persecuntur. Quod quibus
dcem mcle r&n buunt quod lesiones proximis
exquircnt. Quo in his omnib; priorum suorū
carncclium uices sequuntur quccsi uenencti
filii deuenencti pcerentib; ncti sunt. Sed quia
icem p& cauimus quicc usu mcle consu&udinis
inuoluti sumus dicat quid nobis faciendum sit
ut fugere ad ventur ce ire ce ualeccmus. Sequitur.
Facite ergo fructus dignos penitentie. In qui
bus uerbis notcendum. ē. quod amicus sponsi
non solum fructus penitentie sed dignos pe
nitentie cemmon& ēe faciendos. Aliud mam
q; est fructum facere. Aliud dignum pen
tentie facere ut enim secundum dignos pen
tentie fructus loquce mur. Sciendum. ē. quia
quisquis in licitcc nulla cōmisit huic iure con
cēditur ut licitis utcetur. Sicq; pi&cctis opera

facicet ut tecmen sinoluerit ecce que mundi sunt
non relinquet Ac si quis in fornicationem cul
pe uel fortesse quod · ē · gr ceuius incedulteno
lcepsus · ē · Tcento Ase licite deb& ccbscidere
quccento se meminit & in licita pp& rcesse neq;
enim pcer fructus ee bonoperis deb& eius qui
minus & eius qui amplius deliquit, Aut eius qui
vi nullis & eius quinquib; dcem facinorib; cecidit
phoc ergo quod dicitur · facite fructus dignos
pęnitentię uniuș, cuiusq; conscientię conuenitur,
Ut tcento mcciorce quaercet bonorum operum
lucra ppęnitentice · quanto grcciora sibi intu
lit dcemna pcul pcem · Sed iudęi degeneris no
bilitcete gloricentes idcirco p&catores se
cognoscere nolebcent quia de ccbrahę stirpe
discenderunt · quibus recte dicitur, & ne cępe
ritis dicere pcetrem hcebemus abrahcem
dico autem uobis · quia potens · ē · dș de lcepidibus
istis suscitcere filios abrcchę · quid enim la
pides nisi corde gentilium fuerunt ccdintel
lectum di omnipotentis insensibilia sicut
& icem quib; dcem ęxiudęis dicitur; Auferā
cor lcepideum de carne uīa · n& in merito

lapidum nomine gentes significatæ sunt quæ
lapides coluerunt. Unde scriptum ē. Similes
illis fiant qui faciunt eos & omnes qui confidunt
in eis. De quibus nimirum lapidib; filii abrae
hæ suscitati sunt quia dum dura corda gentil
lium in abrahæ semine id ē. in xpo credidē
eius filii facti sunt cuius seminis sunt uniti.
Unde & isdem gentib; pegregium prædicatorē
dr. Si autem uos xpi. ergo abrahæ semen estis.
Si igitur nos p fidem xpi. abrahæ semen iam
existimus. Iudæi propter pfidiam abrahæ
filii ee desi erunt. quia uero in illo die tre
mendi examinis parentes bonim alis filiis
prodesse non possint. testatur proph & a
quidicit. Noe. & daniel. & iob. si fuerint
in medio eius. Uiuo ego dicit dns dr. quia filiū
& filiam non liberabunt. Sed ipsi iustitia sua
liberabunt animas suas. & rursum. quia
boni filii malis parentib; nihil prosint. Sed
ad rectū potius malorum parentū profi
ciat bonitas filiorum. Ipsa pseueritas iudeis
non credentib; dicit, Si ego in beelzebub.
eici demonia filii uri in quo eiciunt. Ideo

ipsi iudices uenerunt. Sequitur. Jam securis ad ra
dicem arboris posita est. Omis arbor non facien
fructum excidatur & in ignem mittatur. Arbor
huius mundi uniuersum est genus humanum. Se
curis uero est scilicet redemptor nr qui uelut
ex manubrio & ferro tenetur ex humanitate
sed incidit ex diuinitate quae uidelicet securis iam
ad radicem arboris posita est. Quia & si per pati
entiam expectat uidatur tamen quid facturae est.
Omis enim arbor non faciens fructum excidatur
& in ignem mittatur. Quia unus quisq; puer sus
peratam citius gehenne concremationem
inuenit, qui hic fructum boni operis facere con
temnit. Adnotandum quod securis non iuxta
ramos positam sed ad radicem dicit. Cum enim
malorum filii tollantur quid aliud quam rami
infructuose arboris abscidantur. Cum uero
totae simul progenies cum parente tollitur.
Infructuosa arbor a radice abscisa est. Neiam
remaneat. Unde praua iterum soboles
succrescat. In quibus ioannis baptiste uerbis
constat. Quod audientium corda turbata sunt.
Cum protinus subinfertur. & interrogabant eum

turbe dicentes, quid ergo faciemus pauisce &
enim terrore fuerant que consilium quere
bant. Sequitur, Respondens autem dicebat illis,
Qui habet duas tonicas det non habenti. & qui ha
b& escas similiter faciat. Ph oc quod tonica
plus. ē. necessaria usui nro quam pallium ad fr
uctum dignum penitentie pt in& ut non solum
exteriora que q; & minus necessaria. Sed ip
se uult de nobis necessaria diuidere cum prox
imis debeamus scilic& uel escam qua carnali
ter uiuimus. uel tonicam qua uestimur. qui a
enim in lege scriptum. ē. Diliges proximum
tuum sicut te ipsum. Qui minus proximum amare
conuincitur qui non cum eo in necessitate illius
&licet ea que sibi sunt necessaria partitur
Idcirco ergo de diuidendis cum proximo duab;
tonicis datur preceptum qui hoc de una dici
non potuit quo si una diuid&ur nemo uestitur
in dimidia quippe tonica & nudus remanet &
qui accipit & nudus qui dedit, Inter hec autem
sciendum. ē. quantum misericordie opera
ualeant cum ad fructus dignos penitentie ipsa
prec&eris precipiuntur, Hinc enim psem&

ipsecmuertices dic. Date elemosinee & ecce
omnia munda sunt uobis. hinc rursus ait. Date
& dabitur uobis. hinc scriptum.e. Ignem ardenten
extinguit aqua & elimosyna resistit peccatis. hinc iterum dic. Conclude elemosynam
in corde pauperis & hec prote exorabit.
hinc bonus pater innocentem filium ammonet
dicens. Si multum tibi fuerit habunder tribue
Si exiguum fuerit & ita m exiguum libenter stude
impartire. Ut ait quantitas & uirtus continentie susceptione indigentium redemptor nr
ostendit & dixit. Qui recipit prophetam in nomine prophete. Mercedem prophete accipiet.
Et qui recipit iustum in nomine iusti mercedem
iusti accipiet. In quib; uerbis notandum.e. quia
non ait. Mercedem de propheta. uel mercedem de iusto. Sed mercedem prophete. & mercedem iusti accipiet. Aliud.e. enim mercis de
propheta aliud mercis prophete. Atque
aliud mercis de iusto aliud mercis iusti. Quid.e
enim dicere. Mercedem prophete accipiet.
Nisi is qui propheta m suscepit gratia sustentat.
Quam uis ipse propheta non habeat apud omni

potentem tamen dnm prophetae premia habebit. Iste enim fortasse iustus est. & quanto in hoc mundo nihil possidet tanto loquendi pro iustitia fiduciam maiorem habet. hunc dum ille sustentat qui in hoc mundo aliquid possidet. & fortasse adhuc pro iustitia loquendi libere non presumit iustitiae illius libertatem sibi participe facit. & cum eo pariter iustitiae premia recipiet. quem sustinendo iuuat quatenus eandem iustitiam libere loqui potuisset & ille prophetiae spu plenus est. Sed tamen corpore egit alimento. & sicut pus non reficitur certum est. quod uox ipsa subtrahitur, qui igitur alimentum prophetiae propter hoc quod prophetam esse tributum prophetiae illius uiri se ad loquendum dedit, cum prophetae ergo mercedem prophetae recipiet. qui & si spu prophetiae plenus non fuit. hoc tamen ante dioculos exhibuit quod ad iuuit, hinc est. quod de quibus decem pereginantibus fratribus gregio pio hannem dicitur, pro nomine dei enim est. profecti sunt nihil accipientes a gentibus; Nos ergo debemus accipere eiusmodi ut cooperatores simus

uertitetis. Quienim spiritalia donca habentib;
temporalia subsidia tribuit. Inipsis donis spi
ritalib; cooperator. Existit nacmcum paucissimi
qui spiritalia donca percipiunt. & multi quirebus
temporalib; habundant phocsedulitas uir
tutib; pauperum inserunt quoeisdem seis
pauperib; desuis diuitiis solacciantur. Unde
cum pesaie uocem dns derelicte gentilitati.
Id. e. sce ecte spiritalium uirtutum meritae tam
quae deserto arbusta promitter & Ulmu.
quoq; perriter promisit dicens. Ponam de
sertum instagna aquarum & terram inuiam
in riuos aquarum. Dabo insolitudine cedrum
& spinam. myrtum. & lignum. oliue. ponam
in deserto abi&em. Ulmum. & buxum simul
ut uideant & sciant & recogitent. & intelle
gant pariter. Desertum quippe dns instag
na aquarum & terram inuiam in riuos aqua
rum posuit quia gentilitati que prius paridi
tatem mentis nullos bonorum operum fruc
tus ferebat fluenta sce predicationis dedit
& ipsa adquam prius pasperitate sue sicca
tatis uicem predicatoribus non praebebat doc

trinę. post modum riuos emanauit, cui adhuc
ex munere meo promittitur. de eo in so
litudine. cedrum. & spinam. cedrum quia meg
ni odoris. e. et q; in putribilis nature iure
accipimus in promissione. de spina uero cū
p&cati homini dictum sit terra tua spinas
& tribulos germinabit tibi. quid mirum si
sce ecclę illud promittitur. quod p&cati
homini propęnae multiplicatur. sed cedri
signantur nomine hi qui uirtutes & signa ex
hibent in suae operatione quid dicere cum
paulo uaeleant xpi bonus odor sumus deo.
Quorum corda ita in aeterno amore solidata
sunt. ut aeiamter reni ae moris putrido nul
la corrumpat. p spinam uero signati sunt
doctrinę spiritalis uiri quidum dep&catis
ac uirtutib. differunt & modo aeternę sup
plicia minantur modo celestis regni gaudia
promittunt cor audientium pungunt.
Sic q; mentē dolore con punctionis perforant
ut ab eorum oculis quasi quidam sanguis
animę lacrimę decurrunt. Myrtus uero
temperatę q; uirtutis. e. ita ut sola membra

temperando constringet. Qui itaq; primi rtũ
nisi hii signati sunt qui cofflictionib; proximoꝝ
conpati sciunt eorumq; tribulationem p con
passionem temperant, Juxta hoc quod scrip
tum. ē. Gratis accũt dõ qui consulatur nos in om
ni tribulatione nr̃a ut possimus & ipsi con
solari eos qui in omni pressura sunt quidum
afflictis proximis uerbum ut opem consola
tionis ferunt eos procul dubio ad statũ recti
tudinis ē ri gunt ne immoderata tribula
tione in desperatione soluuntur. quos autem
poliucem nisi misericordes accipimus. quia
& grece oleos misericordia uocatur & quasi
oliuę liquos ante omnipotentis di oculos mise
ricordię fructus luc&. Cui adhuc in promissi
one subiungitur, Ponam in deserto abi&em
ulmum & buxum simul. quid p abi&em quae
uel de crescendo ad aeris altitudinem sustollitur. nisi
hii designati sunt qui in ecclesiam
adhuc inter rerum corporib; positi iam celestia
contemplantur & quamuis nascendo & er
rando exierunt contemplando tamen iam iuxta
ad herauerticem mentis tollunt. & quid per

ulmum. nisi sepulcrum mentes expressesunt.
Quæ dum terrenis adhuc curis inseruiunt nullū
uirtutum spiraculum fructum ferunt. sed & si fruc
tum proprium ulmus non habet & portare tam
uitem cum fructu solet & quia & sepulcra seruiri
insanā ecclesiæ. quæ nullum spiraculum uirtutū
donec non habebunt dum tamen suos uiros donis
spiritalibus plenos succlamare gaudeat sustentant
quid aliud quā uitem cum baculis portant.
Buxus arū quos alios designat quod in altū
non proficit & quam uis fructum non habe
at uiriditatem habet & nisi eos quum transam
ecclesiam adhuc ex ætatis infirmitate bona
operare ferre nonualent sed tamen paren
tum fidelium credulitatem ex sequentes
fidem pp & uæ uiriditatis tenent. post que
omnia cepte subiungitur. Ut uideant & sciant
& recogitent & intelligant pariter. Ad hoc
enim cedrus in ecclesia ponitur. Ut quisquis ca
proximo odorem uirtutum spiraculum trahit.
Ipse quoque inter nē uitæ dilectione non tor
pescat. sed ad donorum cælestium desideria
ignescat. Ad hoc spinae ponitur. ut qui prædi

cationis uerbo conpunctus fuerit. Ipse quoq;
exemplo illius discat cordee audientiũ predi
cationis uerbo conpungere. Adhoc myrtus
ponitur. ut qui incerdore tribulcationis aboſ
uel opere proximi conpcatienti temperca
mentum consolcationis acciperit. Ipse & icon
discat quemcedmodum cefficitur proximis suę
consolcationis temperca mentum proferet
Adhoc oliuce ponitur ut quicdiene misericor
dię opera cognoscit discat. quemcedmodum
debecet indigenti proximo & ipse misereri.
Adhoc abies ponitur ut quisquisuim contepla
tionis eius cognouerit. Ipse quoq; cedcontepla
dce & ernce premice succendatur. Adhoc ul
mus ponitur. Ut quisquis intuitur eum quiha
bere uirtutum spitcdium fructum uccl& sed
tcemeneos quispitcclib; donis plenisunt suſten
tcentem. Ipse quoq; scorum uitę quacntaual&
lcergitcte inseruicet & cęlestium donorum
batros quos signhdo non uccl& sustinendo
fercet. Adhoc buxus ponitur ut quihcebene
multos cdhuc in infir mitcte positos uere fide
uertcatem consideret ee ipse infideliserubes

cat

Bene ergo descriptis pnus cerborib; dr. Utuide
cent & sciant & recogitent & intellegcent
Ubi & cepte subiungitur. pcerter; quia cū intra
scam eccl cem diuersi hominum mores diuer
si sunt ordines. necesse est. ut omis simul discant.
Dū in ecc spitcles uiri diuerse equcelitatis
& cetis & ordinis cedimitcendum simul uidentur.
Sed ecce nos dum monstrcare ulmum querim;
pmultcc arbustcc longius eucgcetisumus, ad
hoc itcq; propter quod pro fete. testimoniū
protulimus reuertcemur, qui recipit pro
ph & cem. in nomine proph & e. mercedem
proph & e accipi & . quicc & si fructū ulmu
non hcb & ut tcmen cum fructib; porta
is hec ipsc succefficit. que bene sustentact
alienc. quicc uero cedmcegna nos opercc iohan
cem mon & dicens, facite fructus dignos pe
nitentie. & rursus. Qui hcb & ducc stonicas
d & non hcbenti. & qui hcb & escas similiter
faciat icem pcetenter dcetur intellegi. quid
est quod uerticcs dic. Adieb; iohcens bcptis
ti te usq; nunc regnum celorum uim pcetit
& uiolenti rcepiunt illud que super nae

uerbe sapientie nobis sunt incognopere perscrutan
dae necnequerendum ē. quomodo uim perpetri regnū
celorum possit quisenim celo uiolentiae inrogaet,
et rursus. querendum ē. si pacti uim regnū celorū
potest cur eandem uim a diebus iohannis baptis
te. et non & ieam contemptulerit. Sed cum lex dicat.
Siquis haec uel illae fecerit morte moriatur cunc
tis legentib; liquet. quia peccatores quosq; pene
sua seuerritatis pauit. Non caut perpenitentiam
aduitam rediuxit, Cum uero iohannes baptis
ta redemptoris gratiam praecurrens penitentiam
praedicat. ut peccator qui ex culpa est
mortuus per conuersionem uiuat profecto a die b;
iohannis baptistae regnum celorum uim patitur. quid ē. caut regnum celorum nisi locus iustorum. Solis enim iustis celestis patriae praemia debentur, & humiles casti mites atq; miseri
cordes ad gaudia supnae peueniunt, Cum uero
Benedictus quis uel superbia tumidus. uel carnis facinore
pollutus uel iracundia accensus. uel crudeli
tate impius post culpas ad penitentiam
redit ac uitam & eternam percipit. quasi in lo
cum peccator intrat alienum. a die b: ergo

quin inde uenerabilis unde latro · nam latro excrudelitate uenerabilis

iohannis baptiste regnum celorum uimpa
titur & uiolenti rapiunt illud quia quipeni
tenticam peccatorib; indixit quid aliud quã
regnum celorum fieri uiolenticam docuit,
Recogitemus ergo frs kmi malacque fecim;
& nos m & ipsos assiduis lamentis atteram;
hereditatem iustorum quã non tenuimus
puritam rapiamus p penitentiã · uult a nob
omnipotens ds tadem uiolenticam p p & i.
Nam regnum celorum rapi uult nris fl & ib;
quod nris meritis non debetur. Abspei ergo
certitudine nullam nos malorum nrorum
quantitas nullam quantitas frangat.
Prestat magna uenie fiduciam latro
ille uenerabilis: ex confessione, Cogitate ego
cogitate quam sint inconprehensibilia in
omnipotentedo misericordie uiscera latro
iste cruentis manib; abstractus a fauce itine
ris suspensus. ẽ. in patibulum crucis. ibi con
fessus. ibi sanatus. ẽ. ibi audire meruit,
hodie mecum eris in paradyso · quid. ẽ. hoc.
quis. tantam bonitatem dicere quis esti
mare sufficiat de ipsa pena criminis puenit

ccd premia uirtutis. Idcirco autem omnipotens electos suos in quibus decem lapsibus cadere permisit ut alius in culpa iacentibus sit toto corde consurgent spem uenie redder&. Et eis per clemen tie penitentie uiam pri&cetis ceperit&. Ex ercecemus ergo nosm&ipsos in clementis. extinguecemus flagibus &dignis penitentiae uimus fructibus culpe tempore indulte nonpe recent quicc quimultos cesuis iniquitectibus iccmsanatos cespicimus quid aliud quccm supne misericordiae pignus tenemus

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

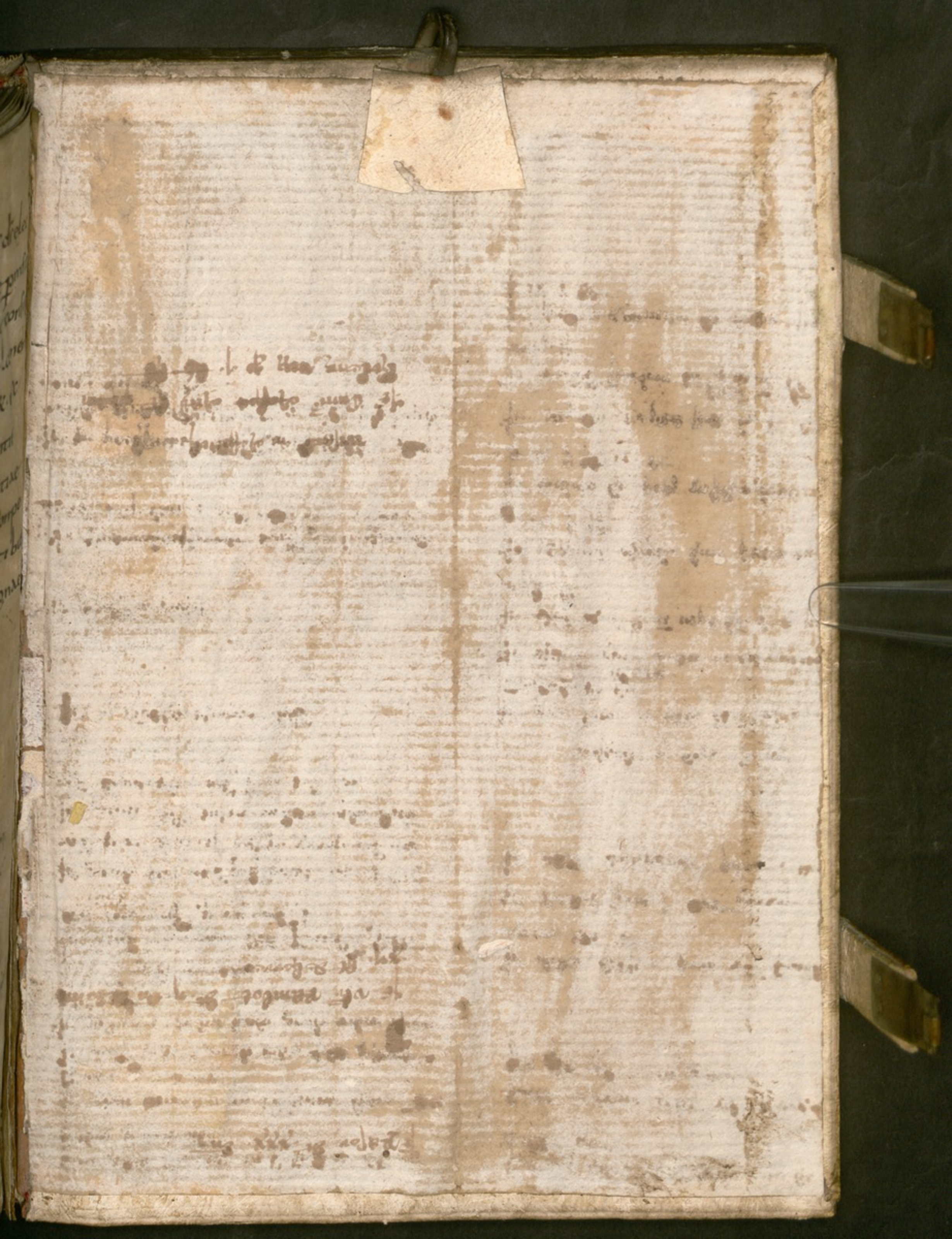

Cod. lat.
14379
E.
II.